

Katolički list

Zvonik

GOD. XX. BR. 8 (238) Subotica, kolovoz (august) 2014. 150,00 din

Dužijanica 2014.

Biskup Mate Uzinić u samostanu sestara milosrdnica u sv. Roku

Blagoslov novog kipa BD Marije na Bunariću

Djeca na proslavi blagdana bl. Marije Petković u Subotici

Jubilej 30 godina svećeništa i 20 godina župništva mons. dr. Andrije Anišića

Kolaudacija i blagoslov orgulja u crkvi sv. Roka

Marijanski festival Kraljice Bodroga u Bačkom Monoštoru

Propovijed mons. Stjepana Beretića na Večernjoj molitvi
u katedrali-bazilici, 8. kolovoza 2015.

Dužijanca je blagdan punog srca

Lijepo je slaviti dužijancu. A kako je večeras puno srce bandašice, bandaša! To znadu desetina bandaša i bandašica subotičkih. To proživljava Martina bandašica i Nikola, bandaš naš. Tu radost uči i mala bandašica Kristina i mali bandaš Teo. Toliko je posla oko pripreve dužijance! U tome su djevojke i mladići neumorni kao one 1911. godine. Sa svih strana stižu pohvale za mlade na pletenju žitnih vijenaca po župama. Radost dužijance ne stane u srce. I goste zovemo, da nam radost bude veća. Dužijanca je blagdan punog srca i uzvišena pohvala ljudima ravnice. Dužijanca je svjedočanstvo o zahvalnosti bunjevačkih Hrvata. Slične su bile kućne svečanosti po završetku žetve u svih bačkih naroda, ali naša je dužijanca jedinstvena i posebna ne samo zato što čuva običaje kućne dužijance, već njeguje spomen na one djevojke koje su zajedno sa župnikom Blaškom – osim kućne – počele slaviti i ovu u crkvi. Zaista! Dužijanca je djelo Katoličkog dvojačkog društva i župnika Blaška Rajića. Ni danas dužijanca ne može biti bez rada mladih vjernika. Lijepo je biti svećenik u narodu, koji ne razdvaja kućno veselje od liturgijske radosti. Mnoštvo djevojaka i mladića u narodnoj nošnji možemo vidjeti na smotrama folkloru, ali ovdje je ponosna ljubav prema nošnji oplemenjena vjerom i ponosom mladih katolika! Ništa se nije promijenilo od one prve dužijance u subotičkoj crkvi svetoga Roka do danas. Sačuvali smo istu vjeru, istu ljubav, isti ponos. Čuvamo govor svojih predaka.

Kruna ovogodišnje dužijance je nadahnuta ljubavlju ljudi koji služe čovjeku Bogu posvećenim životom. Zato su na kruni ovogodišnje dužijance grbovi nekih redovnika koji su djelovali ovdje između Dunava i Tise.

Ovdašnji je čovjek živio od rijeka i od plodne zemlje. Gledajući ratara kako voli zemlju, otac istočnoga redovništva, sveti Bazilije Veliki piše: „O čovječe, nasljeduj zemlju! Poput nje daj ploda, da se ne poneseš gore od nežive stvari. Zemlja je naime plodove othranila, ne zato da ona u njima uživa, već da tebi posluže. A ti kojim god plodom dobrotvornosti urodio, samom sebi sabireš, jer se hvala i nagrada za dobra djela vraćaju darovatelju. Dao si gladnome i tvoje postaje to što si dao. I tebi se vraća s dodatkom. Kao što žito koje pada u zemlju raste u korist sijača, tako će i kruh pružen gladnome tebi kasnije donijeti veliki dobitak. Nek te dakle rad u poljodjelstvu pouči o sjetvi za nebo: Sijte, naime sebi na opravdanje“.

Uz dužijancu ide pjesma, svirka i kolo, a vrhunac je sveta misa zahvalnica. Prije 500 godina je rođena sveta Terezija od Isusa. Ona je zaštitnica našega grada, ove župe i stolne bazilike. Zapisala je: „Ne moraš se odreći radosti i veselja ako želiš postati svet. Samo ih moraš znati podijeliti s drugima“. Neka nam naše radosno liturgijsko pjevanje preraste u ono veselje na trgu, u kolu. Dijelimo svoju radost i veselje s našim sugrađanima i gostima. „Ono što nam je potrebno da bismo bili slobodni jest ljubav; ona ima snagu da s radošću nosi breme svijeta“ (Tagore). Večeras se radujemo ljubavi koja je sijala, žnjela i silose napunila. Neka ta ljubav radosno nosi breme svijeta. Neka nam po dužijanci dragi Bog dade vedro, čisto i evanđeljem prosvijetljeno srce. Sveta Terezija reče: „Kao što neo-

brađeno polje, i kad je zemlja dobra, rodi samo korovom i dračem, isto tako je i ljudsko srce“. Dao nam dragi Bog na Gospin zagovor srce ljubavlju i dobrotom prožeto.

Večeras se radujemo i dužijanci i našem vrlom gostu, nadbiskupu i metropolitu riječkome, Ivanu Devčiću. Rođen je u župi Krasno na Velebitu. A Devčići su blizu svetišta Majke Božje Krasnarske. Mirisom Velebita donosite nam i miris našeg starog kraja i zaštitu Gospinu. I kad opet budete hodočastili Gospi, recite joj da ju pozdravljaju njezine bačke kćeri i sinovi. Pozdravite i Gospino svetište na Trsatu. Bački bunjevački Hrvati su ponosni na Hercegovinu – kao svoj stari kraj, ali i na Liku i na Senj.

Naš župljanin Bela Ivković je za prelo 2006. godine napisao ove stihove. „U mom rodu puno lipog svita. I dvi vile rod nam diče – ako netko pita: šire krila i po gori i u polju žita: Bunjevačka vila i vila Velebita. Tu na našem prelu čuvaju veselje vedre, nasmijane k'o i naše snaše. Kolo krase zagrljene kao prave prelje. Zvonkom pismom prate tamburaše. Dična vilo Velebita, i ti Bunjevačka vilo, srca ste nam razgalile. Lipo nam je s vama. Sve će opet biti kao kadgod što je bilo. Kršni Velebit nek čeka. Ostanite s nama ne u plju, nego tu na prelu. Odmorite krilo. Rodu godi da nam vila nikad nije sama“. Srcem čutimo, da su i ove dužijance dvi vile zajedno s nama. Nadbiskupe Ivane, dobro nam došli.

Naši su se stari znali veseliti onako, kako piše sveta Terezija: „Tvoje veselje neka bude ponizno, skromno i ljubazno“. Sutra ćemo zahvalni i veseli za Isusov stol. „Sjeti se Nebeske gozbe. Tamo nam se daje Bog za hranu – a gosti te nebeske gozbe su anđeli i sveci Božji. Za ovom gozvom čezni svim svojim srcem. Sutra ujutro „sjeti se da ćeš u svetoj misi primiti Boga, a kod večernje se molitve spomeni pohoda svoga Boga i Gospodina. Kadgod ideš k stolu Gospodnjem, moli ga za jednu osobitu milost radi neizmjernog milosrđa kojim dolazi u tvoje bijedno srce“. Neka nam i ova večernja hvala, i radosno pjevanje psalama razgale srce, da poput Gospe naše – sutra – na svečanoj svetoj misi zajedno veličamo Boga za kruh naš svagdašnji, za mlado i staro, za zajedništvo naše. Neka naše Tebe Boga hvalimo bude iskreno poput Marijinog Veliča. Amen

„Čuvajući svoje obitelji, čuvat ćete Dužijancu i slaveći na pravi način Dužijancu, čuvat ćete obitelji“

Pišu: Andrija Anišić i Željka Zelić

Večernja u katedrali

Središnje slavlje Dužijance započelo je 8. kolovoza u katedrali-bazilici sv. Terezije u Subotici gdje je održana svečana Večernja. U okviru Večernje svake godine biskup, svećenici, redovnici i redovnice te vjernici grada Subotice i okolice dočekuju radosno i gosta Dužijance. Ove godine je to bio **mons. Ivan Devčić**, riječki nadbiskup i metropolit. Riječi dobrodoš-

lice najprije mu je uputio domaći biskup **mons. Ivan Péntzes** a potom i katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**. U pratnji nadbiskupa bili su i svećenici Riječke nadbiskupije, **vlač. Siniša** i **vlač. Marko** te bogoslov **Ivan**. Pjevanu Večernju predvodio je katedralni zbor „Albe Vidaković“ pod ravnanjem **Miroslava Stantića** uz pratnju **mr. sc. Kornelija Vizina** na orguljama. Na kraju Večernje ovogodišnju krunu Dužijance pred oltar su donijeli bandašica **Martina Ivković** i bandaš **Nikola Bašić**. Krunu od slame i ove je godine izradila **Josefina Skenderović** a na njoj su predstavljeni grbovi muških i ženskih redovničkih zajednica koje su kroz povijest djelovale u Bačkoj.

Vrhunac slavlja Dužijance – Misa zahvalnica

Nedjeljno slavlje Dužijance 9. kolovoza započelo je u crkvi sv. Roka u Subotici u kojoj je 1911. godine održana prva Dužijanica, koju je s *Katoličkim divojačkim društvom* organizirao tadašnji župnik mons. Blaško Rajić. Bandaša Nikolu i bandašicu Martinu te sve bandaše i bandašice iz subotičkih okolnih naselja te iz Sombora i Lemeša pozdravio je župnik i predsjednik UBH „Dužijanica“, **mons. dr. Andrija Anišić** koji je podijelio blagoslov i poželio sretan put do katedrale i puno radosti u tom lijepom danu. Pred crkvom prije formiranja kolone zaprega kojima su se odvezli do katedrale, bandaše i bandašice prigodnom pjesmom pozdravile su „Kerske kraljice“ koje je predvodila i pripremila **s. Silvana Milan**.

Pred katedralom bandaša i bandašicu i mlade u narodnim nošnjama dočekao je župnik mons. Stjepan Beretić. Slijedila je sveta misa zahvalnica koju je predslavio riječki nadbiskup mons. Ivan Devčić u zajedništvu s domaćim biskupom Ivanom i desetak svećenika. Na početku slavlja nadbiskupa i sve ugledne goste i okupljene vjernike pozdravio je biskup domaćin Ivan. Poseban pozdrav uputio je bandašu Nikoli i bandašici Martini, malom bandašu **Teu Margetiću** i maloj bandašici **Kristini Kujundžić** te organizatorima Dužijance,

Gosti Dužijance među ostalim bili su: iz Republike Hrvatske: **Ivan Zeba**, Državni ured za Hrvate izvan RH pri Vladi RH, **Andrija Matić**, pročelnik Upravnog odjela za poljoprivredu i šumarstvo Vukovarsko-srijemske županije, **Mirko Bačić**, ravnatelj Turističke zajednice grada Županje, te predstavnici Šokačke grane Osijek; **Ivan Sabolić**, Veleposlanstvo R. Hrvatske u Beogradu, **Neven Marčić**, konzul gerant Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici, **Hrvoje Ambreuš**, konzul prvog razreda konzulata R. Hrvatske u Subotici; predstavnici državne vlasti: **Imre Kern**, državni tajnik u Ministarstvu prometa i infrastrukture, **Gordana Govedarica**, tajnica iz Ureda za ljudska i manjinska prava pri Vladi Republike Srbije; predstavnici pokrajinske vlasti: **Mihály Nyilás**, potpredsjednik Pokrajinske vlade i pokrajinski tajnik, te pokrajinski zastupnici, **Béla Bodrogi**, zamjenik direktora Fonda za kapitalna ulaganja APV; predstavnici Grada Subotice: **Jenő Maglai**, gradonačelnik, **Ilija Maravić**, predsjednik Skupštine grada, **Gabriella Füleki**, načelnica Gradske uprave, članovi Gradskog vijeća i pomoćnici gradonačelnika; predstavnici hrvatske zajednice u R. Srbiji:

članovima Udruge bunjevačkih Hrvata „Dužijanca“ na čelu s predsjednikom dr. sc. Andrijom Anišićem i direktorom **Marinkom Piukovićem**. Sveta misa je započela blagoslovom klasova pšenice koji su kasnije podijeljeni svim sudionicima slavlja Dužijance u katedrali. Božju riječ su čitali bandaš i bandašica a molitve vjernika mladi u narodnim nošnjama.

„Starozavjetnim blagdanima žetve pripada i vaša Dužijanca“

U prigodnoj propovijedi nadbiskup Devčić je podsjećajući na starozavjetne blagdane žetve i berbe ustvrdio da oni pokazuju koliko duboko u povijest sežu zahvalni žetveni obredi i svetkovine te da su život i hrana neraskidivo povezani, i jedno i drugo su ničim zasluženi Božji dar. Nadbiskup je upozorio da u naše vrijeme, kada moć znanosti i tehnike stvara dojam kao da sve možemo sami proizvesti, pa i život i kruh, lako možemo izgubiti osjećaj da je sve što jesmo i imamo prije svega dar, dar s neba, za koji trebamo reći hvala onomu od kojega smo ga primili. Zapravo, tom iskušenju samodostatnosti, koja u nama ubija potrebu i osjećaj za zahvalnost, ne podliježemo samo mi današnji ljudi, već to trajno prati čovjeka. Stoga je ustvrdio da starozavjetnim blagdanima žetve i berbe *pripada i Dužijanca, kojom Bogu zahvaljujemo za žetvu i kruh koji život znači. Zbog toga, pitamo li se koliko je Dužijanca stara, dokle joj sežu korijeni, moramo reći: Stara je koliko i čovjek kao biće koje zna da su život i kruh dar za koji treba svom Stvoritelju i Darovatelju iskreno zahvaliti*, rekao je nadbiskup, dodajući da tu istinu da život i kruh primamo na dar ne umanjuje ni činjenica da smo mi prenositelji života i da je kruh koji jedemo i kojim svoj život uzdržavamo plod naših ruku. Potom je potaknuo okupljeno

Slaven Bačić, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, **Petar Kuntić**, predsjednik DSHV-a, **Katarina Čeliković**, menadžerica kulturnih aktivnosti u Zavodu za kulturu voždanskih Hrvata, **Ivan Karan** i **Jasminka Dulić**, ravnatelj i glavna urednica NIU „Hrvatska riječ“ te predstavnici hrvatskih udruga kulture kao i predstavnici drugih kulturnih, obrazovnih i društvenih ustanova.

mnoštvo na ustrajnost u zahvaljivanju Bogu. *Svjesna svojih dobročinstava, vjernička se duša ne može nikada umoriti u taženju načina kako mu reći hvala. Zbog toga ona iz sakralnoga prelazi u profano, iz svetoga u svjetovno, iz duhovnog u materijalno, želeći na svim područjima pokazati svoju zahvalnost i odanost onomu kojemu dugujemo život i kruh, dakle: sve. U tom smislu vjernik istu zahvalnost iskazuje Bogu klečeći i plešući, moleći u crkvi i pjevajući na trgu; urešavajući kuću u kojoj stanuje i crkvu gdje, sa zajednicom vjernih, Bogu kliče pohvale i prinosi mu na oltaru kruh zemaljski, u vjeri da će ga od njega primiti natrag kao kruh nebeski*, istaknuo je nadbiskup Devčić te dodao: *Kao plod takvog osjećaja zahvalnosti Bogu, ali i jednih drugima, za dar kruha, a to znači i života, nastala je i vaša Dužijanca, najprije kao obiteljska a onda i kao crkvena i društvena žetvena svečanost... Dakle, kao isprepletenost radosti zbog žetve i zahvalne molitve Bogu za dar zrna i kruha, to je Dužijanca u kojoj se izražava svijest o darovanosti života, o darovanosti kruha i o potrebi zahvaljivanja Darovatelju za sve to. Iz obitelji je Dužijanca ušla u Crkvu i u društvo, dobivši tako šire značenje. To znači da će ona sačuvati svoje izvorno značenje zahvale Bogu samo ako ostane u svim mijenama povezana s poljem i s obitelji, dakle sa svojim korijenima. Obitelj je mjesto gdje nastaje život, u njoj se stječe iskustvo ljubavi i darovanosti, u njoj se uči sklupati ruke i Bogu zahvaljivati. Obitelj je kolijevka života i škola ljubavi i zahvalnosti Bogu i ljudima. Čuvajući svoje obitelji, čuvat ćete Dužijancu i slaveći na pravi način Dužijancu, čuvat ćete obitelji, jer tako ćete živjeti u trajnoj zahvalnosti Bogu, Darovatelju života i kruha i u neprekinutoj povezanosti sa svojim bunjevačkim rodnom i hrvatskim narodom, zaključio je nadbiskup Devčić.*

U Subotici je od 6. do 9. kolovoza održana središnja proslava ovogodišnje, 104. Dužijance. Dužijanca je stoljetni običaj bunjevačkih Hrvata zahvale Bogu za završetak žetve i kruh svagdašnji. Od prošle godine Dužijancu organizira Udruga bunjevačkih Hrvata „Dužijanca“ a krajem 2014. godine grad Subotica je uvrstio Dužijancu u jednu od šest manifestacija od osobitog značaja za grad. Udruga nastoji zaštititi običaj bunjevačkih Hrvata kojemu je uvijek glavni cilj bio: zahvala Bogu i pohvala čovjeku i njegovu radu.

Dužijanca 2015.

Molitve vjernika predmolili su mladi u narodnim nošnjama a oni su i prinijeli na oltar i euharistijske darove. Dok su svi bandaši i bandašice pokazali u prikaznoj procesiji „krune“ ovogodišnjih Dužijanci u pojedinim mjestima, katedralni bandaš Nikola i bandašica Martina prinijeli su ovogodišnju krunu Dužijance i kruh ispečen od brašna ovogodišnjeg roda pšenice. Na misi je pjevao katedralni zbor „Albe Vidaković“ pod ravnanjem Miroslava Stantića a za orguljama je bio mr. sc. Kornelije Vizin. Osim brojnih vjernika na misi su sudjelovali i predstavnici republičkih, pokrajinskih i mjesnih vlasti, predstavnici hrvatske diplomacije, kao i predstavnici kulturnih, obrazovnih i drugih društvenih ustanova te folklornih skupina iz zemlje i inozemstva.

Poslije svete mise bandaš i bandašica u svečanoj povorci u kojoj su bili konjanici i svečane zaprege, kerske „Kraljice“, djeca iz vrtića „Marija Petković – Sunčica“ te brojna djeca i mladi odjeveni u narodne nošnje, ponijeli su kruh iz katedrale do glavnog gradskog trga gdje su ga predali gradonačelniku Subotice Jenđu Maglajiu, koji ga je pokazao na sve četiri strane svijeta očitujući tako ponos i zahvalnost Bogu i svim zemljoradnicima za kruh svagdašnji darovan svim građanima grada Subotice i općine Subotica ali i mnogim drugima jer se svake godine dio pšenice izveze. Gradonačelnik je tom prilikom istaknuo kako je Dužijanca za Subotičane dan koji daje nadu u budućnost i čini nas ponosnim na mukotrpn rad za protekli period. *Danas smo se okupili da budemo radosni i da na trenutak zaboravimo svakodnevne nedaće, da damo snage jedni drugima u gradnji naše budućnosti. Naši preci su u većoj mjeri bili izloženi i zahvalni ovim materijalnim vrijednostima koje žetva donosi, osiguravanju kruha kao najsiromašnijem obliku hrane. Danas smo kao zajednica u povoljnijem položaju, nama je danas potrebna duhovna snaga da ne klonemo duhom i vjerujemo u svoju budućnost, da vjerujemo u istinske ljudske vrijednosti i da kao zajednica imamo perspektivu ne samo materijalnog nego i duhovnog razvoja. Ono što su nam preci ostavili trebamo čuvati kao blago jer nas to oplemenjuje, zaključio je Maglai.*

Na Dužijanci 2015. sudjelovale su sljedeće folklorne skupine i kulturno-umjetnička društva: HBKUD „Lemeš“, Svetozar Miletić, UUT „Talentum“ Subotica, MBKUD Palić, HKPD „Silvije Strahimir Kranjčević“ Bački Breg, OKUD „Mladost“ Subotica, MKC „Nepkör“ Subotica, HKPD „Matija Gubec“ Tavankut, KUD „Ivan Filipović“ Velika Kopaonica, R. Hrvatska, KUD „Sloga“ Sikirevci, R. Hrvatska, HKC „Bunjevačko kolo“, ogranak Žednik i HKC „Bunjevačko kolo“ Subotica.

Program na Trgu završio je kolom kojemu su se osim djece i mladih odjevenih u narodne nošnje pridružili i brojni građani koji su toga dana kao i prethodne dvije večeri ispunili prostrani gradski trg.

Posjet grobu utemeljitelja Dužijance i Bandašicino kolo

Poslijepodne istoga dana bandaš i bandašica posjetili su grob Blaška Rajića, utemeljitelja crkvene Dužijance i ondje u znak zahvalnosti položili cvijeće i vijenac od pšeničnih klasova. Središnja proslava Dužijance 2015. završila je tzv. „Ban-

dašicinim kolom“ na glavnom gradskom trgu. Ondje se u prigodnom svečanom činu otvaranja kola osim bandaša i bandašice okupljenom mnoštvu obratio i dr. sc. Andrija Anišić u ime UBH „Dužijanca“ kao organizatora Dužijance te nadbiskup Devčić, koji je okupljenima posvjedočio da je i on Bunjevac Hrvat rodnom s Velebita i podsjetio je uz odobravanje prisutnih na dvije dobre vile – vile Velebita i bunjevačke vile, koje su čuvarice bunjevačkih Hrvata u Hrvatskoj i u Bačkoj.

Brojne kulturne priredbe Dužijance

Priredila: Katarina Čeliković

Dužijanca je slavlje čovjeka, onoga koji za darovan kruh nakon velikog truda zahvaljuje Bogu. Tijekom stoljetnog slavlja Dužijance čovjek se u svojoj proslavi trudi pronaći različite oblike zahvalnosti. Tako je i ovogodišnja Dužijanca proslavljena brojnim manifestacijama s velikim brojem sudionika u različitim mjestima Subotičke biskupije. Evo kako ih je *Zvonik* zabilježio.

Priskakanje vatre

Uoči blagdana sv. Ivana Cvitnjaka, 23. lipnja, održano je Priskakanje vatre. Ovaj, gotovo zaboravljeni narodni običaj, peti je put uvršten u program Dužijance, a ove godine priređen je u Žedniku, na salašu **Mirka Čipaka**. Priskakanje vatre započelo je paljenjem vatre, koju su priskakali i kroz koju su skakali mladi obučeni u nošnju bunjevačkih Hrvata, a potom i prisutni posjetitelji. Nakon priskakanja vatre, članovi HKC Bunjevačko kolo, ogranak iz Žednika i ogranak iz Subotice, odigrali su nekoliko parovnih bunjevačkih igara s vijencima od ivanjskog cvijeća. U ime organizatora, Udruge bunjevačkih Hrvata Dužijanca, nazočnima se obratio **Marinko Piuković**.
/I. I. I./

Izložba s Božjom pomoću

U Suvenirnici ispod Gradske kuće, 1. srpnja otvorena je izložba „S Božjom pomoću“, koja se ove godine bavi dvjema temama: Katoličko divojačko društvo i Dužijanca, te Bunjevačka tradicijska obuća. Izložbu su priredili Udruga bunjevačkih Hrvata Dužijanca i Hrvatski kulturni centar Bunjevačko kolo, a autori izložbe su etnologinja **Senka Davčik**, povjesničar umjetnosti **Branimir Kopilović**, te **Dejan Kovač** i **Ivan Piuković**.

Na izložbi su se mogli vidjeti originalni dokumenti vezani uz osnutak i djelovanje toga društva – zapisnici sa skupština, različiti izvještaji i dopisi, barjaci, te fotografije. U sklopu izložbe izložena je tradicijska obuća bunjevačkih Hrvata.

Tribina o Katoličkom divojačkom društvu u župi svetog Roka

Na Tribini o Katoličkom divojačkom društvu, održanoj 7. srpnja u vjeronaučnoj dvorani župe sv. Roka, o ovom društvu, zahvaljujući kojem Dužijanca danas i postoji, govorili su župnik u Baču **vlč. Josip Štefković** i glavna urednica *Hrvatske riječi* **dr. Jasminka Dulić**, a povjesničar **Stevan Mačković** je bio spriječen te su izlagači publici predstavili društvo iz njima dostupne povijesne građe.

Vlč. Josip Štefković je naglasio kako je upravo Katoličko divojačko društvo u velikoj mjeri pridonijelo održavanju prve Dužijance 1911. u župi svetoga Roka u Subotici, odnosno u Kerskoj crkvi. Na temelju relativno malog broja povijesne građe izlagači su predstavili temeljne smjernice rada ovog Društva. Vlč. Štefković smatra kako je „Rad na duhovnom i

nacionalnom osvješćivanju, te humanitarni angažman dobrim dijelom definirao temeljne ciljeve organizacije, koja je utemeljena 1911., a godinu dana kasnije to su i ondašnje austrougarske vlasti formalno potvrdile.“ Kao prvi, vjerojatno i najvažniji, vlč. Štefković je istaknuo obrazovanje djevojaka u kršćanskom duhu, te prosvjećivanje „ženske omladine poučnim predavanjima i predstavama“. Članice su postavile sebi i cilj pomaganja sirotinji mjesečnom potporom, te davanje stipendije i pomoći siromašnim učenicima. Kroz nekoliko desetljeća su bile glavne organizatorice „Dužijance“. Na dobrotvornom području su svakodnevno bile aktivne, vrlo zauzete za duhovne vrijednosti. A i u nacionalnom pogledu svjesne i opredijeljene.

Dr. Jasminka Dulić je kao vrijednosti rada Katoličkog divojačkog društva istaknula poštovanje materinstva, prosvjećivanje djevojaka u vjerskom i nacionalnom duhu, socijalizaciju za društveni život, razvijanje solidarnosti i aktivizam, te karitativni i humanitarni rad. „Neophodno je istaknuti i dalje istraživati ulogu Katoličkog divojačkog društva u poticanju ženskog aktivizma, izlasku iz obiteljskog kruga i društvenom angažiranju žena. Iz dostupnih dokumenata vidljiv je značaj KDD-a, ne samo u očuvanju običaja, već i na prosvjetnom planu, zatim nacionalnom i socijalnom“, rekla je dr. Dulić i naglasila važnost dubljeg i šireg istraživanja.

Predsjednik Udruge bunjevačkih Hrvata Dužijanca **dr. Andrija Anišić**, te urednik *Revije Dužijanca* **Lazo Vojnić Hajduk** predstavili su drugi broj ovog časopisa. Kako je rekao Anišić, protiv Udruge se, a napose nakon drugog broja *Revije*, „unutar zajednice“ vodi „strašna antikampanja“. Ne imenujući tko stoji iza toga, on je rekao kako se ta kampanja odvija u kuloarima i tajno. O samom broju, a napose o svom uvodniku, u kom je za određene ljude unutar hrvatske zajednice upotrijebio izraz „agresivne obrazovane hulje“ Lazo Vojnić Hajduk je rekao kako je dijalog nužno potreban, ali da za to za sada ne postoji dobre volje. I sami organizatori, ali i neki od prisutnih u nekoliko su navrata prozvali gošću tribine Jasminku Dulić da zbog, raznoraznih razloga, u *Hrvatskoj riječi* ne smije ili ne želi objaviti kritičke tekstove na račun vodstva ovdašnje hrvatske zajednice. Odbacujući te tvrdnje, i ističući kako je kritičkih tekstova unutar hrvatske zajednice i inače malo, ona je rekla kako je *Hrvatska riječ* otvorena za različita mišljenja, ali ona koja moraju biti intonirana uljudno, odnosno da nikoga ne vrijeđaju. Osim toga, ona je navela kako i „druga strana“ (čija je gošća bila, prim.a.), inzistirajući na

ispravnosti svojih stavova također ponekad pokazuje da nije spremna primiti kritiku na svoj račun. /**Prema: HR: Z. R. i Zv/**

Kolonija slamarki u Tavankutu

Etno salaš Balazević ovog je ljeta središte kulturnih manifestacija u Tavankutu. Na ovome je mjestu u petak, 10. srpnja, otvoren XXX. saziv Prve kolonije naive u tehničarima. Slike koje su slamarke napravile do samoga početka kolonije bile su prikazane na stražnjem zidu Etno salaša. Program otvorenja počeo je tradicionalnom svečanom pjesmom Žito žela lipota divojka, koju su otpjevale članice HKPD-a Matija Gubec, nakon čega su se gostima obratili predsjednik udruge **Ladislav Suknović**, te voditeljica slamarskog odjela **Josefina Skenderović**. Ovogodišnji XXX. saziv otvorila je etnologinja **Senka Davčik**. U kulturnom programu sudjelovali su članovi HSPD-a Sljeme Šestine iz Zagreba, koji su se predstavili blokom tamburaške glazbe svojega kraja, te prigorskim plesovima šestinskoga kraja. Sudionici kolonije radili su do 18. srpnja, u tavankutskoj osnovnoj školi, kada je kolonija zatvorena. /**I. D./**

Takmičenje risara

U subotu, 11. srpnja, na njivi Stipana i Blaženke Šarčević u Žedniku, upriličeno je Takmičenje risara.

Njegujući tradiciju i običaje, „Takmičenje risara“ je manifestacija koja nas vraća u prošlost, a istodobno budi želju za natjecanjem. To je manifestacija protkana etnografskim sadržajem prikazanim na tradicionalan način od risa do vršidbe, s ciljem da se ljudima pokaže kako se nekad radio ris, kako su to radili naši stari, bez strojeva koje imamo danas.

Pobjednik je i ove godine **Stipan Kujundžić** sa svojom risarušom **Ružom Juhas** iz Male Bosne, koji su i dalje ne-

prikosnoveni kao risarski par, a za njima slijede **Joca Vuković** i **Davor Balazević**, dok su treće mjesto podijelila dva para: **Emera Poljaković** i **Perica Tikvicki**, odnosno **Suzana Kovačević** i **Mario Dulić**.

Dužijance su proslavljene...

... u Bajmaku

U nedjelju, 12. srpnja, proslavljen je završetak žetve u Bajmaku, u župnoj crkvi sv. Petra i Pavla.

Priprema za proslavu odvijala se u kući obitelji **Petreš**, gdje su kao i svake godine mladi pleli krunu i vijence od novoga žita, kojima su na dan proslave ukrasili crkvu. Predvoditeljski par Dužijance 2015. u Bajmaku bili su bandaš **Viktor Poljak** i bandašica **Jasmina Kumer**, dok je mala bandašica bila **Adriana Sakač** te mali bandaš **Alen Palfi**. Misu zahvalnicu predvodio je vlč. **Vinko Cvijin**, župnik iz Vajske i Bođana, uz svećenike **Jenőa Vargu** i mjesnog župnika **Zsolta Bendea**. Nakon svete mise svi sudionici dužijance su se okupili u župnom dvorištu, gdje je uslijedilo kolo te svečani ručak. Navečer je održano bandašicino kolo u kojem je goste zabavljao TS Ruže. /**I. D./**

... u Žedniku

U nedjelju, 12. srpnja, u crkvi sv. Marka evanđeliste povodom Dužijance održana je sveta misa koju je prevodio karmelićanin iz Sombora o. **Stjepan Vidak**.

Ovogodišnji bandaš je **Srđan Nimčević**, a bandašica **Damjana Dulić**. Pomladak Dužijance 2015. u Žedniku ove godine predstavljaju mali bandaš **Vladimir Šarčević**, dok je mala bandašica **Marija Džaver**.

... u Tavankutu

Risarska večer s bogatim kulturno umjetničkim programom, održana je 18. srpnja na Etno salašu Balazević, večer prije same svetkovine i zahvale Bogu za žetvu.

Predvoditeljski par ovogodišnje tavankutske Dužijance bili su bandašica **Ksenija Benčik** i bandaš **Ivan Rudić**. Mala bandašica je bila **Katarina Vujić**, a mali bandaš **Ivan Nađ**. Tavankutska slamarka **Josefina Skenderović** izradila je i ovoga puta krunu od slame koja simbolizira Krista kao duhovnu hranu. Zahvala Bogu za ovogodišnju žetvu završnica je desetodnevnih događanja koja su joj prethodila, odnosno koja su se organizirala od 9. do 19. srpnja. Mnogobrojna mladež u narodnim nošnjama od Doma kulture je u mimohodu došla na svetu misu, a pratili su ih konjanici i karuce. Svetu misu je predvodio župnik iz Male Bosne vlč. **Dragan Muharem** uz koncelebraciju tavankutskoga župnika **Franje Ivankovića**. Nakon svete mise za uzvanike i goste priređen je ručak u prostoru HKPD „Matija Gubec“ dok se u večernjim satima u bandašicinom kolu u dvorištu župe okupio veliki broj mještana. /**I. D./**

... u Maloj Bosni

Ovogodišnja je Dužijanica u Maloj Bosni obilježena misom zahvalnicom, na kojoj su kruh od novoga žita na oltar donijeli bandaš **Filip Skenderović** i bandašica **Martina Jurić**, mali bandaš i bandašica **Mirela** i **Milan Vuković**.

Oni su pred župnu crkvu stigli na karucama, zajedno s drugim mladima u narodnim nošnjama. Dočekao ih je župnik **Dragan Muharem** s gostom svećenikom iz Novog Sada **Sinišom Tumbasom Loketićem**, koji je i predvodio misno slavlje. Uz novi kruh na oltar je prinesena i ovogodišnja kruna-slika, koja simbolizira godinu milosrđa, autorice **Katarine Skenderović**, slamarke iz Male Bosne. U večernjim je satima održana akademija u čijem su programu nastupili zbor Collegium Musicum Catholicum, orgulje je svirao **Miroslav Stantić**, a hornu uz pratnju orgulja **Bela Anišić**, student Muzičke akademije u Novom Sadu, dok je stihove **Alekse Kokića** govorila **Ana Ivković**. Nakon akademije veliki broj mještana i gostiju zabavio se uz tamburašku glazbu TS Tajne u Bandašicinom kolu. /**I. D./**

... u Đurđinu

Svečanom misom zahvalnicom u crkvi sv. Josipa Radnika u Đurđinu, proslavljena je 2. kolovoza Dužijanica u Đurđinu.

Nositelji đurđinske zahvale Bogu za žetvu i novi kruh bili su bandaš **Marijan Marcikić**, bandašica **Ivana Milodanović**, te mali bandaš **Mario Romak** i mala bandašica **Iva Ivković Ivandekić**. Svetu je misu predvodio **mons. dr. Andrija Anišić**, uz koncelebraciju **vlač. Željka Šipeka**, **vlač. Lazara Novakovića** i svećenika domaćina **Miroslava Orčića**.

U večernjim je satima u crkvi održana akademija, čiji je program pripremila vjeroučiteljica **Verica Dulić** s djecom i mladima. Nastupio je đurđinski tamburaški orkestar pod ravnanjem **Vojislava Temunovića**, te vokalno instrumentalni sastav „Markovi lavovi“ iz Žednika. U Bandašicinom kolu svirao je tamburški sastav Ruže.

... u Mirgešu

Dužijanica u Mirgešu održana je 2. kolovoza.

Predvečer su djeca u narodnim nošnjama, članovi najmlađe skupine HKPD-a „Matija Gubec“ iz Donjeg i Gornjeg Tavankuta i Mirgeša, krenuli u mimohodu iz obiteljske kuće ovogodišnje mirgeške bandašice prema Domu kulture. Na karucama su bili bandašica **Valentina Stanišić** i bandaš **Deni Čupak**. Misu zahvalnicu predvodio je župnik **Franjo Ivanković**. Uslijedila je akademija, te kulturno-umjetnički program. Dužijanica se završila Bandašicinim kolom u izvedbi najmlađih članova HKPD „Matija Gubec“. Mirgešku Dužijancu svake godine zajednički organiziraju župa sv. Križa, mjesno hrvatsko kulturno-umjetničko društvo i obitelj **Jose Mačkovića**. /I. D./

... u Lemešu

Trodnevna šesnaesta Dužijanica u Lemešu počela je 10. srpnja literarno-glazbenom večeri na kojoj je predstavljena knjiga *Svjetla starih fotografija*, sljedećeg je dana na Ljetnoj bini Doma kulture održana folklorna večer „U avliji kod baće i nane“, a završna svečanost bila je u nedjelju 12. srpnja u crkvi.

Svetu misu u crkvi rođenja Blažene Djevice Marije predslavio je **vlač. Marinko Stantić** iz Sombora uz župnika **vlač. Antala Egedija**. Ovogodišnji bandaš je **Adrijan Brkić** a bandašica **Anastazija Jurić** a mali bandaš bio je **Stefan Benčik** te mala bandašica **Lidija Ivanković**.

Poslije mise sudionici su se vozili fijakerima kroz selo na risarski ručak. Proslava je završena u Domu kulture gdje je odigrano bandašicino kolo a za dobro raspoloženje pobri- nuo se TS „Dunavski biseri“ iz Apatina. /Ž. Z./

Dužionica u Somboru

Davne 1935. godine somborski Hrvati organizirali su prvu javnu proslavu Crkve i naroda u znak zahvale za novo žito i kruh te je ove godine proslavljena 81. Dužionica. Vjerni čuvar tog običaja je Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo „Vladimir Nazor“.

Najponosniji su bili bandašica **Renata Firanj** i **Martin Džinić**, bandašica i bandaš. Ovogodišnja Dužionica održana je u nedjelju, 26. srpnja, a svečanu svetu misu u crkvi Presvetog Trojstva, na kojoj je posvećen kruh od novog žita, predvodio je apostolski nuncij u Beogradu nadbiskup **Orlando Antonini**.

„Kruh je simbol svih naših želja i nadanja, ali kruh je i naša obveza da uvijek budemo spremni učiniti sve ono što Gospodin od nas očekuje i traži“, kazao je na kraju svečane svete mise župnik crkve Presvetog Trojstva **Josip Peka- nović**.

Posvećeni kruh od novog žita, kao i prethodnih 15 go- dina, predan je gradonačelniku Sombora **Saši Todoroviću**.

Za sve sudionike i goste Dužionice priređen je risarski ručak u Hrvatskom domu. Gosti na Dužionici bili su članovi bio KUD-a Širokopoljac iz Širokog Polja.

Književna večer u Hrvatskom domu u Somboru

Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo „Vladimir Nazor“ iz Sombora priredilo je u Hrvatskom domu, u petak 24. srpnja, književnu večer na kojoj je predstavljeno 25 godina rada Katoličkog društva „Ivan Antunović“ iz Subotice, kao i knjiga *Recept* velečasnog **Lazara Novakovića**.

O radu društva govorio je **mons. Stjepan Beretić**, predsjednik Društva.

Književna večer čiji je inicijator bila **Marija Mandić**, člani- ca Vijeća KD „Ivan Antunović“, vođena željom da se rad ove ustanove predstavi izvan Subotice, bila je prigoda i za promo- cijiju knjige velečasnog **Lazara Novakovića** *Recept*. Na knji- ževnoj je večeri sudjelovala i pjevačka skupina uz pratnju Na- zorovih tamburaša. /Z. V./

Ostali događaji uz Dužijancu 2015.

Natjecanje aranžera izloga

U sklopu Dužijance i ove je godine održano natje- canje aranžera izloga.

Tri najuspjelija aranžmana proglasio je žiri u sastavu: **Senka Davčik**, **Sanda Benčik** i **Marija Bošnjak**.

Prvu nagradu osvojile su **Marga** i **Tatjana Lendvai**, **Jo- zefina Skenderović** osvojila je drugu nagradu a treću na- gradu osvojio je **Grgo Piuković**.

Pucanje bičom

U organizaciji Udruge bunjevačkih Hrvata „Duži- janca“ na salašu **Vlatka Vojnić Purčara na Đurđinu, 27. srpnja, održano je natjecanja u pucanju bičevima**.

Bila je to ujedno prigoda da UBH zahvali svima koji su sudjelovali u pripremi manifestacije Takmičenje risara. Di- rektor UBH „Dužijanica“, **Marinko Piuković**, svim natjeca- teljima uručio je prigodne darove. Posebno je zahvalio **An-**

Dužijanica 2015.

tunu Vojnić P. što godinama priprema i čuva slaninu za risarski ručak. /UBH/

Izložba likovnih radova u HKC „Bunjevačko kolo“

U velikoj dvorani HKC „Bunjevačko kolo“ 30. srpnja otvorena je izložba slika nastalih na XVIII. Međunarodnoj likovnoj koloniji Bunarić – 2014.

Izložbu je otvorio velečasni **Dragan Muharem** dok je nova voditeljica Likovnog odjela Centra **Ivana Vukov** zahvalila svojoj prethodnici **Nedeljki Šarčević** na dugogodišnjem radu u ovom odjelu.

Ovogodišnja kolonija održana je od 13. do 15. kolovoza.

Utemeljen Senat

Udruge bunjevačkih Hrvata „Dužijanica“

U ponedjeljak, 3. kolovoza, utemeljen je Senat Udruge bunjevačkih Hrvata „Dužijanica“ koji čine bivši predsjednici Organizacijskog odbora Dužijance od 1991. do danas.

„Senatori“ su **Marin Skenderović, Vojislav Sekelj, Lazo Vojnić Hajduk, Grgo Kujundžić, Davor Dulić** i **Marinko Piuković**. Prvoj sjednici Senata nije nazočio Vojislav Sekelj.

Predsjednik UBH **Andrija Anišić** u svom je pozdravu obrazložio smisao Senata Udruge prema čl. 14. Statuta Udruge. On je naglasio da Udruga time želi pokazati kontinuitet organiziranja Dužijance, odati priznanje i zahvaliti onima koji su Dužijancu organizirali i prije osnutka nove Udruge bunjevačkih Hrvata, koja je prošle godine preuzela organizaciju Dužijance.

Senat je prije svega počasno tijelo UBH „Dužijanica“ ali senatori imaju i neke zadatke kao na pr. pratiti rad Udruge, davati podršku radu Udruge te svojim savjetima pomoći da Udruga svake godine što bolje organiziraju Dužijancu. /UBH „Dužijanica“/

Večeri risara i folklora u centru Subotice

U petak i subotu, 7. i 8. kolovoza slavlja Dužijance nastavljena su na glavnom gradskom trgu u Subotici.

U petak je nastupilo desetak tamburaških sastava a središnji dio tamburaške večeri bilo je predstavljanje bandaša i bandašice i izbor njihovih pratitelja. Bandaša **Nikolu Bašića** i bandašicu **Martinu Ivković** brojnoj publici predstavio je **mons. Stjepan Beretić**, katedralni župnik. Posebno povjerenstvo, od dvadesetak mladih u bunjevačkim narodnim nošnjama izabralo je tri para koji su ove godine bili pratitelji bandaša i bandašice. Ta uloga se u Dužijanci uz bandaša i bandašicu smatra posebnom čašću. Ovogodišnji pratitelji su bili: **Maja Ivković** i **Nikola Skenderović, Nadja Kovač** i **Vanja Evetović** te **Katarina Harangozo** i **Martin Sudarević**. Svi su oni dobili prigodne darove koje im je uručio direktor UBH „Dužijanica“ **Marinko Piuković**. Nagrade su te večeri uručene i najboljim aranžerima izloga a podijelio ih **dr. sc. Andrija Anišić**, predsjednik UBH „Dužijanica“.

Prije Tamburaške večeri u predvorju Gradske kuće otvorena je izložba slika od slame koje su nastale ove godine na XXX. Koloniji slamarki u Tavankutu.

U subotu, poslije Večernje molitve program je nastavljen polaganjem vijenaca na spomenik „risaru“ i na bistu **Blaška Rajića** u parku kod Gradske kuće. Počast su im iskazali risari i risaruše koji su ove godine doista radili ris na manifestaciji „Takmičenje risara“ u Žedniku kao i članovi UBH „Dužijanica“. Risari i risaruše su na bini na glavnom trgu u živoj slici prikazali publici pripreme radnje za košenje žita kao i pogodbu vlasnika zemlje (gazde) s vođom risara (bandašom). Nakon toga slijedio je nastup desetak folklornih Društava iz Bačke te iz Republike Hrvatske (Velika Kopanica i Sikirevci).

Blagdan sv. Ane u Lemešu

Proslava obilježavanja blagdana sv. Ane u Lemešu ove godine započela je 25. srpnja, večernjom svetom misom na lemeškoj Kalvariji.

Kako blagdan pada nedjeljom kada župnik **Antal Egedi** slavi euharistiju na tri župe, a kip svete je prošle godine o malom proštenju vraćen na svoje prvobitno, izvorno mjesto, u kapelu Gospe od milosrđa na Kalvariju, odlučeno je da se iz praktičnih razloga blagdan pramajke proslavi večernjom pred misom blagdanu u kapeli kako bi se mogli pomoliti pred kipom, a zatim i velikom misom na sam dan blagdana 26. srpnja u crkvi. Kip sv. Ane podignut je darovima obitelji čiji su najmiliji muški poginuli u Prvom svjetskom ratu i postavljen

je visoko na desni bočni zid uz dvije ploče koje čuvaju uspomenu na imena poginulih. /**Željko Zelić**/

Misa zahvalnica povodom 25 godina prijateljstva

Šest bračnih parova odlučilo je u kapelici subotičke Opće bolnice misnim slavljem proslaviti 25 godina prijateljstva i zahvaliti Bogu na primljenim milostima.

Obitelji **Marka i Jasmine Gabrić**, **Mirjane i Nikole Dulića**, **Ivana i Ibolje Lendvai**, **Marinka i Jasne Bukvić**, **Petra i Valerije Tikvicki** i **Željka i Ruže Ivanković Radak** proteklih godina bili su jedni uz druge u svim važnim trenucima: na vjenčanjima, na dječjim rođendanima i uvijek su zajedno slavili Božić. Ovo prijateljstvo prenijeli su i na svoju djecu. Poslije mise koju je predslavio vlč. **Dragan Muharem** u kapelici subotičke Opće bolnice, slavlje

je nastavljeno u prostorijama Likovne galerije u Tavankutu uz ručak i tamburaše. /**Tatjana Lendvai**/

Proštenje čonopljsanske Vodice

Čonopljsanska Vodica 2. srpnja slavi proštenje, naslovnika kapelice, Srpnu Gospu, pa je tako i ove godine okupila iznimno lijepi broj vjernika hodočasnika prvenstveno iz Čonoplje i susjednog Lemeša ali i šire okoline.

Lemešani su na glas zvona u 8,30 sati krenuli pješice u procesiji put Vodice dok je za starije i nemoćne vlč. **Antal Egedi** prikazao recitiranu misu u 9 sati. Mladi članovi HBKUD-a „Lemeš“ i MME „Németh László“ odjeveni u narodnu bunjevačku i mađarsku nošnju predvodili su procesiju izmjenjujući se na čelu povorke pa su tako **Luka Vilić** i **Dario**

Brkić nosili okićeno raspelo, **Beatrix Molnár** i **Rebeka Molnár** su se smjenjivale sa **Sonjom Vilić** i **Ivanom Racić** noseći svijećnjake uz raspelo dok su **Tanja Pihler**, **Laura Loboda** i **Nikoletta Mátyus** ponijele barjake. Putem su se procesiji priključili i ostali vjernici a za mnoge prolaznike bio je to dirljiv trenutak, osobito za starije koji su ispred svojih domova znakom križa i molitvom kroz suze pozdravili Gospodina na drvu križa. Kako se procesija približavala Vodici tako je tekla i molitva radosnih otajstava krunice na hrvatskom jeziku, dok se krunica na mađarskom jeziku molila u povratku sa Svetišta Srpne Gospe. Mladi su animirali hodočasnike putem pjevajući šansone. I vjernici iz Čonoplje došli su organizirano pješice u procesiji. Pored toga mnoštvo vjernika došlo je osobnim prijevozom ili biciklima.

Dvojezično misno slavlje u 10 sati prikazao je čonopljski župnik vlč. **Endre Horváth** u zajedništvu sa župnikom iz Telečke vlč. **Árpádom Pásztorom** i horgoškim župnikom **Ákosom Gutasijem** koji je propovijedao na mađarskom i hrvatskom jeziku. Uz njih za oltarom bio je i brat **József**, franjevac iz Miskolca (Mađarska). Kapelicu je prekrasno okitila **Terezija Kanjo**, koja je staratelj nad Svetištem a pjesmu na misnom slavlju predvodio je **István Kanyó**. Povorka za Lemeš krenula je put doma u 11,30 i stigla pred oltar u crkvu u 13 sati zahvalivši Gospi što je bila uz njih tijekom hodočašća i dala im snage da ga uspješno organiziraju i privedu kraju. Ovogodišnje hodočašće realizirano je na inicijativu **Željka Zelića** i veliku potporu mladih članova lokalnih udruga kulture i nekolicine entuzijasta, vjernika koji su ustrajno pratili procesiju Bogu na slavu a čast Blaženoj djevici Mariji.

Željko Zelić

Župljani Sv. Marije hodočastili u Kulu

Stotinjak vjernika crkve sv. Marije iz Subotice, 16. kolovoza hodočastilo je u Kulu kako bi s tamošnjim vjernicima zajedno proslavili proštenje kapele sv. Roka.

Glavni celebrant svečane svete mise je bio župnik preč. **Károly Szungvi**, koji ove godine slavi 20. obljetnicu svoga ređenja te je u svom rodnom gradu zahvalio Bogu za dva desetljeća svećeničke službe. Dvojezičnu misu proštenja suslavili su domaći župnik i dekan vlč. **György Juhász**, župnik u Srbobranu vlč. **Péter Szarvas**, rektor sjemeništa „Paulinum“ mons. **József Miocs** i dekan i župnik iz Malog Idoša vlč. **Ferenc Brasnyó**. Vjernici iz Kule su izrazili radost da je preč. Károly došao kući slaviti ovu svetu misu. S velikom ljubavlju su pripremali i ugostili hodočasnike. Glazbeni izvođači svete mise bili su zbor „Djeca Marijina“ iz crkve sv. Marije iz Su-

botice pod ravnanjem kantora **Sándora Tamása** i orkestar „Ébredés“ pod vodstvom **Lászla Gajdosa**, koji su se kod kuće puno pripremali za ovaj događaj. Prije proslave vlč. György i preč. Károly odveli su nas i pokazali nam župnu crkvu posvećenu sv. Jurju, kao i grkokatoličku crkvu Presvetog Trojstva i pored crkve župni dom sv. Jozafata i manastir Vasilijana. /s. **M. Hermina Kovács/**

Isusovo Uskrsnuće: Završetak vjeronaučne godine

Katehetski odjel župe Isusova Uskrsnuća pripremio je u nedjelju 14. lipnja nakon svete mise zanimljiv program za kraj vjeronaučne godine. Organiziran je kviz znanja za vjeroučenike od 1. do 4. razreda. U ponedjeljak 15. lipnja u 16 sati započeo je program za za-

vršetak vjeronaučne godine za učenike 5., 6. i 7. razreda. Žiri su činili župnik **Bela Stantić** i **Nevenka Tumbas**.

Prvi dio kviza odnosio se na to kako poznajemo osobe iz Starog zavjeta. Nakon toga su slijedila pitanja vezana za crkvenu godinu, zatim je bila igra asocijacija u kojoj su pogađani pojmovi, a posljednji dio kviza činila je tombola. Nakon kviza uslijedio je sportski susret u parku kroz odbojku i nogomet. Zahvaljujemo pomoćnicima koji su omogućili da i ovaj dio susreta bude kvalitetno organiziran. Nakon sportskog dijela slijedila je zakuska u župnom uredu i proglašenje pobjedničke skupine. Svi sudionici dobili su križ koji je izradila **Sonja Konkolj**, a skupina od četiri učenika koja je osvojila najviše bodova dobila je medalje posebno izrađene za ovu prigodu. Na medalji piše: „Najbolji vjeroučenik župe Uskrsnuća Isusova 2014./15.“. Najbolji vjeroučenici školske 2014./15. godine su: **Lucija Ivanković Radaković** (7. r.), **Marko Konkolj** (7. r.), **Anamaria Tumbas** (6. r.) i **Aleksandar Lendvai** (6. r.). /**N. Tumbas/**

Malo proštenje u Lemešu

Sveta misa povodom malog proštenja u Lemešu na Kalvariji u kapeli BDM posrednice milosti prikazana je u subotu 8. kolovoza u 10 sati. Naime, kapela slavi naslovnika prve subote po blagdanu Snježne Gospe što se vodi kao mali crkveni god. Bilo je ovo šesto obnovljeno proštenje u godini, točnije mjesecu kada se obilježava sedamdeseta obljetnica smrti vlč. **Baltazara Bolte Agatića**, idejnog tvorca i graditelja sadašnje lemeške Kalvarije, koja će se dostojno obilježiti krajem kolovoza.

Dvojezičnu euharistiju predslavio je bajmački župnik vlč. **Zsolt Bende** uz bereškog župnika vlč. **Davora Kovačevića** i mjesnog župnika vlč. **Antala Egedija**. Predslavitelj je u propovijedi pojasnio značaj BDM te se dotaknuo osam blaženstava koja smo nasljeđovali po Isukrstu. Za ovu prigodu vjernicima su podijeljene sličice s motivom glavnog oltara i molitvom na poleđini po uzoru na izvornu molitvenu razglednicu koja je prvi puta tiskana za vrijeme vlč. **Karla Lantosa**, a pronađena je prije par tjedana. Grafičku obradu i tehničku potporu u izradi nove, oslanjajući se na staru sličicu, pružio je **Ivan Horvat**, a tiskana je o trošku **Nikole Knezija**. Misno slavlje završeno je obraćanjem **Željka Zelića**, kantora

i jednog od staratelja nad objektom. Pored kantora na misi je pjevala i **Tereza Kanjo**. Tijekom godine križeve na ravnom krovu Kalvarije je premazao i zaštitio **István Horváth**. **Mária Beck Dekker**, korijenima vezana za Lemeš a nastanjena u Budimpešti, unuka obitelji Dekker koja je podigla glavni oltar, novčano je darovala kapelu prigodom posljednjeg posjeta pa je time restauracija oltara i obiteljskog grba privedena kraju tijekom srpnja. Uz navedeno, obitelj **Stevana Stanišića**, vlasnika istoimenog ateljea vitraža iz Sombora, darovala je kapelu za Uskrs parom vitraža za oltarske prozore. Obitelj **Pétera** i **Ágnes Klinovszki**, čuvara svetišta, vodi iznimnu brigu o kapeli tijekom godine, kićenju i održavanju.

Željko Zelić

Blagdan sv. Roka u Lemešu

Blagdan sv. Roka drugi je zapovjedni blagdan u Lemešu još iz doba kada je kolera vladala ovim prostorima, stoga se tada obitelj Vujević zavjetovala postiti dan uoči Rokova, na Veliku Gospojinu, a obitelj Knezi na sam blagdan sveca jer je u istom danu 16. kolovoza kuga odnijela 28 vjernika nositelja istog prezimena.

Svi pravovjerni Lemešani priključili su se tada gorljivoj postu ne bi li izmolili milost očišćenja gubavih i održati zavjet pa se tako i dan danas svečanom svetom misom spominje sv. Roka.

Ove godine se prvi puta u Lemešu devet dana uoči blagdana molila krunica sv. Roka te litanije da bi na sam blagdan

okupljeni na iznimnoj večernjoj pobožnosti javno častili odvjetnika svojih predaka. /Željko Zelić/

Krizmanje u Staroj Moravici i Pačiru

Sakrament Svete potvrde podijeljen je 7. lipnja u Staroj Moravici u crkvi sv. Ivana Krstitelja za pet vjeroučenika osmog razreda, a istog dana i u Pačiru u crkvi Uzvišenja sv. Križa, također za pet vjeroučenika.

Obje misne žrtve prikazali su župnik vlč. József Tóth i vlč. Attila Zsellér koji je podijelio sakrament Potvrde. U Staroj Moravici je s krizmanicima Armandom Sztaracsek, Reginom Horák, Adriánom Bereng, Norbertom Nagym i Dánielom Illés radila vjeroučiteljica Suzana Dávid dok je u Pačiru krizmanike Nađu i Saru Mrvelj, Viktoriju Kovačević, Árpáda Kristótha i Ármina Tótha pripremala Mónika Margit. Pačirsko slavlje uzveličali su ministrant Duško Stanyo i kantor Zsolt Damján. /Željko Zelić/

Novi svećenik u Novom Sadu

Dekretom subotičkog biskupa Ivana Pénzesa, sadašnji vicerektor i prefekt Biskupijskog sjemeništa „Paulinum“ vlc. László Baranyi razriješen je te dužnosti i imenovan župnikom župe sv. Roka u Novom Sadu.

Ova župa bila je upražnjena dvije godine, nakon odlaska vlč. Andrasa Hornyaka na službu u Segedinsko-čanađsku biskupiju. On je u ovoj župi djelovao od 2004. do 2013. godine. Vlc. Baranyi pastoralno će djelovati i kao studentski vikar u kolegiju „Europa“ koji počinje raditi ove jeseni, te među ostalim studentima mađarskog materinjeg jezika koji studiraju u Novom Sadu. Ovom odlukom broj rimokatoličkih svećenika u Novom Sadu povećava se na pet, od kojih su četvorica biskupijski, a jedan je redovnik. /MT/

Ridica: Sedamdeseta obljetnica protjerivanja Nijemaca

Sedamdeseta obljetnica protjerivanja Nijemaca obilježena je 9. kolovoza u Ridici svetom misom na njemačkom jeziku u crkvi Uzašašća Gospodina našeg Isukrsta. Svetu misu tim povodom predslavio je vlč. Gábor Drobina, podrijetlom Riđičanin, danas somborski kapelan.

Susret je organiziran u suradnji lokalne rimokatoličke zajednice i Udruge građana Nijemaca „Gerhard“ iz Sombora čiji su članovi zbora pjevali na njemačkom jeziku tijekom euharistije. U riđičkoj crkvi bogoslužje je aktivno teklo na njemačkom jeziku

kako su Nijemci činili većinsko stanovništvo, negdje oko dvije trećine mještana, a između dva svjetska rata nacija je brojala oko tri tisuće vjernika. Nakon svete mise vjernici i članovi udruge obišli su groblje gdje je uslijedila molitva za sve vjerne mrtve ondje pokopane, ali i one čiji zemni ostaci počivaju diljem svijeta a nekada su naseljavali ove prostore. Bila je ovo skromnija prigoda za obilježavanje jubileja protjerivanja podunavskih Švaba od one organizirane u Kljajićevu krajem svibnja, ali nikako manje dostojanstvena i vrijedna spomena.

Željko Zelić

Prva pričest u Sonti

Četrnaestero učenika 3. razreda OŠ „Ivan Goran Kovačić“, polaznika katoličkog vjeronauka u Sonti, primilo je 28. lipnja sakrament Prve pričesti.

U najsvečanijem trenutku svete mise u crkvi sv. Lovre ova djeca su pristupila k stolu Gospodnjem i iz ruku vlč. Josipa Kujundžića primila hostiju. U misno slavlje bile su uključene i majke prvopričesnika, koje su palile svijeće kod obnove krsnoga obećanja i prinosile ih svojoj djeci. Svečanost je završena recitalom i pjesmom zahvale te darivanjem bijelog cvijeća roditeljima, u znak zahvalnosti za doprinos ljepoti njihova slavlja. /Ivan Andrašić/

Sončani hodočastili u Đakovačku Breznicu

Na blagdan Gospe Karmelske, 16. srpnja, skupina Sončana hodočastila je u Đakovačku Breznicu, u Karmel sv. Josipa.

Poslije ugodnog putovanja, provedenog u pjesmi i molitvi, vjernici iz Sonte, predvođeni župnikom vlč. **Josipom Kujundžićem**, odmah po dolasku na odredište nazočili su svetoj misi u karmelskoj kapeli. Misu je slavio umirovljeni biskup đakovački **mons. Marin Srakić**, a suslavilo je više gostujućih svećenika, među kojima i vlč. Josip. Radost i svetost hodočašća Sončanskim vjernicima je poslije mise upotpunio susret s bosonogom karmelićankom **s. Ljiljom Prelić**, danas Časnom Majkom Karmela sv. Josipa. Ova uvijek nasmijana i bogobojazna Sončanka na Božjem putu je već nemalo četvrt stoljeća. I pored obiteljske, kasnije i osobne kalvarije, ostala je ustrajna u svojoj vjeri i u svojim molitvama. Kako i sama kaže, svakodnevno se moli za sve svoje Sončane, ali i za pojedince kojima je molitva jedina nada za spasenje duše i tijela, za ozdravljenje.

Malu sončansku ekspediciju na ulazu u Karmel dočekaao je bivši Sončanin, danas žitelj Sarvaša, **Zlatko Krstin**. Svojim bivšim sumještanima je za cijelo vrijeme boravka u Karmelu bio pri ruci. Krstin je jedan od skupine Sončana koji su donirali bezbrojne sate provedene na uređenju Karmela.

Ivan Andrašić

Blagoslov voća u crkvi sv. Marije

U nedjelju prije blagdana Preobraženja Gospodina vjernici crkve sv. Marije iz Subotice su i ove godine kao i prošle donijeli plodove svježeg voća ispred oltara da ih blagoslovi župnik preč. **Károly Szungyi**.

U nekim zemljama kao što su na primjer Njemačka, Mađarska, Austrija, ali i u nekim dijelovima Hrvatske, svake godine se upravo na tu nedjelju zahvaljuje Bogu za voće. Župnik je istaknuo: *Kada je naša župa osnovana, dobili smo ime „Bajski Vinogradi“ a ne Mala Gospa. Za svaku župu je nešto karakteristično. Za nas voće i povrće. Naši župljani se uglavnom bave poljoprivredom. Zato je to lijepo da, ako smo već Bajski Vinogradi, zahvalimo Bogu za ono što imamo. Vjerujte, stalno trebamo zahvaljivati Gospodinu. Bog je dobar i blagoslovit će naš trud, naš rad, posao*, rekao je župnik. Poslije svete

mise uzgajatelj malina **Andor Cseh** je sa svojim raznovrsnim proizvodima od malina čekao vjernike u dvorištu crkve.

s. M. Hermina Kovács

Zavitni dan u Lemešu

Na Zavitni dan u Lemešu, 26. lipnja proslavljeni su mučenici sv. Ivan i Pavao, zaštitnici od groma, oluje i nevremena. Svečanu svetu misu predslavio je vlč. **Antal Egedi**, a uzveličali su je članovi lokalnih udruga kulture, **HBKUD „Lemeš“** i **MME „Németh László“** u narodnim nošnjama.

Nakon svečane povorke na početku misnog slavlja uslijedio je blagoslov svijeća koje su vjernici sobom donijeli a upalit će ih doma u slučaju vremenske nepogode i zazvati svete zaštitnike u obranu, lemeške patrone sv. Ivana i Pavla. Nakon svete mise uslijedio je koncert i promocija albuma „Faljen Isus Divice“ ženske pjevačke skupine „Kraljice Bodroga“ iz Bačkog Monoštora. Inicijator koncerta **Željko Zelić**, lemeški kantor, ukratko je upoznao nazočne sa životom svetaca i pozdravio goste. Tijekom koncerta prozne tekstove čitala je **Marija Šeremešić**, predsjednica

udruge „Urbani Šokci“ iz Sombora. Organizator koncerta bila je Rimokatolička lemeška crkvena zajednica, a generalni pokrovitelji **Suzana Stein Vilić** i **Alisa Vilić**, Lemešanke iz Darmstadta. Po završetku službenoga dijela uslijedilo je kratko druženje gostiju i domaćina na župi koje je organizirao župnik Egedi i djeca obiju udruga.

Željko Zelić

Lipanjaska događanja u Irigu

Lijepi uvod u lipanjaska događanja župe Irig bilo je krštenje dviju sestara: **Dragane** (10) i **Danijele** (3) **Lazar** iz Šatrinaca 20. lipnja, kao uvod u slavlje XII. nedjelje kroz godinu, koja je slavljena u tri naša mjesta s porukom uz pitanje: *Zašto patnja, nesreće i nepravde?* Župnik je odgovorio da su pitanja prevelika za nas i ustvrdio: *patnja je cijena slobode. Ali nije samo stvoritelj prirode nego je i prijatelj ljudima. A život za Krista znači konkretno: umrijeti za drugoga.* U tjednu slijede sjednice u SŠ u Irigu, a župnik **Blaž Zmaić** nazočio je prijama uz Dan državnosti RH u Beogradu. U subotu, 27. lipnja u lijepom broju slavimo svetu misu uz godišnjicu smrti pok. **Ference Siča** uz poruku župnika: *Dobro je imati mjesto otvoreno za svakoga, poznavati ljude kod kojih si dobro došao i životom potrebne gostoljubivosti.* U XIII. nedjelju kroz godinu, 28. lipnja u Vrdniku služimo svetu misu za pok. **Katicu Martinjak**, koja je pokopana u Krapini. Svetkovinu sv. Petra i Pavla slavimo samo u Irigu za članove pok. obitelji **Ivanović**. Molimo i za nazočne slavljениke imendana, **Paljuš Gojani** i **Pavla Duhonja**, za nove zaređene svećenike i župnika **Blaža** (40 godina ređenja). Župnik je 30. lipnja nazočio završnom koncertu obitelji **prof. Mulića** iz Subotice i jedne studentice prilikom završenog 12. vidovdanskog sabora (700 godina Vrdnika), upriličenog u hotelu Termal od strane udruga rudara (**Ivica Karačić**) i planinara (**Smail Mašić**). Župnik je 4. srpnja u Širokom Polju (RH) nazočio ukopu preč. **Đure Kedveša** (57), negdašnjeg župnika Surčina. Na XIV. nedjelju kroz godinu, 5. srpnja osim u Irigu, misno slavlje služeno je i u Šatrinčima (za pok. **Josipa Repaša**) s Beščanima, u Dobrodolu (za pok. **Elizabetu Segedi**) sa Šatrinčanima i Irižanima. U ponedjeljak, 6. srpnja župnik je pokopao utopljenog mladića **Janka Stončika** (17). U utorak, 7. srpnja župnik je nazočio proslavi Ivanjdana kod pravoslavnog kolege svećenika, **o. Nebojše** u Vrdniku, u kojemu na XV. nedjelju kroz godinu, 12. srpnja, slavimo misu za pokojne iz obitelj **Babnik**. /f. f./

Srpanjska događanja u Irigu

Župnik **Blaž Zmaić** 13. srpnja predslavio je svetu misu zadušnicu i pokopao svoga bratića **Stjepana Zmaića** (85) u Starim Perkovcima (RH), oca petero djece, u mladosti pjevača crkvenog zbora. Večernjoj misi u čast Gospi Karmelskoj, 16. srpnja nazočila je nastavnica **Slavica Mundić**, pravosl., uz vlastitu nakanu. U večernjim satima u čast Bajrama, 17. srpnja, župnik je uz ostale uzvanike bio gost obitelji **Smaila Mašića** u Vrdniku. U subotu 18. srpnja slavili smo svetu misu za pokojnog **Mišiku Varga**. Šesnaestu nedjelju kroz godinu, 19. srpnja slavimo redovito u Irigu te u Šatrinčima (za pokojnog mladića **Janka Stončika**) i Dobrodolu. U Irigu smo se oprostiti od pokojnog **Antala Đerfija** (70), koji je umro od teške bolesti ali uvijek *uporan u životu za svoje naume i ostvarenja*, istaknuo je župnik. U ponedjeljak 20. srpnja slavimo svetu misu uz godišnjicu smrti **Ane Petej** s porukom: *Bog želi naš spas, on želi da nam bude dobro a na nama je pravo činiti, ljubiti dobrotu i vjernost i u strahopoštovanju ići s Bogom.* U Šatrinčima je 25. srpnja krštena **Una Greč** (1) uz župnikovo tumačenje simbola krštenja. U sedamnaestu nedjelju kroz godinu, 26. srpnja slavljena je sveta misa u Irigu uz krštenje **Ivane Kerekeš** (3) iz Putinaca i u Vrdniku s dvije nakane, za pokojne iz obitelji **Aničić** i **Trefalt**. Slavili smo i imendan nazočnih Ana a razmišljali o gladi i žeđi za Bogom. U subotu, 1. kolovoza slavili smo u lijepom broju nazočnih svetu misu za nedavno preminulog Antala Đerfija.

I ove godine je župnik nazočio u večer Tekija i (u ispovijedanju) i suslavio sa svećenicima te kardinalom **Vinkom Puljićem** i domaćim biskupom mons. **Đurom Gašparovićem**. U lijepom vjerskom ozračju, 8. kolovoza slavili smo svetu misu uz deset godina smrti pok. **Katice Mulaj**. Svetu misu u Vrdniku uz nakanu ozdravljenja našeg bolesnika **Ante Karačića** slavimo 9. kolovoza. Župnik je 10. kolovoza prije večernje mise nazočio ukopu **Nade Novaković** (57), pravosl. vjere, koja je u našoj crkvi uvijek slavila božićnu polnoćku. U večernjoj misi istoga dana zahvaljujemo i molimo uz 40 godina Mlade mise našeg župnika Blaža. /f. f./

Blagdan sv. Stjepana u Vranjevu

U katoličkoj župnoj zajednici Novi Bečej II, odnosno u naselju Vranjevo, vjernici su proslavili blagdan sv. Stjepana. Crkvu je ispunio lijepi broj vjernika.

Misa je počela svećanim ulazom ministranata, crkvenih vijećnika i svećenika. Apostolski protonotar mons. **Jenő Tietze** predslavio je misno slavlje i blagoslovio kruh, uz koncelebraciju domaćeg župnika i dekana **Józsefa Mellára**, kao i salezijanca iz Mužlje **Srečka Goloba**, **Stanka Tratnjeka** i **Tibora Királya**, a propovijedao je zrenjaninski kapelan **Tamás Masa**.

Propovjednik je temeljito obradio temu evanđelja toga dana rekavši: *Tko svoju kuću gradi na Isusu Kristu sličan je zidarima koji zidaju kuću na stijeni. Ta kuća će opstati u svim olujama, nevremenima i kušnjama. Tko pak gradi na promjenljivoj modi, liči na zidare koji bi zidali kuću na pijesku. Čim dođe nevirijeme i vihor, srušit će takvu kuću, o čemu nam svjedoče i mnoge suvremene nesreće s područja graditeljstva*, rekao je propovjednik, dodajući da je sv. Stjepan dobro shvatio svoje i buduće vrijeme: jedini pravi i trajni temelj za vjerski, kulturni i politički opstanak nekog naroda je Isus Krist,

odnosno njegov zamjenik na zemlji, Sveti Otac papa, to jest Sveta stolica. *Zato se čvrsto oslonio na papinstvo, koje je jedino jamstvo prave kršćanske vjere i zajedništva s Kristom i zahvalno primio kraljevsku krunu iz ruke pape Silvestra II. Sveti Stjepan je uzor i današnjim vladarima*, poručio je propovjednik. /**Janez Jelen**/

Proslava Velikih Tekija u Petrovaradinu

Tradicionalno hodočašće u Biskupijsko svetište Gospe Snježne – Tekije u Petrovaradinu proslavljeno je i ove godine 5. kolovoza na blagdan Snježne Gospe, nazvano „Velike Tekije“. Slavlje je započelo u popodnevnom satima 4. kolovoza dolaskom brojnih vjernika hodočasnika iz svih župa Srijemske biskupije, kao i iz Beogradske nadbiskupije, Subotičke i Zrenjaninske biskupije, Apostolskog egzarchata za vjernike bizantskog obreda u Srbiji, te iz Hrvatske i drugih zemalja. Hodočasnici su pristupali sakramentu ispovijedi na hrvatskom, mađarskom i staroslavenskom jeziku.

Večernju pontifikalnu misu predslavio je kardinal **Vinko Puljić**, vrhbosanski nadbiskup metropolit u koncelebraciji sa srijemskim biskupom **Đurom Gašparovićem** i svećenicima Srijemske biskupije te svećenicima i redovnicima iz susjednih biskupija i Republike Hrvatske. Prigodnu homiliju održao je kardinal Puljić rekavši: *Danas na poseban način želimo moliti Mariju da nam vrati svetost braka, da to znamo cijeniti, da znamo cijeniti svetost obitelji. To je prva škola vjere, morala i duhovnoga zvanja. Bog je htio nama doći kroz obitelj, kroz Nazaretsku obitelj, koja je Božja ustanova, dodajući da današnje bračne veze pucaju jer vlada velika sebičnost. Sebičnost raste zato što se tako odgajamo. Dovoljno je zaviriti u obitelj i vidjet ćemo da su djeca odgojena u sebičnosti, djeca nisu naučila dijeliti. Kada se ožene ili udaju tada ne mogu trpjeti jedno drugo, jer nisu naučili žrtvovati se, nego su naučili sve držati samo za sebe. Sebičnjak ne može biti sretan ne samo u braku, nego i u svećeništvu i redovništvu. Treba naučiti ljubiti i žrtvovati se. Evo tu nam, Gospo, vrati tu svetost braka i bračne ljubavi obiteljskoga gnijezda*, rekao je kardinal Puljić. Na koncu večernjeg euharistijskog slavlja srijemski biskup Gašparović svečano je otvorio godinu jubileja 300 godina Biskupijskog svetišta Gospe Tekijske, koja će trajati od 4. kolovoza 2015. do kraja 2016. godine. Večernje slavlje, koje je izravno prenosila Radio Marija Srbije, završilo je procesijom sa svijećama i slikom Bogorodice s djetetom Isusom u naručju.

Na blagdan Snježne Gospe 5. kolovoza, već u ranim jutarnjim satima slavlje je započelo pobožnošću križnog puta, misama na mađarskom, njemačkom i staroslavenskom je-

ziku. Misno slavlje na hrvatskom jeziku je predslavio vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, a suslavili su nadbiskup i metropolit beogradski **mons. Stanislav Hočevari** srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović** te brojni svećenici iz Srijemske biskupije, kao i iz Bačke, Banata, Beograda i Hrvatske, uz sudjelovanje mnogobrojnih hodočasnika. Na početku misnoga slavlja nazočne je pozdravio **Stjepan Barišić**, ravnatelj Svetišta na Tekijama. U homiliji kardinal Puljić je rekao: *Mi svi vjerujemo i znamo da je Marija Bogomajka svima nama rekla „Što god Vam rekne učinite“. Isti Isus svima nama kaže da ono što ne želim činiti sebi, ne činim niti drugima. Međutim, mi smo izgubili to mjerilo, jer su često puta ovosvjetska mjerila zamaglila poglede na kršćansko vrednovanje. Što danas ljudima nedostaje, pitamo se? Valja izgrađivati proces pomirenja među ljudima, ali svjesni smo da nema mira i pomirenja bez istine. Zato je potrebno da svatko očisti svoje dvorište, a ne baca smeće u tuđe. Treba biti hrabar pa svaku stvar nazvati pravim imenom. Svako ubojstvo, svako proganjanje i pljačka je zločin, bez obzira tko je to činio. Međutim, ne možemo jedne veličati kao junake, a druge proglašavati zločincima. Pitamo se gdje su 30000 katolika iz Srijema, jesu li od dobrote pobjegli, i gdje su 430000 katolika iz Bosne i Hercegovine, jesu li i oni od dobrote pobjegli? Treba biti hrabar i nazvati svaki zločin pravim imenom i tada na Isusovoj riječi graditi proces pomirenja, povjerenja i suradnje. To je Isusova, nije moja! Zato treba prihvatiti istinu i svoje dvorište očistiti, kako rekoh, a ne bacati smeće u tuđe. Važno da dođemo Mariji da čujemo Isusovu riječ, da se iz nas otkloni ta gluhoća kako bismo bili hrabri slijediti Božje. Kako kaže ona narodna „mogu ljudi kako hoće, ali neće dokle hoće“ jer Božja je zadnja. Stoga je prevažno da Božje slijedimo. Neka nas Gospa upućuje da je pratimo, da Božje čujemo, prihvatimo, živimo i svjedočimo. To nam je potrebno unijeti u ovaj svijet*, zaključio je kardinal Puljić. Hodočasničko slavlje „Velikih Tekija“ zaključeno je večernjom misom u Svetištu Gospe Tekijske koju je predslavio **preč. Tomislav Kovačić**, dekan i župnik u Srijemskoj Kamnici.

Tomislav Mađarević

Proslava Malih Tekija

U najpoznatijem srijemskom svetištu Gospe Snježne u Tekijama kod Petrovaradina 25. i 26. srpnja proslavljene su takozvane Male Tekije na blagdan Svetog Jakova, apostola i spomendana svetih Joakima i Ane, čiji se spomendan u ovome svetištu slavi punih 261 godinu.

Uz sudjelovanje mnogobrojnih vjernika, hodočasnika iz župa petrovaradinskog dekanata i drugih župa Srijemske biskupije i Novoga Sada, proslava je započela večernjom svetom misom 25. srpnja koju je predslavio svećenik u miru iz Đakovačko-osječke nadbiskupije, **vlč. Pavao Madžarević** u zajedništvu sa svećenicima Petrovaradinskog dekanata i svećenicima iz Novog Slankamena, Novog Sada, Futoga, Subotice i Vrhbosanske nadbiskupije. U svojoj propovijedi Pavao Madžarević je rekao: *Čovjek je kao stablo koje stalno želi rasti prema nebu, svi trebamo odgovore koji nadilaze našu svakodnevicu. Želimo i sami sebe shvatiti i želimo u životu opstati. Uvijek je čovjek u sebi podijeljen, s jedne strane traži da se nasiti a s druge strane ne prepoznaje onoga koji je Božji dar nama, koji je sam Bog među nama, koji je kruh za život svijeta, razlomljeni kruh, da živimo u zajedništvu sa njime*, dodajući da Isus želi izgraditi Božji narod, da ono malo što imamo stavimo na raspolaganje, da dopustimo da Bog čini svoje, da njemu damo prostora u svom životu, da onda osjetimo da je ona ljubav koja je potekla iz svete obitelji Joakime i Ane, prešla na Mariju

Isusovu Majku, rekao je propovjednik. Slavlje 25. srpnja je završilo tradicionalnom procesijom sa svijećama i slikom Majke Božje Tekijske kroz prostor Križnoga puta uz svetište. Sutradan prije podne, na sam blagdan, nastavljena je proslava Malih Tekija – svetkovina sv. Joakima i sv. Ane, liturgijsko slavlje je također predslavio vlč. Madžarević u zajedništvu sa svećenicima Petrovaradinskog dekanata i **vlč. Ivicom Petrovićem**, svećenikom Vrhbosanske nadbiskupije i župnikom iz Futoga. Proslava „Malih Tekija“ zaključena je večernjim misnim slavljem koje je predslavio dekan Petrovaradinskog dekanata **preč. Tomislav Kovačić**, župnik župe Našašća svetog Križa u Srijemskoj Kamenici.

Tomislav Mađarević

Proslava Velike Gospe u Zemunu

Na blagdan Velike Gospe, 15. kolovoza, župna crkva u Zemunu koja s ponosom nosi baš ime Uznesenja Blažene djevice Marije, na poseban način svake godine obilježava ovaj za nju veoma značajan datum. Prijepodnevno svečano euharistijsko slavlje predslavio je srijemski biskup mons. Đuro Gašparović u koncelebraciji s domaćim župnikom Jozom Dusparom i još nekoliko svećenika.

U svojoj propovijedi mons. Gašparović istaknuo je kako bismo svi trebali slijediti Marijin put zato što se ona nikada nije dvoumila je li Isus uz nju, iako su je neke njegove riječi

zbunjivale i nije im znala smisao. Time su se ostvarile proročke riječi da će je svi naraštaji zvati blaženom. Ona je majka Isusu koji je i danas uvijek s nama. On čuva i brani život djece Božje. *Mi vjernici trebamo*, kako biskup naglašava, *moliti da nas naša Nebeska Majka prati na našem životnom putu i da čvrsto vjerujemo da je ona i danas s nama. Ona nam pruža svoje ruke i dopušta da je molimo za pomoć u složenim problemima na koje svakodnevno nailazimo*. Svečanosti misnog slavlja pridonio je i zbor „Sveta Cecilija“, a misnom slavlju nazočili su i predstavnici Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu. Vrijedne ruke **s. Ozane** i ovoga puta su cvijećem uljepšale oltar za ovu prigodu uz pomoć župljanki koje su dale svoj doprinos uređenju crkve. /**Danijela Lukinović**/

Velika Gospa u Banatskoj Topoli

Uoči blagdana Velike Gospe, 14. kolovoza, hodočasnici su u svetištu u Banatskoj Topoli počeli pristizati u ranim poslijepodnevima, a slavlje je nastavljeno i na sam blagdan, 15. kolovoza. Među brojnim vjernicima bili su i mladi koji su pjevali, ministrirali i nosili Gospin kip.

Na slobodnom prostoru nastupio je novobečejski dječji zbor, a njihovo pjevanje kao i pjevanje odraslih za vrijeme svete mise predvodili su novobečejski kantori **Béla Micsik**, **János Varga** i **prof. Mária Szekeres**. Vjernici su u lijepom broju sudjelovali u slavlju koje se odvijalo pod pokroviteljstvom rektora svetišta – novobečejskog župnika i dekana **Józsefa Mellára**. Večernju misu prikazao je mužljanski župnik **Feliks Golob** uz asistenciju ivanovskog župnika **Gyule Pósa**, zrenjaninskog kapelana **Tamása Masa** i salezijanca **Janeza Jelena**. U homiliji je propovjednik naglasio Marijinu ulogu u povijesti ljudskog spasenja kao i u današnje nesigurno doba, u kojem vlada velika kriza. Svečanu svetu misu na mađarskom jeziku predslavio je padejski župnik i biskupski vikar **János Fiser**, a suslavili su banatski svećenici **Tibor Koncz**, **József Mellár**, **Csaba Csipak**, **Emmánuel Tapolicsányi**, **Gyuris László**, **Sóti János**, **Feliks Golob** i **Stanko Tratnjek**, dok je čitanje čitao isusovac **Vince Novák**. Propovjednik je naglasio Marijinu poniznost, poslušnost i služenje. Poslije svete mise formirana je procesija sa svijećama i bakljama uz nošenje Marijina kipa. Po povratku u crkvu je bila svečana zajednička posveta Marijinu Bezgrešnom srcu i svečani blagoslov. /**Janez Jelen**/

Pripreme za Jubilej milosrđa

Počele su se primati prijave svećenika i umirovljenih biskupa koji žele služiti kao „misionari milosrđa“ u skoroj Jubilejskoj godini.

Misionari o kojima se govori u buli najave Izvanrednoga jubileja, *Misericordiae vultus*, bit će poslani u svijet iz bazilike Sv. Petra, na Pepelnicu 2016. godine, s posebnim poslanjem propovijedanja i ispovijedanja, te će moći i odriješiti od grijeha koji su pridržani Svetoj Stolici.

Papinsko vijeće za promicanje nove evangelizacije, koje je zaduženo za koordiniranje događaja povezanih s Jubilejom milosrđa, koji započinje 8. prosinca, objavilo je na mrežnoj stranici Svete godine popis kvaliteta koje se traže od potencijalnih misionara: imaju biti „živi znak Očeva prihvaćanja svih koji traže oprost“, „nadahnjujući propovjednici milosrđa i glasnici radosti oprostjenja“ te „suosjećajni ispovjednici, koji su osobito pažljivi na teškoće svake pojedine osobe“. /IKA/

Papa ustanovio Svjetski dan molitve za skrb o stvorenomu

Svjetski dan molitve za skrb o stvorenomu, koji će se svake godine obilježavati prvoga rujna, ustanovio je papa Franjo. Dan ima ekumensko obilježje, slaviti će se i u Pravoslavnoj crkvi.

Moglo bi se gotovo reći da je Svjetski dan u izvjesnom smislu naravna posljedica Papine enciklike. Papa Franjo govori o „strasti za brigu o stvorenomu“, koju hrani bogata duhovna kršćanska baština. Stoga kršćani žele pridonijeti nadvladavanju ekološke krize koju proživljava čovječanstvo. Preuzimajući neke ulomke iz enciklike, Papa podsjeća kako „duhovnost nije odvojena od prirode, već živi s njom u zajedništvu“. Stoga potiče istinsko „ekološko obraćenje“, na koje su pozvani kršćani, jer je poziv da budu „čuvari Božjega djela“ bitna sastavnica kreposna života. Bitna u kršćanskom iskustvu a ne neobvezna i uzgredna, piše Papa. U tom vidiku Svjetski dan vjernicima i zajednicama biva dragocjena prigoda za obnovu vlastitoga poziva „čuvara stvorenoga“ kako bi Bogu zahvalili na njegovu divnom djelu koje je povjerio čovjeku, i naročito kako bi se zazvalo njegovo milosrđe za grijeha počinjene protiv svijeta u kojem živimo. Osim toga, istodobno slavljenje toga pothvata s Pravoslavnom crkvom bit će probitačna prigoda za svjedočenje rastućega zajedništva među kršćanima.

Papa pak ističe kako valja u doba kada se kršćani sučeljavaju s istovjetnim i važnim izazovima dati zajedničke odgovore da budu vjerodostojniji i učinkovitiji. Papa želi da se u slavljenje Dana uključe i druge Crkve te da se slavi u skladu s inicijativama koje je pokrenulo Ekumensko vijeće Crkvi. /IKA/

Papa potiče međunarodnu zajednicu da ne zaboravi iračke kršćane

Crkva ne zaboravlja progone kršćane u Iraku, a od međunarodne zajednice traži da ne bude pasivni svjedok tih zločina, istaknuo je papa Franjo u pismu

mons. Marounu Lahhamu, pomoćnom jeruzalemskom biskupu u prigodi prve obljetnice dolaska u Jordan Irana koje su džihadisti samozvane Islamske države prognali iz njihove zemlje.

Pismo pape Franje želi riječju nade doći do onih koji su, pritisnuti nasiljem, bili primorani napustiti svoj dom i svoju zemlju. Nazvavši ih okrutnim, neljudskim i neobjašnjivim progona, Papa je više puta dao glas onima koji su na više strana svijeta – ponajviše među kršćanima – žrtve fanatizma i nesnošljivosti, često pred očima i šutnjom svih ljudi. To su današnji mučenici, poniženi i diskriminirani zbog svoje vjernosti Evanđelju, istaknuo je Papa. Pozvao je na solidarnost, koja ima biti znak Crkve koja ne zaboravlja i ne napušta svoju djecu prognanu zbog njihove vjere, kako bi znali da im se svakoga dana posvećuje molitva, uz zahvalnost za svjedočanstvo koje nam pružaju. Sveti Otac izrazio je duboku zahvalnost zajednicama koje su preuzele na sebe teret te braće, ne okrenuvši pogled na drugu stranu, i koje svjedoče Kristovo uskrsnuće sudjelujući u boli i pružajući pomoć stotinama tisuća izbjeglica. Znak je to prigrivanja nad trpljenje koje može ugušiti nadu; to je bratsko služenje koje obasjava i vrlo mračne trenutke života, istaknuo je Papa.

Uputivši potom snažan apel svjetskom javnomu mnijenju da bude više pozorno i osjetljivo na progone koji se provode nad kršćanima, i općenito nad vjerskim manjinama, papa Franjo ponovno je izrazio nadu da međunarodna zajednica neće ostati nijema i pasivna pred tako neprihvatljivim zločinom koji je zabrinjavajuće zastranjenje najosnovnijih ljudskih prava, i koji priječi bogatstvo suživota među narodima, kulturama i vjerama. /IKA/

Teroristi ISIL-a srušili drevni katolički samostan i otebi 230 kršćana

Teroristi Islamske države uništili su u četvrtak sirijski katolički samostan iz petog stoljeća, pripočela je Sirijska organizacija za ljudska prava (OSDH).

Samostan Mar Elian nalazi se u središnjem dijelu Sirije, u gradu Al-Qaryatainu koji su teroristi zauzeli 5. kolovoza. Na dan osvajanja grada islamisti su zarobili 230 kršćana koji su tu živjeli te ih odveli u svoje uporište Raqqu. Među otetima je 45 žena i 19 djece.

Oni su bagerima uništili samostan pod izgovorom da ga obožavaju ljudi koji vjeruju u drugog Boga. Samostan, koji nosi ime sveca iz Homsa, kojega su ubili Rimljani jer se nije htio odreći kršćanstva, bio je mjesto hodočašća i dijaloga među religijama u Al-Qaryatainu, simbolu koegzistencije kršćana i muslimana. ISIL je u Siriji već uništio niz crkva i svetih mjesta koje smatraju heretičkim. /*Bitno.net*/

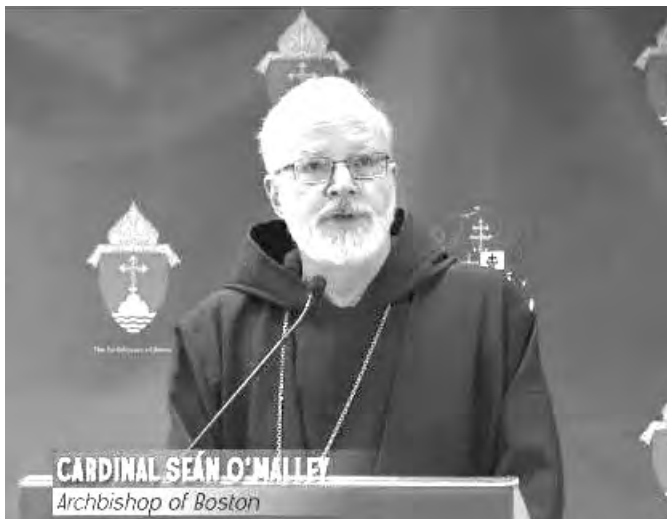
U svijetu više od 100 milijuna progonjenih kršćana

Procjenjuje se da je u zatvoreničkim logorima u Sjevernoj Koreji od pedeset do sedamdeset tisuća kršćana. U Somaliji, Iraku, Siriji, Afganistanu, Sudanu, Iranu i mnogim drugim državama brojni su kršćani izloženi raznim vrstama progona.

Procjenjuje se da je od studenoga 2013. do listopada 2014. godine iz vjerske mržnje ubijeno više od 4300 kršćana i napadnuto više od tisuću crkvi. Unatoč šutnji međunarodne zajednice razvidan je zabrinjavajući rast nesnošljivosti koja pogađa mnoge druge vjerske i etničke manjine. Dosje govori o tihim svjedočenjima brojnih kršćana koji uporno po cijenu vlastita života svjedoče svoju vjeru. Zabrinjavajuće je što se ne govori o progonima kršćana, a dobro informiranje je vrlo važno. Crkva ne smije skrivati činjenice; svijetu treba govoriti o progananju kršćana. Opća Crkva treba uvijek moliti za svoju prognanu braću, s njima biti solidarna, o njima govoriti djeci i mladima da i oni misle na njih. Ako se ljudska prava stvarno ne poštuju, onda ništa ne vrijede napisane povelje, upozorio je ravnatelj Talijanskoga Caritasa. /*Bitno.net*/

Prodaja organa abortirane djece negacija je ljudskog dostojanstva i života

Kardinal Seán O'Malley, nadbiskup Bostona, objavio je odgovor na nedavne video-snimke na kojima čelnici najveće američke organizacije koja izvršava pobačaje, „Planned Parenthood“, raspravljaju o tome kako prodati organe, tkiva i dijelove tijela djece pobačene u njihovim klinikama.

Kardinal O'Malley podsjeća da je papa Franjo pobačaj svrstao u simptome „raširenog mentaliteta profita i kulture odbacivanja koji je porobio srca i umove tolikih ljudi“.

Pobačaj je kardinal nazvao „izravnim napadom na ljudski život u njegovom najranjivijem stanju“, dodajući kako prodaja organa i tkiva dobivenih pobačajem ne poštuje ljudsko dostojanstvo i život. Kako je rekao, „Ta činjenica treba biti u središtu pažnje u sadašnjoj javnoj kontroverzi“.

Bostonski je nadbiskup, na koncu, skrenuo pažnju na „Projekt Rachel“, službu koja bez osuđivanja i s povjerljivošću pomaže osobama u izlječenju posljedica pobačaja. /*Bitno.net*/

Pripadnost vjerskoj zajednici ima najpozitivniji utjecaj na čovjekovo mentalno zdravlje

U četverogodišnjem istraživanju provedenom na 9000 Europljana starijih od 50 godina, stručnjaci su promatrali četiri područja društvenog angažmana: volontiranje i i karitativni rad, pohađanje tečajeva, sudjelovanje u životu vjerskih zajednica te sudjelovanje u političkim i društvenim organizacijama.

Rezultati istraživanja pokazali su kako je od svih društvenih aktivnosti sudjelovanje u životu vjerske zajednice jedino doprinosilo „trajnoj sreći“. Čini se kako Crkva ima vrlo važnu društvenu ulogu u sprječavanju depresije i suočavanja s bolešću u kasnijoj životnoj dobi – kazao je voditelj istraživanja dr. Mauricio Avendano.

Na temelju prethodnih znanstvenih studija postalo je jasno da sudjelovanje u različitim društvenim aktivnostima doprinosi mentalnom zdravlju, no ovim je istraživanjem dokazano kako je od svih oblika društvenih aktivnosti pripadnost vjerskoj zajednici najučinkovitija u sprječavanju depresije i stvaranju osjećaja sreće.

Zanimljivo, politički i društveni angažman doprinosi kratkoročnom osjećaju zadovoljstva, te u konačnici vodi povećanju simptoma depresije.

U tom smislu možemo naglasiti kako jedino autentična pripadnost Crkvi i istinsko življenje crkvene vjere čovjeku može donijeti spokoj koji Isus Krist nudi svakom čovjeku: „Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim“ (Mt 11,28-30). Za ostvarenje ovoga spokoj potrebno je, dakle, uzeti na sebe Isusov jaram koji rasterećuje. Taj jaram je, kaže papa Emeritus, „njegova zapovijed koju je ostavio svojim učenicima“. /*Bitno.net*/

Četveronošci na poljima

Piše: Marko Tucakov

Sisavci su „prave“ životinje, kako ih od djetinjstva zovemo. Vjerojatno iz razloga što su, po životnim potrebama slični i bliski nama, osjećamo da se za njih moramo naročito brinuti. Brojni četveronošci ovisni su o poljoprivrednim staništima i taj spoj oduvijek je bio temelj razvoja stočarstva u našem podneblju. Nekada su nepregledne njive i pašnjake, blizu, ili nešto dalje od prvobitnih ljudskih naselja u Panonskoj nizini, naseljavali mamuti i nosorozi, dok je većina arheoloških nalazišta s ljudskim naseobinama kod nas (Gomolava kod Hrtkovaca, Titelski brijeg i druge) puna kostiju bizona, divljih konja, ali i današnje stoke. Danas je situacija, naravno, drugačija, budući da ju je suvremena poljoprivreda iz korijena izmijenila. Domaći sisavci se uglavnom uzgajaju u zatvorenim prostorijama, a samo u manjoj mjeri još uvijek na pašnjacima, većinom u Potisju, u manjoj mjeri u Deliblatskoj i Subotičko-horgoškoj pješčari, te oko sela.

Naše razmatranje koncentrirat će se na sisavce koji su navikli živjeti u okruženju naših njiva. Vidjet ćemo neke od vrsta koje žive na našim njivama, što ih na njih privlači a što ugrožava i kakav je naš odnos prema njima. U našoj zemlji žive 94 vrste divljih sisavaca, od kojih zaista veliki broj koristi za svoje životne potrebe poljoprivredna staništa.

Srna (*Capreolus capreolus*) jedina europska antilopa. Ovaj papkar udomaćio se u našoj ravnici, prateći promjene u svojim staništima (sve manje šume, sve više otvorenih krajolika sa usjevima) i relativno brzo se prilagođavajući

na njih. Dok su slavenski narodi, nekadašnje pridošlice u okolicu Monoštora i Bezdana, srnu zvali „kozom“ (po čemu je dio šumskog područja oko tih sela, gdje je srna očigledno bilo puno, nazvan Kozarom), dotle je ovaj snalazljivi biljojed krstaro poljima, tražeći na

njima zaklon, pojila i, bez većih problema, hranu. Ipak, budući da je srna oduvijek privlačna (krupna) lovna divljač, (krivo)lov je učinio svoje. Svaki lovac zna da su prizori velikih zimskih krda koje traže hranu na njivama u Vojvodini postali velika iznimka i atrakcija, dok su nekada bili pravilo.

Lisica (*Vulpes vulpes*) je najčešća ravničarska zvijer. Vješt je, uporan i uspješan lovac na glodavce, prije nego li omražen i lukav kradljivac peradi i drugih naših proizvoda, kako je često popularno ocijenjena i ocrnjena, djelomice i zbog značajne infestacije uzročnikom silvatičnog bjesnila. Brojnost populacija

lisice uvjetuje brojnost populacije njezina plijena, na način koji bi u normalnom okruženju, bez ljudskog upliva, garantirao da će populacije plijena biti na toliko niskoj razini kolika je prihvatljiva i poljoprivrednicima. Zbog toga se ne bismo trebali miješati u te složene odnose. Lisicu zaista možda svi ne vole, ali se njezinoj spretnosti teško ne diviti.

Hrčak (*Cricetus cricetus*) pomalo je zaboravljen poljski glodavac, nekada je bio progonjen kako zbog svog života i navika sakupljanja zrnevlja u podzemna skladišta, tako i radi krzna. Danas je to vrsta koja je, na čuđenje mnogih, zaštićena u Europskoj uniji, jer joj je broj desetkovan. Ipak, i dalje se povremeno, tijekom perioda naročito povoljnih životnih uvjeta, i posebno u istočnoj Europi, registriraju brojnosti koje daleko premašuju prosjeke. Stručnjaci to zovu kalamitetom (prenamno-

ženjem). Vrlo je zahvalna hrana mnogim grabljivicama među pticama i sisavcima.

Obična voluharica (*Microtus arvalis*) je najuobičajenija mala životinja naših polja, koja ima nevjerojatnu moć brzog razmnožavanja, što je svakako, uz prilagodljivost, njezina najznačajnija osobina. Mnogim sovama, pticama grabljivicama i zvijerima (uključujući i gore

spomenutu lisicu), ovo je glavni plijen i glavni razlog njihovog života i boravka na poljima.

Bjelorubi slijepi mišić (*Pipistrellus kuhlii*) je najčešći šišmiš koji lovi iznad naših njiva, dokle god su blizu sela i gradovi u kojima su njegova

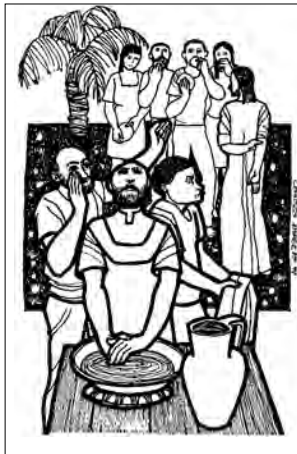
skloništa. Dovoljno je da, u vezi šišmiša, znamo samo tri stvari, ukoliko ne želimo iz bilo kog razloga da uđemo dublje u njihove tajnovite svjetove. Prva je da su sve vrste koje žive u našem podneblju odlični saveznici ljudima u borbi protiv kukaca, jer jedu isključivo te životinje, hvatajući ih u zraku. Druga je da tijekom dana oni spavaju, tijekom sezone reprodukcije ženke kote mladunce u većim ili manjim grupama (porodiljske kolonije), a tijekom zime hiberniraju u svojim skloništim, često u našim crkvenim tornjevima, podrumima, tavanima i drugim mirnim dijelovima raznih objekata. Treća je da su svi šišmiši za čovjeka potpuno bezopasni.

30. 08. 2015.

22. nedjelja kroz godinu

*Pnz 4,1-2.6-8;
Jak 1,17-18.21b-22.27;
Mk 7,1-8.14-15.21-23*

Oslobađajuće su riječi koje Isus naviješta mnoštvu, vjerojatno dobrano zbunjenom: *ništa što je izvan čovjeka* nije po sebi zlo, ono što je Bog stvorio ne može biti drugačije nego dobro. U tren padaju uvjerenja i zakoni koji nisu od Boga, nego su naslage *ljudske predaje*. Isus upozorava o pravom izvoru zla koje nas je sposobno pokvariti, pa čak i uništiti. Radi se o vrlo podmuklom izvoru koji se nalazi upravo u nama samima. Kako ovdje proturječiti Isusu? Tko to od nas nije iskusio klicu zla u sebi, u zloj misli, u riječi izgovorenoj s namjerom da povrijedi, u djelu koje isključuje ljubav? Valja Isusu dati pravo i dobro paziti na ono što ispunja naše srce. Da bi nam pomogao, Isus nam daje popis zlih nakana koje proizlaze iz srca. Taj popis je koristan da se bez okolišanja suočimo sa samima sobom. Skupa s nekoliko ekstremnijih i rjeđih zlih nakana na ovom popisu su i one puno češće i koje su nam možda nažalost bliske i poznate iz osobnog iskustva. Zato, neka u našim srcima Gospodin ima što više mjesta pa će i svijet oko nas više biti oplemenjen dobrim koje nosimo u srcima.

13. 09. 2015.

24. nedjelja kroz godinu

Iz 50,5-9a; Jak 2,14-18; Mk 8,27-35

A vi, što vi kažete, tko sam ja – obraća se Isus svojim učenicima nakon što su mu rekli za koga ga drže ljudi. Zamislimo samo šutnju koja je uslijedila nakon ovog pitanja. I u toj šutnji svu zbunjenost, jer više se ne mogu skrivati iza onoga *što govore ljudi*. Ovdje Isus traži osobni udio: tko sam ja za vas, za tebe? Pokušajmo se također i mi postaviti u tu zbunjujuću šutnju i odgovoriti na ovo pitanje bez ponavljanja formula iz katekizma i s vjeronauka, nego uzmimo u obzir ono što dolazi iz same naše duše. Samo ako mu budemo spremni reći da je on temelj i cilj našega života, da je on ljubav koja nas spašava u konkretnim situacijama svakidašnjice, bit ćemo također sposobni prihvatiti zahtjevni poziv koji iz toga slijedi: *Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom*. Da, jer samo onaj tko se osjeća ljubljenim može odgovoriti tako radikalnom ljubavlju.

6. 09. 2015.

23. nedjelja kroz godinu

*Iz 35,4-7a; Jak 2,1-5;
Mk 7,31-37*

Drugačije nego inače Isus čini čudo ne samo snagom svoje riječi, nego se služi zanimljivim gestama. Ako u obzir uzmemo da on pred sobom ima čovjeka koji ne može čuti niti govoriti, onda već bolje razumijemo razlog za takav Isusov postupak. On tom čovjeku želi biti bliz, želi da ga ovaj razumije, želi oboriti zid nekomunikativnosti koji tog čovjeka razdvaja od svijeta. Zato mu Isus posreduje ljubav i spasenje preko pokreta, gesta. On ipak izgovara jednu riječ koju ozdravljeni čovjek sigurno nikad neće moći zaboraviti: *otvori se*. Isus tog čovjeka ne otvara samo za zvukove stvorenja, nego i one od samog Stvoritelja, ne samo za ljudske riječi nego i za Riječ, da je čuje i poslušna. Isus ovog čovjeka, a tako i svakoga od nas kad mu dopustimo da nam pristupi, oslobađa strahova – svaki strah je izvjesno zatvaranje i gluhoća – širi nam usko srce prema beskrajnoj širini u koju nas Bog poziva, da se ne zatvorimo u usko i malo, da ne ograničimo našu nadu, nego budemo i ostanemo otvoreni prema vječnosti. Ustvari, ova otvorenost nije drugo nego sinonim za obraćenje.

20. 09. 2015.

25. nedjelja kroz godinu

Mudr 2,12.17-20; Jak 3,16-4,3; Mk 9,30-37

Hodati s prijateljima može biti prigodom da se ispričaju i podijele osobna iskustva, duboki i intimni doživljaji. Isus upravo to pokušava sa svojim apostolima hodajući Galilejom. On im govori o svojoj strašnoj i slavnoj sudbini. No, učenici kao da to ne čuju, kao da ih se to ne dotiče. Oni, naprotiv, raspravljaju tko je među njima najveći. Takva njihova nezrelost Isusa ne obeshrabruje, pravi Učitelj, kakav on jest, koristi prigodu za kvalitativni skok i poučava ih o otajstvu kako Otac nebeski gleda i sudi ljudska djela: u kraljevstvu nebeskom onaj koji posluhuje dobiva prvo mjesto. Ljudska logika ovdje pada na ispit. Zato trebamo naučiti što to stvarno znači služiti, i to bez velikih definicija i okolišanja: biti koristan, brinuti se o drugima, ne odbiti učiniti ponizne i neugledne poslove, posuditi, dati važnost bližnjima čak iako obnašamo važnije službe od njih, ne ustuknuti pred trudom i mukom. Ukratko rečeno, služenje ustvari jest drugo lice prave ljubavi.

20. kolovoza

Sveti Stjepan – mađarski apostolski kralj

(*969./970. + 15. kolovoza 1038.)

- Prije krštenja se zvao Vajk ● na krštenju dobio ime Stjepan ● učenik svetoga biskupa Adalberta ●
- muž pobožne Gizele ● dovodio je misionare sa zapada i s istoka, da završe pokrštanje naroda ●
- obuzdao je osvajačke pohode prema zapadu ● uz pomoć svete supruge odgojio sina sveca ●
- odgoj sina povjerio svecu ● osnovao deset biskupija ● iskreni Marijin štovatelj ●
- svoje kraljevstvo posvetio Bogorodici ● zaštitnik Mađarske i mađarskoga naroda ●

Zagrebačka prvostolnica (katedrala) je posvećena Uznesenju Blažene Djevice Marije i svetom Stjepanu Kralju, pa je zato Antun Gustav Matoš svojom pjesmom „Pri svetome Kralju“ pozdravio tu najveću crkvu na hrvatskom jezičnom prostoru. I najveća crkva u Budimpešti je posvećena svetom Stjepanu, a od nedavna je postala i konkatedralna crkva nadbiskupa ostrogonskog i budimpeštanskog. Jedna od najvećih crkvi u Subotičkoj biskupiji – onda karmelićanska u Somboru posvećena je također svetom Stjepanu Kralju.

Među mađarskim knezovima posebno je mjesto imao Stjepanov otac Géza (Gejza) i njegova supruga Šarolta. Njima je pošlo za rukom da među mađarska plemena dovedu zapadne misionare. Jedan je od izaslanika biskupa Pilgrima iz Passaua krstio Gezu, a 973. ili 974. godine i Gezinog sina Vajka, koji je kršten na ime Stjepan. Većina Mađara je u to vrijeme bila nekrštena, pa se u kršćanstvu zadržalo puno toga poganskoga. I Geza i žena mu Šarolta su se opredijelili za kršćanstvo ne samo iz uvjerenja, već također i iz političkih interesa. Svoga tek krštenog sina Stjepana Geza je odredio sebi za nasljednika. Stjepan je bio hrabar i odlučan. Da narod učvrsti u vjeri i da Stjepanu pruži najbolji odgoj, Geza je iz Praga pozvao biskupa Adalberta, koji je Stjepana krizmao. Adalbertova je zasluga i 995. godine sklopljena ženidba između Stjepana i Gizele iz Bavorske. Stjepan je postao gorljivi vjernik. Nakon što mu je 997. godine umro otac, preuzeo je vlast.

Stjepan se borio protiv poganski nastrojenih plemenskih poglavara u narodu. Nadvladavši jedinice poganskog predvodnika Koppány, osigurao je konačno pokrštanje naroda. Pobijedio je Julija (Gyula) i Ajtonya, koji su se krstili u Carigradu u namjeri da mađarski narod vežu uz Bizant. Osvajanjem zemalja s one strane Tise i Dunava Stjepan je proširio granice kraljevstva. Živo je nastojao da kršćanstvo povezano sa Svetom stolicom i oslonjeno na zapad još više procvjeta. Svoje je kraljevstvo tako vodio da bude neovisno i od Zapada i od Bizanta. Diplomacijom i politikom je udario temelje mađarske kulture koja je morala sačuvati svoju samostalnost u dodiru s turskom, slavenskom i grčkom kulturom, ali isto tako i latinskim zapadom i još nekrštenim svijetom sjevernih Slavena.

Prije nego što je Stjepan stupio na tron mađarska je konjica bila otvorena prijatna zapadu i kršćanstvu. Ipak, nakon poraza pod Augsburgom, a još više nastupom svetoga Stjepana, Mađarska je postala štit zapadnoga kršćanstva protiv Mongola, a kasnije i protiv Turaka. Stjepan je u svoju zemlju neumorno dovodio misionare iz Bavorske, Češke, Italije, a u južnu Mađarsku je pozvao grčke redovnike i redovnice. Osnovao je brojne samostane, odakle se širilo i učvršćivalo kršćanstvo i kultura. Naredio je da se na svakih deset sela podigne crkva. U Jeruzalemu je podigao benediktinski samostan, u Rimu dom za hodočasnike, a u Carigradu lijepu crkvu.

Od 993. godine uz Stjepana djeluje benediktinac Astrik, koji je došao iz Praga. On je Stjepanu od pape Silvestra II.

donio krunu, apostolski križ te ovlast da osniva biskupije i postavlja biskupe. Na Božić 1000. godine Stjepan je u Ostrogonu pomazan i okrunjen za kralja. Od planiranih 12 osnovao je 8 biskupija i dvije nadbiskupije: u Ostrogonu i u Kalčači.

Stjepan je sa svojom suprugom uz pomoć svetoga Gerarda odgojio sina Mirka (Imre). Njega je pripremao za nasljednika sve dok Mirko nije poginuo. Stjepan je neposredno pred svoju smrt pozvao svoj narod da ostane vjeran Crkvi i pravdi. Svoje je kraljevstvo predao Blaženoj Djevici Mariji. Umro je na svetkovinu Velike Gospe star gotovo 70 godina. Na čelu naroda stajao je 42 godine. Sahranjen je u Stolnom Biogradu u crkvi koju je sam dao podignuti. Bio je vješt ratnik, ali je bio i veliki graditelj mira. Uz pomoć svojih suradnika napisao je glasovite Opomene sinu, kao vrhunsko djelo mađarske kulture gdje ističe vrhunske kreposti kršćanskog vladara.

Dopuštenjem Svete stolice kralj Ladislav je 20. kolovoza 1083. Stjepana, sina mu Mirka i Mirkovog odgojitelja biskupa Gerarda podigao na čast oltara. Štovanje svetoga Stjepana se proširilo po cijelom kršćanskom zapadu. I Grčka pravoslavna Crkva ga časti kao sveca. U Mađarskoj i u Subotičkoj biskupiji njegov blagdan slavi 20. kolovoza, u općoj Crkvi se slavio 2. rujna, a u posljednje vrijeme 16. kolovoza.

Govori vam sluga Božji O. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Strpljivost (5)

Piše: mr. o. Mato Miloš, vicepostulator

Tko želi kroz tisna vrata unići, debeat kaput ce drage volje zbaciti. Debeat je kaput sebičnost, a skidanje je strpljivost. Više vridi strpljivost, nego poniznost; jer uništava uzrujanost, slidi duša u čistilištu mudrost.¹

Ove riječi je o. Gerard zapisao 3. studenoga 1932. godine, razmatrajući evanđeoski odlomak o uskim vratima i strmom putu (usp. Mt 7,13-15), kroz koja treba proći da se uđe u Kraljevstvo nebesko. Kroz uska vrata ne može ući onaj tko na sebi nosi mnoštvo odjeće. Potrebno je svući suvišnu odjeću kako bi se ušlo kroz uska vrata. Otac Gerard slikovito tumači debelu odjeću. Debeli kaput je za o. Gerarda sebičnost. Skidanje debelog kaputa je strpljivost. Sebičnost nam otežava skidanje mana i nesavršenosti. Oslobođanje od sebičnosti zahtijeva strpljivi i ustrajni rad. Otac Gerard više vrednuje strpljivost, nego poniznost. Strpljivost uništava uzrujanost, koja je debeli kaput sebičnosti. I tu treba pomoć Božja, kao i odlučna želja za promjenom i izlaskom iz sebičnosti. Potrebne su nam dobre misli koje nalazimo u duhovnom čitanju, razmatranju i molitvi. *Kad mi je misao dobra, neka me ne uzruja nezgoda*, kaže o. Gerard.² Trebamo biti spremni na svakoake izazove. Potrebna nam je budnost, da nas ne iznenadi napasnik, kojemu smrdi svet i krepostan život čovjeka. Njegova je deviza: što gore, to bolje! Naravno, samo za njega. *Bdijte! Protivnik vaš đavao kao ričući lav obilazi tražeći koga da proždre. Oprite mu se čvrsti u vjeri*, poručuje nam sv. Petar u svojoj poslanici (1Pt 5,8-9). *Strašna je obična oluja na suhoj zemlji, a još strašnija na moru; od svega pak na duši, a to je napast. Oluja je svaka uzrujanost: zbog vrućine, zime, bolesti, progonstva, slobodi u viri. Oružje: molitva, sebe zatajenje, pametno postupanje po za-*

*povidima i pobožnim primjerima.³ Molitva... sebe zatajenje predlaže nam o. Gerard u borbi s napašću. Nama je to teško. A Isus kaže: Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom (Mt 16,24-25). Sotona nema nikakve vlasti nad Isusom. On je, doduše, u pustinji kušao Isusa, ali ga je Isus glatko odbio snagom Božje riječi (usp. Mt 4,1-11). Srž je svake kušnje odbacivanje Boga, micanje Boga u stranu. Bit kušnje je pretvarati se i pokazivati da nam je dobro to što nam nudi sotona. Boga se traži i nalazi otvaranjem srca, izlaskom iz sebe i svoje sebičnosti. Krist ima pravu vlast koja pretpostavlja križ. Isus nam je donio Boga i u njemu prepoznajemo Božje lice. Tko je uz Isusa i s Isusom, zaštićen je od sotone. Biva kušan, ali ne i pobijeđen, jer se Isus u nama bori. Naš je život putovanje po uzburkanom moru. *Tilo je lađa, a duša je putnik. Ovu lađu (tilo), osobito tira vitar zime, vrućine, bolesti, siromaštva, progonstva, sviju**

Tilo je lađa, a duša je putnik. Ovu lađu (tilo), osobito tira vitar zime, vrućine, bolesti, siromaštva, progonstva, sviju napasti i tereta, pomanjkanje vire i ufanja. Sve ovo savlada molitva sa živom virom i ufanjem u Isusa i krpanje lađe (tila) postovima i odricanjem, vezanjem uz zapovidi (Božje) i lipim primjerima.

*napasti i tereta, pomanjkanje vire i ufanja. Sve ovo savlada molitva sa živom virom i ufanjem u Isusa i krpanje lađe (tila) postovima i odricanjem, vezanjem uz zapovidi (Božje) i lipim primjerima.⁴ U svojim kušnjama i navalama napasti, otac Gerard se služio molitvom i utjecao se u zagovor svetih. Tako na dan Svih Svetih karmelskoga reda zapisuje: *Zamočimo sve u strpljivo srce, pa će**

nam biti vazda veselo lice! Pomozite karmelski sveci. Pomozite trpiti, jer vas ne mogu slidit. Ovo ću danas od Isusa dobit (14. studenoga 1932).⁵

Molitva, strpljivo prihvaćanje životnih poteškoća, vjerovati, nadati se, čekati milost Božju, ustrajati na tom putu, i nećemo se prevariti, poručuje nam naš sluga Božji. *Sve ću u kotlu strpljivosti skuhat, pa ću se moći svemu radovat. Ta cio svijt mora trpiti!... Dokle god trpim, sritno živim, Boga volim!... Ako ću strpljiv biti, Božjeg ću Jaganjca viditi. Zato ću prije svega u patnji šutiti. Bogat je prosjak koji zna trpiti!⁶ Otac Gerard sebe smatra prosjakom koji od Boga prosi milosti, koji se želi kuhati u kotlu strpljivosti da bude što sličniji Jaganjcu Božjemu. *Dušo moja, manja si od gorušice, ipak ćeš se podići do nebeske stolice... Duša do neba raste, kad se Isusu pridade.⁷ Predati se u sigurne ruke Očeve, kao što se Isus predao u najtežoj mucu na križu, pouzdanjem da neće pasti u ponor ništavila. Nježne Oče-**

ve ruke uvijek su spremne prihvatiti svakog čovjeka koji mu se slobodno izručuje.

¹ *Theologia pastoralis*, 002964.

² Isto, 003013.

³ Isto, 003016.

⁴ Isto, 003017.

⁵ Isto, 003023.

⁶ Isto.

⁷ Isto, 003024.

Razgovor s mons. Ivanom Devčićem, riječkim nadbiskupom i metropolitom

Dužijance će biti dokle bude kršćanske obitelji

Razgovarao: *Mirko Štefković*

Mons. Ivan Devčić rođen je 1. siječnja 1948. godine u Krasnu (Grad Senj), gdje je pohađao osnovnu školu, a srednjoškolsko obrazovanje stekao je u Rijeci i Pazinu. Teologiju i filozofiju studirao je u Rijeci te u Rimu, gdje je 1974. diplomirao teologiju, te je 1975. zaređen za svećenika Riječko-senjske nadbiskupije. Studirao je filozofiju te je 1976. postigao magisterij, a 1980. doktorat. Po povratku iz Rima bavi se znanstvenim radom i predaje filozofiju na Visokoj bogoslovnoj školi u Rijeci. Obnašao je službu vice-rektora Bogoslovskeg sjemeništa u Rijeci, te službu rektora i ekonoma. Pored toga bavio se i novinarsko-uređivačkim radom. Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je 17. studenog 2000. riječkim nadbiskupom metropolitom. Za biskupa je posvećen 16. prosinca 2000., a za biskupsko geslo izabrao je poruku: „Krist – naša nada“. Član je Stalnog vijeća HBK, te je u HBK predsjednik Odbora za sredstva društvene komunikacije i predsjednik Vijeća za laike, kao i član Komisije za odnos s Europskom unijom. Objavio je sljedeće knjige: *Obzori nade. Tragom kršćanskog humanizma*, (1995.), *Pred Bogom blizim i dalekim. Filozofija o religiji* (1998.), *Osmi dan stvaranja – Filozofija stvaralaštva Nikolaja A. Berdjajeva* (1999.), *Bog i filozofija* (2003.), *Širenje obzora nade* (2005.) i *Raspiruj milosni dar Božji* (2010.), te mnoge članke.

Zvonik: Kako ste doživjeli dužijancu, kakvi su Vaši prvi dojmovi ove svečanosti Crkve u Hrvata u Vojvodini?

□ Mons. Devčić: Moj dojam je jako lijep i pozitivan. Danas je bilo prekrasno vidjeti onako ispunjenu katedralu, svečanost, mlade u narodnim nošnjama, onu radost i ponos na licima ljudi. S druge strane, stekao sam dojam da je sve ovo skupa jako lijepo organizirano. Imam dojam da je ovo jedna dobro organizirana Biskupija. Nije mala stvar spremiti jednu ovakvu liturgiju i cijelu svečanost. Posebno me se pozitivno dojmilo sudjelovanje mladih. Danas je problem što su mladi obično negdje drugdje, idu nekim svojim putovima, a ovdje vidimo kako se znaju angažirati oko ovih događaja koji imaju i svoj crkveni i društveni karakter.

Zvonik: Dužijanca je jedan od bisera inkulturacije vjere u našim krajevima. Smatrate li da je ona dobar prenositelj vjere ukorijenjene u našu kulturu?

□ Mons. Devčić: Točno, to sam primijetio a malo sam to i u propovijedi naglasio. Naime, ona je zapravo puno starija od sto godina jer je u obiteljima življena tko zna od kad. To je prvenstveno bila obiteljska svečanost. Tu se vidi kako kršćanska obitelj može ne samo vjer-

ski nego i kulturno obogatiti i oplemeniti Crkvu kao veliku obitelj. S druge strane, polazeći upravo od doprinosa obitelji, od onoga što je primila od obitelji, Crkva to dalje predaje društvu. Čini mi se da je tu jako vidljiva ta veza između Crkve u malome, velike Crkve, društva i kulture, a to je ustvari oplemenjivanje kulture evanđeljem i kršćanskim poimanjem života. Važna je i ta zahvala u ovome vremenu kad je sve teže reći hvala i kad se samo govori „ja imam pravo na to i to, i nemam nikomu ni za što zahvaljivati“, a ovdje se jako naglašava ta zahvala za kruh, za plodove zemlje, za rad, zahvala koja se već od malena uči u obitelji sklapanjem ruku i koja onda prelazi i u društvo i pretvara se u blagdan zahvale šire zajednice. Tu vidimo kako taj čisto kršćanski motiv pokreće cijelo društvo. Koliko se samo danas ljudi pokrenulo, koliko je sinoć bilo plesa i radosti. Iza svega toga je zapravo jedan crkveni pokretač, kršćanska obitelj, Crkva, biskupija i župa. Vidimo kako se zapravo cijeli grad pokrenuo, koliko se tu mladih okupilo, koliko udruga, koliko je tu ljudi došlo, koliko je tu ljudi sudjelovalo. Da se onaj program sinoć nije događao u jednom ovakvom kontekstu, to bi bilo nešto sasvim drugačije, nešto svjetovno, ali tu se osjetila jedna duhovna i kršćanska intonacija. Takva jedna inicijativa pokazuje koliko Crkva ipak može evangelizirati.

Zvonik: Na dužijanci smo vidjeli i vrlo male djece u nošnji, pa čak i bebe. Smatrate li da dužijanca može biti pozitivan element evangelizacije u našem društvu, te da Crkva i na taj način izlazi u društvo?

□ Mons. Devčić: Mi imamo veliku tradiciju. Treba je znati adekvatno valorizirati, predstaviti je i učini medijem evangelizacije, te preko nje današnjem čovjeku progovoriti na razumljiv način. Crkva u Subotici je danas ovim mladim ljudima, koji žive u jednom svojem svijetu, uspjela prenijeti te tradicijske vrijednosti, a kroz njih i vrijednosti evanđelja i vjere. Te male bebe koje smo vidjeli u povorci, možemo reći da one na neki način svu tu kulturu, taj događaj, te vrijednosti koje dužijanca ima u sebi, one u sebe upijaju s majčinim mlijekom. Na nama je da to znamo mudro usmjeravati, objašnjavati, produbljivati, da to ne bude ostavljeno samo na nekakvoj površnosti, nego da ljudi bolje shvaćaju radi čega zahvaljivati, što iza svega toga stoji, komu ja imam zahvaliti za svoj život i zašto. To je svojevrsno humaniziranje međuljudskih odnosa i društva uopće. Moramo se truditi graditi pastoral na svemu tome produbljujući mu značenje. Temelj je tu. Imate ovdje nešto što drugdje nema. Bilo bi to šteta izgubiti ili da to krene nekim čisto svjetovnim putem pa da postane nekakva svjetovna dužijanca, jer ona će tada brzo izgubiti na vrijednosti i na opstojnosti.

Zvonik: U dužijancu su aktivno uključeni mnogi laici, a ona se ustvari proteže od blagoslova mladog žita pa sve do blagoslova kruha. Vidite li u njoj kakav pastoralni potencijal?

□ Mons. Devčić: Mislim da je to veliki pastoralni potencijal, koji vrijedi razvijati. Najprije vidjeti koje su sve mogućnosti, što sve ona sadrži, i kako onda to pretočiti u jedno djelovanje, pokretanje. U tom smislu bi dužijancu bilo važno teološki produbiti pod pastoralnim vidom pa i pod antropološkim vidom, tj. sve to skupa promišljati i na taj način još više oplemenjivati. Činilo mi se isto, recimo sinoć, da bi se moglo ubaciti nekoga tko bi to vodio s kratkim objašnjenjima koja bi davala jedno usmjerenje. Bilo je jako lijepo kako ti

mladi plešu. Tu su i različiti narodi. Tu su i igra i radost i zabava. To je sve ono što nam Bog daje. Kroz te stvari bi se moglo više pokušati pristupiti mladima prenoseći te vrijednosti i donositi im evanđelje kao jednu radosnu vijest.

Zvonik: Vi ste u propovijedi naglasili da ni igra, zabava i pjesma nisu u suprotnosti s evanđeljem. Znači li to da se preko dužijance evanđelje može doživjeti kao radosna vijest?

□ **Mons. Devčić:** Da, molitva prelazi u pjesmu, u ples. Crkva nije ni protiv čega što istinski promovira čovjeka. Dapače, ona postoji radi toga.

Zvonik: Crkvu i njezino djelovanje se prije znalo doživjeti kao mehanizam kontrole, kočnicu i okvir koji je čovjeku zadan. Možda je upravo dužijanca jedna od mogućnosti da drugačije doživimo Crkvu u društvu, i to kao promicateljicu prave radosti, jer čovjek je pozvan na radost, na život.

□ **Mons. Devčić:** Mislim da nam je to zadaća. Kod nas na primorju imamo te maškare. Tu je možda puno teže unižeti jednu kršćansku komponentu. Na neki način to je izmaklo kontroli i Crkva se povukla iz toga. Bilo bi jako šteta da se iz ovakvoga nečega – jer ovo je nešto potpuno drugačije i pozitivnije i rođeno je zapravo u krilu kršćanske obitelji – izgubi uloga Crkve. Mislim da od toga treba početi i iz toga crpiti poruke koje se ondje nalaze, a s druge strane dužijancu možda uvijek obogaćivati novim

porukama. Činjenica je da se danas ljudima stalno nudi zabava, ali kakva zabava. Ovdje je i zabava, ali jedna zabava koja čovjeka oplemenjuje, nije da ga samo rastresa, nego ga potiče na više istinskoga zajedništva i možda na vraćanje u sebe. Zahvala za kruh i za život, to je ono prema čemu nitko ne može biti ravnodušan.

Zvonik: Papa Franjo poziva Crkvu da iziđe iz svojih okvira. Vidite li ovdje mogućnost da preko tradicijskih elemenata Crkva izlazi iz same sebe i koliko može pridonijeti pozitivnim društvenim promjenama?

□ **Mons. Devčić:** Katolička Crkva u Subotici danas je bila glavni i pozitivni čimbenik. Svaki put treba vidjeti što posebno istaknuti, možda neku misao vodilju. Jako je važno da se dužijanca nastavi slaviti u obitelji, da ti obiteljski korijeni ne prestanu, da ih ne proguta ovaj širi crkveni i društveni vid dužijance. Možda bi se jedne godine više moglo naglašavati upravo to da se dužijanca slavila u obitelji, te što to sve znači u obitelji koja moli, koja odgaja svoju djecu, svoje mlade. To je nekakva vrsta katehizacije. Dužijance će biti dokle bude kršćanske obitelji. Bez kršćanske obitelji, sav naš trud oko katehizacije ne rađa onim plodovima koje očekujemo. Kad smo imali tolike vjeroučitelje kao danas, a što se tiče vjerske prakse sve je lošija. Toliko se toga ulaže, a rezultati su takvi kakvi jesu. Dakle, ne smije ta obiteljska komponenta iščeznuti, pa da se koncentriramo samo na biskupijsku,

na župnu dužijanca. Prisjećanje na nekadašnje slavje dužijance u obitelji je dobro polazište da se djeci govori o tomu, da se s njima moli. Čak bi bilo dobro organizirati nekakav pastoralni susret za svećenike da se pokuša zajedno teološko-pastoralno promisliti, da se napravi jedan program, da se nešto konkretno dade svećenicima u ruke, pa da oni to onda pokušaju implementirati u bazu, u obitelji. Čini mi se da bi to bilo jako dobro. Mi smo skoro imali drugi nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji. Tu je dosta rađeno. Vidimo da bez obitelji nema ništa. Zato sam rekao da je dužijanca puno starija od sto godina, samo je ona prije živjela na spontaniji način, vjerničke obitelji su je držale.

Zvonik: Zanimljiv je poticaj da se promišljanjem o dužijanci stavi naglasak na taj obiteljski element zahvale Bogu, prije svega za kruh, radi jačanja stava zahvalnosti prema Bogu i jednih prema drugima.

□ **Mons. Devčić:** Trebamo biti zahvalni jedni prema drugima: bračni drugovi međusobno, djeca prema roditeljima i obratno. To nam danas fali. Djeca danas imaju pravo na ovo i ono. Stalno se govori o pravima, a nikako o obvezama, o obvezama prema svome ocu, prema svojoj majci, kao što oni imaju obvezu prema tebi. Trebaš biti zahvalan za sve što oni čine. Kad bi se jedan pastoralni program mogao napraviti to bi bilo dobro. Vi imate bazu, još imate sela, još je puno ljudi koji se bave poljo-

privredom, imate žetvu. Ovo što vi imate ovdje, to je veliko blago. O tomu treba razmišljati, a dalo bi se tu napisati kakve radove.

Zvonik: Vi ste predsjednik Odbora HBK za sredstva društvenih komunikacija. Na koji način mediji, bilo crkveni, bilo svjetovni, mogu poslužiti u prenošenju kršćanskih vrijednosti?

□ **Mons. Devčić:** Svjetovni mediji će najprije zabilježiti ono negativno, ali ako se nešto pozitivno radi i to oni prenose. Pitanje je što mi medijima nudimo, koliko ih informiramo o onomu što mi hoćemo, da ih na neki način uvedemo u ono što radimo kako bi oni to mogli bolje pratiti. Kod vas je drugačija situacija nego kod nas, ali treba vidjeti mogućnosti i sukladno tomu djelovati. Treba s njima kontaktirati i reći što želimo. Zato su važne konferencije za novinare da se može koliko je moguće bolje ih informirati. Sada kada je bio drugi nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji, *Novi list* je meni dao dvije velike stranice, veliki intervju uoči tog susreta. Pisali su i pratili. Televizija je prenosila. Primjerice, kad smo mi iz HBK uputili apel povodom teške demografske situacije, a poslije smo primijetili u medijima da i se naši političari počinju zanimati za tu temu, pa su imali susrete s demografima. Ako je vrijednost pozitivna, onda će to oni podržati, u većini slučajeva. Ne možemo uvijek

očekivati da će nam biti blagonakloni, no treba im dati prave informacije. Na neki način ih mi trebamo educirati. Mi smo tako do sada imali p. Marijana Jurčevića koji je novinarima, na susretima koje im priređujemo za Božić i za Uskrs, uvijek znao uputiti kakvu misao na njima prihvatljiv način.

Zvonik: Smatrate li da novi mediji poput interneta i društvenih mreža mogu više poslužiti u misiji Crkve nego tradicionalni tiskani mediji?

□ **Mons. Devčić:** Tiskani mediji su u krizi, knjiga je u krizi. Svi ti novi digitalni mediji su u modi. Možda će se sutra opet vratiti na čitanje. Naša biskupija imaj svoj facebook profil, imamo i svoju web stranicu. Za novinare je to uvijek jedan izvor informacija. Naši djelatnici prate koliko se ono što stavljamo na facebook prihvaća i podjeljuje dalje. Svakako to je jedan medij koji ne smijemo zapustiti, a niti se posvetiti sad jednoj vrsti medija, na račun druge. Mislim da je potrebno koliko je moguće imati i jedno i drugo. Čak se ista vijest može plasirati na više medija, samo ju je potrebno malo prilagoditi mediju na koji se plasira.

Zvonik: Papu Franju prate milijuni na twitter nalogu. U tom obliku komunikacije vrlo kratkim porukama one ostaju nedorečene. Trebamo li prihvatiti izazov nedorečenosti ili je bolje šutjeti?

□ **Mons. Devčić:** Mislim da je bolje biti nedorečen, jer nedorečenost budi interes. Ali ako ti šutiš, i onaj gubi interes i nikad ga šutnjom nećeš probuditi. Iako ta nedorečenost može biti i povodom da se nešto krivo interpretira, ali to postaje tema o kojoj se počinje govoriti, razmišljati. Papa tako nešto plasira, a onda su drugi ti koji trebaju to malo posložiti, ali on je kao neki koji probija put, a oni su ti koji trebaju taj put urediti da on bude do kraja prohodan i da vodi ka pravom cilju.

Zvonik: Možda u tom kontekstu možemo vidjeti onu Pavlovu: „jao meni ako evanđelja ne naviještam“?

□ **Mons. Devčić:** Da, u zgodno i nezgodno vrijeme, s ovim i onim sredstvima. Sjećam se kad sam postao odgovoran za medije u HBK. Novinari su se žalili da se nemaju komu obratiti, da je Crkva zatvorena. Kod nas više nitko ne govori da je Crkva zatvorena. Svaka biskupija ima nekoga komu se novinari mogu obratiti i dobit će adekvatnu informaciju ili će mu se jednostavno reći da se o tomu još ne može ništa govoriti, ali bitno je da ga se čuje, da ga se uvaži. Najgore je ako se potpuno zatvara, ako si nedostupan, ako te zovu a nikako te ne mogu dobiti.

Zahvala za novo žito u Bregu

U Bačkom Bregu u crkvi sv. Mihovila 26. srpnja tradicionalno se u okviru misnog slavlja zahvalilo Bogu za novo žito i novi kruh.

U procesiji se u crkvu pred početak misnog slavlja unio snop žita, bereška zemlja, novo žito, kruh od novog žita, kruna od slame, srpovi i *koršovi* za vodu. Procesija je predstavljala kosce i njihovu djecu koji su nosili novo žito i novi kruh na posvećenje i zahvalu Bogu za novo žito i novi kruh. U crkvi su sudionici procesije kleknuli oko snopa novog žita, dok je župnik **Davor Kovačević** izmolio Anđeo Gospodnji, i zatim tri puta digao snop žita prema nebesima, svaki put govoreći gromkim glasom *Jesus*, dok su prisutni za njim ponavljali. Nakon ovakve zahvale župniku se pojedinačno predavala bereška zemlja, žito, novi kruh i kruna, a on je to sve pojedinačno prikazao Bogu zahvaljujući mu za pružene darove, i stavljajući ih pred oltar. Srpovi, *koršovi* i ostalo što su nekada koristili kosci također je imalo svoje mjesto pokraj navedenih darova. Ono što se nekad radilo na njivi nakon završetka žetve, preneseno je u Crkvu kako bi se sačuvalo, a Bogu zahvalilo za novo žito. U vrijeme dok se još ručno kosilo, čega se

sjeća sve manje ljudi, kada se u Bregu završila žetva kod domaćina, ili gazde, i kada se pokosio i svezao posljednji snop žita, kosci bi se okupili u krug oko tog posljednjeg snopa, izmolili Anđeo Gospodnji, nakon čega bi gazda tri puta dizao snop prema nebu i govorio *Jesus*, a kosci za njim ponavljali. Na ovaj se način na njivi zahvaljivalo Bogu za završetak žetve. Nakon završetka žetve svi kosci bi išli kod domaćina noseći snop žita da mu kažu, ako on nije bio s njima u košnji, da je žito pokošeno i da im on da njihov ris. Prilikom dolaska na kapiju kod domaćina, žena i djeca su kosce prskali – svetili svetom vodom, a bilo je tu, po kazivanju starih, da su ih polili i kablovima vode. Gazdarica bi spremila ručak za sve kosce, a na kraju se i zapjevalo i zaplesalo ako kosci nisu bili preumorni i ako nisu morali na drugu njivu kod drugog gazde. Iz snopa novog žita gazda ili domaćin bi izabrao najbolje klasove i od njih napravio kiticu. Kitica se nosila na blagoslov u crkvu na blagdan Male Gospe. Posvećeno žito iz kitice pomiješalo bi se sa sjemenom žita prilikom sijanja u jesen kako bi iduća godina bila što blagrodnija. Običaj zahvale za novo žito i novi kruh, ovako preneseno s njive i sačuvan u crkvi, kod Šokaca u Podunavlju održava se samo u Bregu.

Marin Katačić

Zajedničko slavlje svećeničkih jubileja u Doroslovu

U biskupijskom svetištu Marije Pomoćnice kršćana u Doroslovu, 6. srpnja svoje okrugle svećeničke jubileje, zahvalnom misom sa svojim župljanima i rodbinom proslavila su trojica svećenika Subotičke biskupije.

Domaćin slavlja bio je **preč. Árpád Verebélyi**, župnik u Doroslovu i Bogojevu, upravitelj doroslovskog svetišta i apatinski dekan, koji je slavio desetljeće svećeničkog služenja, a s njim su suslavili **vlač. dr. Ivica Ivanković Radak**, kapelan u župi Svih Svetih u Bačkom Petrovom Selu (koji je također slavio 10 godina svećeništva), kao i **preč. Károly Szungyi**, župnik subotičke župe sv. Marije i katedralni ahriprezbiter, koji je zaređen prije 20 godina. Nakon euharistije, mnogo-

brojni gosti su počašćeni ispred hodočasničkog doma Sv. Ivan, koji se nalazi u okviru svetišta, i čija gradnja se privodi kraju. /MT/

Posjet Nijemaca iz Njemačke i Mađarske Lemešanima

Lemešku rimokatoličku zajednicu posjetilo 23. kolovoza šezdesetak Nijemaca iz Njemačke i Mađarske u okviru redovitog posjeta Vojvodini koji se prakticira već godinama unatrag.

Gosti iz Njemačke nazočili su svetoj misi koju je predslavio lemeški župnik **vlač. Antal Egedi**, a za ovu prigodu osim na službenom hrvatskom i mađarskom jeziku, prikazao ju je i na njemačkom jeziku na nakanu sviju nazočnih. Po završetku euharistije gosti su razgledali crkvu Male Gospe i obišli kapelu BDM posrednice milosti na lemeškoj Kalvariji te s vidikovca promatrali okoliš i ostali zapanjeni kako viđenim objektima tako i prostranstvom koje se vidi s ravnog krova kapele. Preci gostujućih Nijemaca naseljavali su nekada široki prostor Vojvodine pa je tako i ovoga puta planiran posjet Telečki, Čonoplji, Crvenki, Subotici te široj okolici. U

ranim popodnevним satima gosti su nastavili put Stanišića, a u obilasku vojvođanskih naselja zadržali su se nekoliko dana.

Željko Zelić

Srebrni jubilej

Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ iz subotice

Spomen večer posvećena Društvu „Ivan Antunović“

Književna večer Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost *Ivan Antunović* svake je godine prva priredba u središnjem dijelu manifestacije Dužijanice. Ove godine održana je 6. kolovoza u 19 sati u HKC „Bunjevačko kolo“.

Riječi pozdrava okupljenim gostima uputio je **Lazar Cvijin**, rizničar Društva. Kako je ove godine Društvo „Ivan Antunović“ napunilo 25 godina djelovanja, večer je prošla u slavljeničkom tonu uz izlaganje predsjednika **mons. Stjepana Beretića**. I *Zvonik* se ovom prigodom pridružuje čestitkama povodom nesvakidašnjeg jubileja jednog društva, napose u okviru Crkve te prenosimo najznačajnije dijelove izlaganja predsjednika mons. Beretića.

O nastanku Instituta (danas Društva), on je rekao kako je na zajednički prijedlog hrvatskih svećenika Subotičke biskupije umirovljeni biskup **Matija Zvekanović** 4. studenoga 1989. godine, sa znanjem i pristankom biskupa **dr. Jánoša Pénzesa**, ustanovio Institut za kulturu, povijest i duhovnost *Ivan Antunović*, a konstitutivna sjednica Skupštine Instituta održana je 26. ožujka 1990. godine u Subotici. Institut je sredinom 2013. preimenovan u Društvo, te nastavlja svoju duhovno-kulturnu misiju.

Svrha Društva je unaprjeđenje rada na istraživanju, skupljanju, proučavanju, čuvanju, njegovanju i objavljivanju crkveno-duhovne baštine Hrvata u Bačkoj. Tako je već 1990. godine Društvo obnovilo Razgovore, koje je od 1934. do 1941. godine organizirala Matica subotička. U proteklom razdoblju organizirane su svečane akademije i stručni skupovi posvećeni velikanima iz redova bačkih Hrvata (Aleksa Kokić, Ivan Antunović, Albe Vidaković...), kao i književne večeri, izložbe... Objavljeno je 76 knjiga i sličnih publikacija, a ova je druga zaslužna za izdavanje glasila *Bačko klasje*, mjesečnika *Zvonik*, kao i godišnjaka *Subotička Danica*. Među ostalim, društvo je osnovalo 1994. zbor Collegium musicum catholicum, a godinama organizira glazbenu manifestaciju – Koncert subotičkih zborova. Na čelu društva su bili svećenici – **Lazar Ivan Krmpotić**, od 1995. godine **dr.**

Andrija Kopilović, a od 2013. Stjepan Beretić. No, kako je istaknuto na proslavi jubileja, nisu Društvo nosili predsjednici, već njegovi najzaloženiji članovi.

Mons. Beretić je istaknuo: „Četvrt stoljeća djeluje Katoličko društvo za povijest, kulturu i duhovnost *Ivan Antunović*. Tih je 25 godina obilježeno prijeporima i nesporazumima, ali puno više kontinuiranim radom. Netko je dobro rekao: „Koliko god bile velike suprotnosti među ljudima, one su u biti ipak nešto sporedno. Ono što nas dijeli, u usporedbi s onim što nas združuje, bezgranično je sitno“.

Podsjećajući na početke i plodove dugogodišnjeg rada članova Instituta/Društva, istaknute se neke priredbe: „Institut je 9. i 10. studenog 1990. godine, a u povodu 50. obljetnice pjesnikove smrti, u sjemeništu Paulinu organizirao Znanstveni skup o Aleksi Kokiću. /.../ Jedan od vrijednih plodova rada Instituta „Ivan Antunović“ je i organiziranje brojnih književnih večeri. Tako je 17. veljače 1992. godine u velikoj čitaonici Gradske knjižnice u Subotici bila književna večer posvećena pjesništvu časne sestre **Fides Vidaković**. /.../ Književna večer posvećena stihovima **Matije Dulić** je održana 10. prosinca 1992. godine u Đurđinu. O pjesništvu **Branka Jegića** se govorilo na književnoj večeri 22. veljače 1993. godine u Bunjevačkom kolu...“

Izdavaštvo je u Institutu posebno njegovano: „U vrijeme kad se u Bačkoj zbog ratnih prilika i zatvorenih granica prema Hrvatskoj nije moglo doći do molitvenika, hrvatski svećenici su na svojim mjesečnim sastancima često ponavljali potrebu za molitvenikom, sve dok ta goruća želja puka i svećenika nije ispunjena 13. svibnja 1996. godine, kad je institut *Ivan Antunović* u Gradskoj knjižnici u Subotici predstavio molitvenik *Slava Božja*.

Unatoč svim teškoćama i prividno, pa i stvarno zamrlom djelovanju Instituta *Ivan Antunović*, njegov izdavački odjel, na čijem je čelu do nedavna bio **dr. Andrija Anišić** je zaslužan za neprekinuto izlaženje najprije *Bačkog klasja*, mjesečnika *Zvonik*, kao i godišnjaka *Subotička Danica*. Tko će nabrojiti sve brošure, knjige, kalendare, letke i plakate, za čiji je nastanak i pripremu zaslužan taj odjel instituta. Jučer sam, zahvaljujući gospođi Katarini Čeliković dobio popis izdanja našeg društva! 76 naslova! Veliku zaslugu za izdavački odjel ima obitelj **Ervina i Katarine Čeliković** u čijem su stanu, a kasnije i kući nastajala sva naša izdanja. Valja još spomenuti i to da je veliki dio tereta i žege dana, za *Bačko klasje* i *Subotičku Danicu*, dok je još sve bilo u povojima neumorno nosio naš prelat **msgr. Bela Stantić**. On je u ono vrijeme svojim autom obilazio čitavom Bačkom skupljajući tekstove, odnoseći ih u tiskare i raznoseći naša izdanja od župe do župe.“

Lijepu je suradnju Institut ostvarivao i s Katedralnim zborom *Albe Vidakovića* na čelu sa sestrom **Mirjam Pandžić**. Nastupi zbora su pružali veliki doprinos dajući čar ljepoti svih priredaba i svečanostima Instituta. Zbor je sudjelovao na svim dužijancama, na mnogim književnim večerima. Na poticaj naših svećenika i prije svega uz zalaganje sestre Mirjam ostvarena je i vrijedna suradnja sa Subotičkim tamburaškim orkestrom, koji je ne samo na Božić i ne samo na koncertima pratio pjevanje katedralnog zbora. Zasluge za tu suradnju ima **Stipan Jaramazović**. Katedralni zbor je njegovao i tijesnu suradnju s glasovitim skladateljem i dirigentom maestro **Milanom Asićem**. Kad je zagrebačka kongregacija sestara Naše Gospe povukla sestru Mirjam, na njezino mjesto je došao **Miroslav Stantić**. Institut je od početka ustanova koja okuplja snage i gradi slogu.“

„Institut *Ivan Antunović* je inicirao, i godinama organizirao koncerte subotičkih zborova. U okviru Društva djeluje i 1994. godine osnovani komorni zbor Collegium musicum catholicum, na čijem je čelu bila sestra **Bernardica Đukić, Nela Skenderović**, a u posljednje vrijeme Miroslav Stantić. Sve je koncerte i priredbe podržavao vrstan orguljaš **Kornelije Vizin**. Zbor je nastupao na brojnim priredbama Društva, ali i u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Mađarskoj i Italiji.“

I mnogi drugi događaji ostat će upamćeni u povijesti djelovanja Instituta/Društva, ali izdvojimo neke od najvećih.

Društvo *Ivan Antunović* je 13. i 14. listopada 2013. godine sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata bio suorganizator akademije i znanstvenog skupa posvećenog 100. obljetnici rođenja Alekse Kokića.

Katoličko društvo *Ivan Antunović* je zahvaljujući velikom zalaganju svoga tajnika **dr. Ivica Ivankovića Radaka** od 15. do 18. svibnja 2014. godine organiziralo znanstveni međunarodni skup pod naslovom Dani Albe Vidakovića. /.../ Za kontinuitet rada našeg društva, bez obzira na smjene na čelu društva, osim izdavačkog odjela, najzaslužniji je etnografski odjel, koji svake godine daje poseban pečat subotičkom predbožićnom raspoloženju kad organizira izložbu božićnjaka, a sudjelovao je i u brojnim dužijancama u organizaciji izložbe „S Božjom pomoći“. Na čelu toga odjela instituta je do 2008. godine bio **Grgo Kujundžić**. Na njegovom mjestu je sada **prof. Jelena Piuković**. /.../

Naše društvo je u suradnji s najuglednijim znanstvenim ustanovama od 19. do 21. lipnja 2015. godine bilo suorganizator priredbe Dani Ivana Antunovića o 200. obljetnici njegova rođenja. Među uglednijim gostima su bili i kalčko-kečkemetski nadbiskup **dr. Balázs Bábel**, kao i đakovačko-osječki nadbiskup **dr. Đuro Hranić**. Govorilo je 8 predavača iz Hrvatske, 4 predavača iz Mađarske, te 11 predavača iz Vojvodine.

Društvo nema nikakve nepokretne imovine. Djeluje u okviru privatnih prostorija i financira se isključivo putem projekata, dobrovoljnih priloga i članarine. Posjeduje bogatu arhivsku građu i biblioteku. Društvo danas broji 79 članova i veliki broj suradnika, a svoje aktivnosti realizira kroz pet različitih odjela, čiji rad koordiniraju pročelnici.“

Na kraju svojega izlaganja mons. Beretić je uputio poziv mladima: „Našem društvu želim da se u njegovim redovima nađe još više mladih, jer su mladi ljudi uvijek u potrazi za ljepotom u ljubavi“.

Antunovićeva nagrada

U okviru ove priredbe dodijeljene su i nagrade Društva. Nagradu kao pojedinac dobila je **s. Eleonora Merko- vić**, koja ove godine slavi 50. obljetnicu redovništva i to u godini kada se u cijeloj Crkvi slavi godina redovnika. Cijeli svoj redovnički život posvetila je Bogu, Crkvi i narodu. Član je osnivač, tada Instituta, danas Društva *Ivan Antunović*. Radila je kao profesor hrvatskog jezika u Paulinumu. Djelovala u katehezi na našim župama, bila u misijama u Južnoj Americi. Velika je njena ljubav je prema običajima Hrvata Bunjevaca. Ima veliki fundus narodne nošnje. Rado priprema mlade da se obuku u narodne

nošnje za Prelo, Dužijancu, Tijelovo, Bunarić, kraljice i razne crkvene i kulturne prigode.

Nagrada zaslužnoj instituciji došla je u ruke udruge „**Naša djeca**“, osnovanoj 2002. godine koja radi na očuvanju nacionalnog identiteta kroz brigu o školovanju djece, upise u hrvatske odjele, te promidžbu hrvatskih odjela. Napose su vrijedni u redovitom organiziranju ljetovanja za školsku djecu, gdje nikada ne izostave kršćansku i vjerničku dimenziju.

Treću nagradu redovito dobiva brojna obitelj, a ove je godine nagradu primila obitelj **Miroslava i Mirjane Šarčević**, iz župe „Isusovo Uskrsnuće“ u Subotici. To je obitelj s petero djece, aktivna u svojoj župnoj zajednici. Primjerom brojne obitelji svjedoče svoju vjeru, o čemu pišu u ovogodišnjoj *Danici*. Djeca su uključena u razne aktivnosti, kako u župi, tako i u HKC „Bunjevačko kolo“, pohađaju vrtić *Marija Petković-Sunčica* i nastavu na hrvatskom jeziku u školi.

Nagrade je obrazložio i uručio **dr. sc. Ivica Ivanković Radak**, tajnik Društva.

Najbolji aranžeri izloga

Senka Davčik je pročitala imena najboljih aranžera izloga ovogodišnje Dužijance a to su: **Marga i Tatjana Lendvai** (1. Mjesto), **Jozefina Skenderović** (2. mjesto) te **Grgo Piuković** (3. mjesto).

U okviru programa nastupio je zbor Collegium musicum catholicum pod ravnanjem Miroslava Stantića. A jednu glazbenu točku izveo je tamburaški sastav učenika hrvatskih odjela pod ravnanjem **Ane Čavrgov**.

Voditeljica programa bila je **Marija Vidaković**. /Zv/

Proглаšenje mature i banket

Nakon pismenih i usmenih ispita u gimnaziji „Paulinum“ 18. lipnja je bila svečanost proglašenja mature i banket u sje- menišnoj blagovaonici. Na početku programa maturanti su od srca zapjevali „Prašta se već stari đak“, a zatim je govorio ravnatelj gimnazije **mons. József Miocs** i proglasio uspjehe maturanata. U svom govoru istaknuo je da je ove godine ispit

zrelosti položila jedna mala četa, ali dobra i jaka. Svi su bili pohvaljeni za ustrajan rad, a dvojica su dobila posebno priznanje i diplomu. Nakon proglašenja uspjeha, učenci i profesori zapjevali su punim glasom đачku himnu „Gaudeamus igitur“. Razrednica **Estera Udvardi** je ohrabrila učenike, maturante za daljnje studije jer smatra da su svi dobili dobre temelje. U ime maturanata na hrvatskom jeziku govorio je **Bogdan Rudinski** a na mađarskom jeziku **Szilard Kis**. Prigodni program je obogaćen duetom Franza Schuberta, kojeg je izveo učenik **Tamás Török** na violini uz klavirsku pratnju prefekta **vlč. Lászla Baranyija**. Na kraju proglašenja i programa slijedilo je zajedničko fotografiranje i zajednički agape. Maturantima želimo uspješan upis i nastavak školovanja.

Početak školske godine

Uskoro se bliži novi početak i nova školska godina. Kao i svake godine, rad želimo započeti s Božjim blagoslovom. Kako je ustaljeno u našoj gimnaziji, novi početak bit će označen zazivom Duha Svetoga, tj. svetom misom, 2. rujna u 9 sati u sje- menišnoj kapeli, nakon koje će biti i svečana inauguracija te predstavljanje novih učenika. Sve zainteresirane pozivamo da nam se pridruže.

U Vinskom dvoru

U zadnjim danima školske godine, imali smo jedan ne- zaboravan i lijep izlet na Hajdukovo i posjet Vinskom dvoru. Vinski dvor se nalazi u najljepšoj okolici Hajdukova i kao takav je značajna turistička destinacija. Vlasnik dvora je **Las- zló Hupert**, koji nas je prilikom posjeta lijepo primio, poka- zao nam dvor i vrt oko dvora te Vinski podrum. Uz jedan ritual ispričao nam je historijat, govorio nam o povijesti dvora i o proizvodnji vina. Od jedanaest vrsta grožđa od kojih se pravi vino, nama je dao da okusimo osam vrsta. Ovaj izlet i posjet Vinskom dvoru bio je za sve nas nezaboravan.

Paulinum dobio salon za primanje

Od kada gimnazija i sjemenište „Paulinum“ ima državno priznanje, od tada ih, makar i u skromnijim mogućnostima, pomaže Ured za suradnju s crkvama i vjerskim zajednicama iz Beograda i Subotička samouprava. U zadnjih 15 godina uz pomoć spomenutih institucija mnogo toga smo dali obnoviti i uljepšati. U prošlom mjesecu završeni su radovi na obnovi prostorije, odnosno salona za službene razgovore i primanja.

Sobu je obnovila subotička firma Yumol, a namještaj je izradio Drvo-Line iz Oroma. Salon je uistinu impozantan i sada možemo u primjerenijem i ugodnijem prostoru primati službene osobe kao i roditelje učenika i sjemeništara.

Zlatna obljetnica svećeništva preč. Jánoša Sztrikovitsa

Umirovljeni novosadski župnik, dekan Novosadskog dekanata i bački arhiepiskop i počasni prepošt prepoziture Presvetog Spasitelja u Dersu, preč. János Sztrikovits, proslavio je u subotu, 4. srpnja svoju zlatnu misu u župnoj crkvi sv. Šimuna i Jude Tadeja u Bezdanu, uz suslavlje velikog broja svećenika Subotičke biskupije. Svoje zlatno svećeničko slavlje preč. Sztrikovits proslavio je i u dvama župama u Novom Sadu, u kojima je bio župnik prije umirovljenja: 5. srpnja u župi sv. Elizabete Ugarske na Telepu, a 12. srpnja u župi Imena Marijina (misama na hrvatskom i mađarskom jeziku).

U svojoj izjavi ovom prigodom, danoj za portal *Vajdaság ma*, preč. Sztrikovits je rekao: *Od svog djetinjstva želio sam biti svećenik. Kada sam završio studij, za svoje rečeničko geslo uzeo sam redak iz Psalma 26: „Za jedno molim Gospodina, samo to ja tražim: da živim u Domu Gospodnjem u sve dane života svoga“. To se i dogodilo. Tijekom 50 godina vjerno sam služio Crkvi i vjernicima s kojima sam živio. Konačno, vratio sam se u župu u kojoj sam kršten, primio prvu pričest i potvrdu, i u kojoj sam prikazao Mladu misu. Ona je pratila moj život. Sada u njoj živim svoje umirovljeničke dane.*

Preč. Sztrikovits rođen je u Bezdanu 21. 12. 1937. Teologiju je studirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu od 1960. do 1965. Za svećenika je zaređen u Subotici 29. 6. 1965. Nakon toga je imenovan suradnikom u župama Adorjan i Trešnjevac 15. 7. 1965., gdje ostaje do iduće godine, kada je premješten u župu u Čantavir, gdje je također bio kapelan godinu dana. Odatle odlazi u katedralnu župu u Subotici, gdje ostaje do 1969. Tada je premješten u Zmajevu, gdje ostaje do 2. 6. 1971., kada je imenovan privremenim upraviteljem župa u Bačkom Gradištu i Žablju. U Novi Sad dolazi 22. 7. 1975. gdje je imenovan administratorom, a kasnije i župnikom u župi sv. Elizabete Ugarske. Župnikom u župi Imena

Marijina u ovom gradu imenovan je 8. 7. 1991., gdje ostaje pune 22 godine, do svog umirovljenja 2013. godine. Dekanom Novosadskog dekanata, prostorno najvećeg dekanata u Subotičkoj biskupiji, imenovan je 1990. godine, te je tu dužnost također vršio do umirovljenja. U međuvremenu je obavljao i druge zahtjevne svećeničke dužnosti na koje su ga upućivali mjesni ordinariji. Bio je pomoćnik upravitelja u vikariji Sv. Roka u Novom Sadu 1986. i 1987. U vrijeme kada je župa u Bačkoj Palanci ostala bez župnika, i u njoj je bio upravitelj, kao i u župama Čelarevo, Obrovac, Gajdobra i Mladenovo, i to čak 6 godina, od 1998. do 2004. Konačno, od 13. 12. 2000. do umirovljenja bio je arhiepiskop (naddekan) Bačkog arhiepiskopata. Bio je članom nekoliko biskupijskih vijeća: prezbiterskog, za liturgiju, za svetu umjetnost, za obiteljski apostolat i za ekumenizam. Preč. Sztrikovits osobito je aktivan podupiratelj i suradnik mađarske redakcije Radio Marije Srbije, a dok je bio mlađi svećenik bio je vrlo aktivan i omiljen pučki propovjednik i voditelj duhovnih obnova i vježba u našoj i susjednim biskupijama. Konačno, sudjeluje po potrebi i dalje u pastoralu u Bezdanu, gdje živi nakon umirovljenja.

Marko Tucakov

Pedeset godina zavjeta s. Eleonore Merković

U godini posvećenog života, 50 godina zavjeta u Blatu na otoku Korčuli 9. srpnja proslavila je s. Eleonora Merković koja pripada Družbi Kćeri Milosrđa.

Osim nje, 50. godišnjicu zavjeta proslavilo je još sedam časnih sestara iz R. Hrvatske i Njemačke. Uoči proslave svečarice su imale duhovnu obnovu koju je vodio p. Marko Glogović koji vodi udruhu „Betlehem“. Na sam dan proslave navečer bila je procesija kroz Blato, a svečanu misu predvodio je pomoćni zagrebački biskup mons. Ivan Šaško. Sestra Eleonora će također i u svom rodnom mjestu Maloj Bosni imati malu proslavu jubileja, 27. rujna u 9 sati.

Patricija Merković

Predsjednik Srbije odlikovao nuncija Antoninija

Prvi puta u suvremenoj povijesti, predsjednik Republike Srbije osobno je odlikovao apostolskog nuncija, veleposlanika Svete Stolice u Srbiji. To se dogodilo 15. srpnja kada je predsjednik Srbije Tomislav Nikolić uručio Orden srpske zastave drugog stupnja apostolskom nunciju u Srbiji mons. Orlando Antoniniju, za istaknute zasluge u razvijanju i učvršćivanju prijateljskih odnosa i suradnje između Srbije i Svete Stolice.

Mons. Antonini je nakon uručjenja ordena u Predsjedništvu Srbije rekao da je veoma polaskan odličjem, i da će s još više truda brinuti o razvijanju bilateralnih odnosa Svete Stolice i Srbije. On je, podsjetivši da je Nikolić po preuzimanju dužnosti predsjednika rekao da želi zadržati otvorena vrata prema Istoku i prema Zapadu, ocijenio da je to veoma riskantna geopolitička uloga koja je u povijesti Srbiji donijela mnogo nevolja i patnji, ali koja također može biti puna mogućnosti za onoga tko zna kako ju upotrijebiti. Nadbiskup Antonini je rekao da je tijekom šest godina svoje misije bio u prilici vidjeti proces transformacije zemlje i da je shvatio kako kompleksna i teška može biti realnost na ovim prostorima, na geopolitičkoj i na vjerskoj razini. *Trudio sam se što je moguće više zainteresirati Svetu Stolicu za ovu zemlju, i mogu kazati da sam sreo drage i otvorene ljude među pripadnicima vjerskih i lokalnih zajednica, zainteresirane da probude odnose među nama, čak želeći da počnu proces razjašnjavanja, koliko god je to moguće, bolnih činjenica naše zajed-*

ničke povijesti, rekao je on. *Kako je Srbija moje posljednje poslanje kao diplomata, pretpostavljam i nadam se da sam ovdje upotrijebio najbolje iz iskustva koje se sakupljalo u meni za 36 godina služenja Svetoj Stolici*, rekao je Antonini. On je podsjetio i da je tijekom njegove službe potpisan dogovor, prvi nakon stotinu godina, o obrazovanju i kulturi, kao i da su slični dogovori potpisani s Bibliotekom i Arhivom Srpske Patrijaršije, kao i s Pravoslavnim bogoslovskim fakultetom u Beogradu. Antoninija je za apostolskog nuncija 8. kolovoza 2009. godine imenovao tadašnji papa Benedikt XVI., a predsjednik Srbije je 1. srpnja potpisao ukaz o ovom odličju.

/ Izvor i foto: Tanjug.rs/

I katolici pomažu bliskoistočnim emigrantima

Naše župe nisu pasivne u pomaganju nevoljnicima koji se u Bačkoj zaustavljaju na dugom putu prema odredištima u zapadnoj Europi.

Tako je, primjerice, **preč. Željko Šipek**, župnik u Žedniku, 4. srpnja javno objavio proglas na svojem nalogu na društvenim mrežama, a ranije i svojim župljanima: *Svi znamo da se veliki broj ljudi koji je pogođen ratom u Siriji nalazi na teritoriju naše općine, točnije u staroj Ciglani kraj Bunarića. Većina njih su djeca bez roditelja, koji su prodali sve što su imali da bi se domogli kopna Europe. U staroj Ciglani nemaju nikakve uvjete za život. Naše temeljno pravo i obveza je da im pomognemo onako kako možemo. Naše mjesto je već pokazalo da ima veliko srce za pomoć ljudima u potrebi, te vas i ovog puta pozivam da pomognemo ovim nesretnim ljudima. Potrebna im je pitka voda, konzervirana hrana (ne svinjetina), šamponi, sapuni, osobna higijena, laka garderoba (koja je oprana, sređena), obuća. Sve što mislite da možete darovati ovim ljudima, molim vas da donesete u našu novu vjeronaučnu dvoranu.* Vjernici su 8. i 9. srpnja u Žedniku prikupili tražene namirnice, a njihov župnik najavio je još sličnih akcija.

Od ponedjeljka 3. kolovoza u funkciji je i kontejner za smještaj emigranata u Kanjiži, montažni objekt čije je iznajm-

livanje na tri mjeseca i opremanje osigurala Katolička služba za pomoć (Catholic Relief Service) koja djeluje u okviru Konferencije katoličkih biskupa SAD-a. Namijenjen je ženama i djeci i služi za odmor i obavljanje higijene. Muški dio za obavljanje higijenskih potreba je odvojen. Kapacitet kontejnera je osam kreveta u dvije odvojene prostorije za žene i djecu, te dva odvojena sanitarna prostora za žene i djecu, odnosno muškarce. Caritas Subotica će ovu smještajnu jedinicu opskrbljivati higijenskim potrepštinama: 1.000 higijenskih paketa za odrasle i 250 za djecu. /MT/

Knjiga Mudrih izreka

(I. dio)

Piše: dr. sc. Trvadar Fehér

Mudrosna književnost u Izraelu ima veoma stare korijene. U ove knjige uračunavaju gore spomenuti spis, knjigu Propovjednika, Mudrosti, Siraha i druge, koje nećemo nabrajati... Unatoč tome što izvore ove literarne vrste nalazimo u dalekoj prošlosti Izabranog naroda, pravi procvat događa se nakon Babilonskog sužanjstva (pr. Kr. 538). Zašto?

Do vremena ove nacionalne katastrofe židovski narod je živio u jednom relativno jedinstvenom kulturnom okruženju. Postojale su razmjene duhovnih i materijalnih dobara među susjednim narodima, ali kulturno jedinstvo Izraela nije bilo razbijeno. U babilonskom sužanjstvu jedan dio naroda je ostao u Palestini, a drugi dio je nasilno odveden u daleku zemlju. Približno 50 godina žive odvojeno. Oni u Babilonu upoznali su druge ideje, moralne principe, različite vjere, ogromnu kulturnu baštinu velikoga carstva... Poslije Kirovog edikta (pr. Kr. 538.), po kojem su se Židovi mogli vratiti u svoju zemlju, više nije ništa ono staro, naviknuto, jedinstveno. Ubrzo – još prije Aleksandra velikog – na teren Palestine prodira helenizam. Židov primjećuje da oko sebe ima sve više ljudi – čak i iz svog naroda – koji drugačije razmišljaju, postupaju. Situacija lagano postaje istom kao što je u naše vrijeme. Neki žrtvuju sebe za bolesne, siromašne, drugi za pse i mačke... Neki cijeli život teškom mukom zarađuju i izdržavaju obitelj, drugi troše novac na sasvim besmislene i nepotrebne stvari... Neki su mirotvorci, neki zagovaraju ekstremne misli i ludo ih izvršavaju... Dovoljno je pogledati svagdašnje vijesti u medijima i ubrzo nalazimo proturječne izvještaje, izjave... Je li moguće da svatko ima pravo? Je li moguće da više ne postoji jedan put, nego se čovjek mora snaći u anarhiji tzv. „pluralističkog društva“...?

Mudrosna književnost je dobrim dijelom reakcija na ovo besmisleno i konfuzno stanje. Zajednica nije jedinstvena, zato se ona okreće pojedincu i

njega želi učvrstiti u vjerskim i moralnim principima koji dolaze od Jahve. Pred Bogom nema pluralizma, naročito ne u današnjem shvaćanju. Samo u ostvarivanju dobrog ima više vrsta putova, ali dobro i zlo pomiješano nije „pluralističko društvo“ – nego prokletstvo svake zajednice, o kojem već imamo gorko iskustvo. Mudrosna literatura u tom gorkom iskustvu želi pomoći Židovu. Božja personificirana mudrost ovako govori: *Tko nalazi mene nalazi život i stječe milost od Jahve. A tko se ogriješi o mene, udi svojoj duši: svi koji mene mrze ljube smrt (Izr 8,35-36)*. Od IV. do I. st. pr. Kr. raspada se zajednica, u njoj obitelj, zato pojedinac mora postati čvrstim karakterom: *Da spozna mudrost i pouku, da se shvate razumne riječi, da se primi umna pouka: pravda i pravica i nepristranost (Izr 1,2-3)*. Ako je osoba dobro pripremljena u svojoj vjeri i moralu, onda nema iznenađenja, nesigurnosti, sablazni, jer zna da postoji samo jedan put – put Jahvin. Takav čovjek će znati okupiti oko sebe obitelj, širi krug poznanika, i dat će uvjerljivi primjer svojim postupcima, koji put stvara život na zemlji, i koji vodi do Boga.

Mudrost ne znači „biti pametan“. Netko može biti vrstan u matematici, fizici, u popravljanju kola, u poznavanju

jezika. Mudrost se ne odnosi na neke odvojene terene života, nego obuhvaća cijelu ljudsku egzistenciju: nije pitanje što znam, što posjedujem, nego koji je najdublji smisao mog života. Mudrost ima za cilj Boga, i iz tog cilja proizlaze djela, cjelokupno ponašanje čovjeka. Mudrost daje Bog preko Crkve, preko oca i majke. U ovom procesu bi trebala sudjelovati i škola, što – nažalost – više nije realnost. Novi život bi trebao izrasti iz jedinstva, iz zajedničkih principa ovih osoba i institucija. To je jedina šansa da društvo ne proizvodi „šizofreničara“ koji nema nikakve vodilje života, osim trenutačnu korist. Po mudrosnoj književnosti vrlo lijepo se vidi da kroz povijest možda znanost napreduje, ali pravo pitanje nije znanost, nego napreduje li sam čovjek u moralu i vjeri? Procvat mudrosne literature je odgovor na krizu samoga stvorenja: čovjek vrlo često daje besmislene odgovore na svoj „tu biti“. Mudrost pak kaže: *Ako živimo i ako umiremo, Gospodinu pripadamo (Rim 14,8c)*. U knjizi Mudrih izreka Božja mudrost je uosobljena, kao da je pored njega, i zajedno upravljaju čovječanstvom. U NZ to će se obistinuti u Isusu. On je potvrdio da postoji samo jedan put ljudskoga života, a to je: *Ja sam put, istina i život... (Iv 14,6a)*.

Redovnička zajednica idealno mjesto zajedništva

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

Papa Franjo očekuje od osoba posvećenog života *da stvaraju mjesta gdje se živi evanđeoska logika dara, bratstva i sestrinstva u različitosti karaktera i uzajamne ljubavi. Idealno mjesto za takav način života jest redovnička zajednica okupljena na molitvi, euharistiji, zajedničkom radu, zajedničkom blagovanju i rekreaciji.*

Prema (PC 15), redovnički život u zajednici ima svoj temelj u Djelima Apostolskim: *Po primjeru prve Crkve, u kojoj je mnoštvo vjernika bilo jednog srca i jedne duše (usp. 4,32), neka se u molitvi i jednodušnoj zajednici, ustrajno njeguje zajednički život hranjen evanđeoskom naukom, liturgijom, a osobito euharistijom (usp. 2,42), kao i u Isusovoj molitvi na posljednjoj večeri da budu jedno Oče, kao što smo mi jedno (Iv 17,11).*

Isus nam je ostavio uzvišeni cilj ostvarenja jedinstva koje postoji između Triju božanskih osoba. Redovničke zajednice su pozvane težiti ostvarenju jedinstva Presvetog Trojstva. To je uzvišeni i teško dohvatljiv cilj, ali on je ostvariv snagom Duha Svetoga koji ostvaruje jedinstvo. To je Trojstvena dimenzija posvećenog života. Toj dimenziji pridružuje se Kristološka dimenzija, koja proizlazi iz otajstva spasenja, a to je otajstvo zajedništva, otajstvo Crkve, zajednice vjernika. Krštenjem smo već uključeni u jednu svetu katoličku i apostolsku Crkvu, u jedno Kristovo tijelo. Krštenjem smo utjelovljeni u Krista. Redovničkim posvećenjem, polaganjem evanđeoskih savjeta, na poseban način smo pridruženi Kristu. U ostvarenju zajedništva u Kristu ključnu ulogu ima euharistija. Nikada nismo u tolikoj mjeri zajednica, kao kada smo u slavlju euharistije.

Trojstvenom i kristološkom obilježju redovničkog posvećenja pridružujemo i svoje eklezijalno obilježje. Mi smo Crkva, kao što su to svi kršćani, cijeli Božji narod. U tom smislu naše re-

dovalničko posvećenje ima svoje eshatološko i apostolsko obilježje. Naše izvorno evanđeosko zajedništvo u Kristu, ima već ovdje na zemlji onaj predokus zajedništva koje će se potpuno ostvariti u onostranosti. Apostolsko obilježje posvećenog života osposobljava nas za učinkovito služenje braći i sestrama. Redovnička zajednica bi trebala biti takva da nam omogući biti nositeljima ostvarenja kraljevstva Božjega već ovdje na zemlji. Katoličke Misije su svjedochanstvo toga. Krštenjem, redovničkim zavjetovanjem ostvarujemo trajno, javno i službeno otajstvo Crkve. Prema učenju PC, redovnička zajednica ima biti vidljiva društvena stvarnost, puna Kristova duha i života, kako bi Kristov život preko naših zajednica dopro do ljudi u obliku riječi i primjera, kao nastavak Kristove tjelesne nazočnosti, iako je njegov zemaljski život već odavno završio.

Za ostvarenje takvog idealnog zajedništva koje Crkva očekuje od posvećenih osoba, trebamo biti zajednica obitelji, a ne neka ekipa ljudi i žena koji imaju izvršiti neku zadaću svoga „po-

fanje po mobilnom telefonu, da jedan drugoga ni ne čujemo niti primjećujemo da je tu. Individualizam nas može dovesti u situaciju da postanemo kao neki „klub“ starih momaka i cura. Budući da nemamo vlastitu obitelj i djecu, svatko neovisno razvija svoj posao u kući ili izvan nje, znajući da je osiguran jelom i pićem, da će mu netko oprati rublje, a budući da nemamo ženu ni muža, od zajednice ni ne tražimo drugo.

U naše zajedništvo ulazi i pitanje raznolikosti darova koje nam je Bog dao. Svi smo u zajednici jednaki, ali ta jednakost treba voditi računa o sposobnosti i darovima pojedinaca. Koliko nesporazuma u zajednicama zato što ne znamo ostati u zajednici na svome mjestu i raditi ono za što smo sposobni. U raznolikosti darova koje imamo u zajednici, ne mogu se izbjeći ni trvenja ni poteškoće koje se pojavljuju. Da bi naše zajednice uspjele biti po volji Božjoj, svaki se član zajednice treba trsiti oko svoje duhovne zrelosti i uravnoteženosti. Zreo redovnik i redovnica znaju odlučiti, znaju dati zdrave i logične razloge svojih čina. Zreo je onaj tko zna objek-

Da bi naše zajednice uspjele biti po volji Božjoj, svaki se član zajednice treba trsiti oko svoje duhovne zrelosti i uravnoteženosti. Zreo redovnik i redovnica znaju odlučiti, znaju dati zdrave i logične razloge svojih čina. Zreo je onaj tko zna objektivno prosuđivati stvari i događaje.

duzeća“. Obitelj je uvijek ista u svakom trenutku dana u kojoj postoji mnoštvo osoba i dužnosti. Naš zadatak je služiti Crkvi, braći i sestrama. Individualizam koji obuzima i posvećene osobe prijeti da postanemo kao neki „pansion“ gdje se članovi susreću samo da zajedno pre-spavaju, koji puta zajednički objeduju i to obavezno uz upaljeni televizor ili sur-

tivno prosuđivati stvari i događaje. Tko sjeda za stol sudišta i na sud poziva svakoga, osim samoga sebe, taj nije zreo čovjek. Potrebno nam je svima raditi oko izgradnje samih sebe, prihvatiti disciplinu ili askezu redovničke karizme kao i samodisciplinu da se izgradimo u zrele posvećene osobe.

Intervju sa s. Anom Matejom, misionarkom ljubavi

Pronositi Isusovu ljubav ondje gdje je ljudi nisu iskusili

Razgovarao: Tomislav Mađarević

U srijemskom svetištu Gospe Snježne na Tekijama kod Petrovaradina, na spomendan Bezgrješnog Srca Marijinog nakon svete mise upriličen je susret s časnom sestrom Anom Matejom (Misionarke ljubavi) – Ljubicom Topić, nekadašnjom stanovnicom Petrovaradina. Tom prilikom s. Ana je dala intervju u Tiskovnom uredu Srijemske biskupije.

T. M.: Tko je zapravo s. Ana Mateja?

S. Mateja: Ja sam s. Ana Mateja (Misionarka ljubavi) – Ljubica Topić. Četvrta sam od devetero djece od oca Mate i majke Anice. Rođena sam 1959. godine u Donjoj Vasti i iste godine moja obitelj dolazi u Bešku, a 1964. godine u Petrovaradin. Odrasla sam u katoličkoj obitelji u kojoj se svakodnevno molila krunica a nedjeljom i blagdanima redovito išlo na misu. Otac Mato bio je crkveni tutor u župi sv. Roka u Petrovaradinu sve do svoje smrti 1989. godine. Pohađala sam Osnovnu školu „Vladimir Nazor“ u Petrovaradinu, završila Kemijsko-tehnološko-tehničku školu u Novom Sadu i radila u poduzeću Naftagas.

T. M.: Kakvo je bilo Vaše sudjelovanje u vjerskom životu tijekom mladosti?

S. Mateja: Bili smo dosta aktivni u župi sv. Roka u Petrovaradinu i vlč. Stjepan Sokolović nas je animirao organizirajući vjeronauk za sve dobi, učenje plesa, zbor, vokalno instrumentalne skupine, predavanja, druženja, izlete, zajedničke proslave imendana.

T. M.: Koje osobe su utjecale na Vaš život i što je utjecalo na odluku da budete časna sestra?

S. Mateja: Bili su to župnik u Svetom Roku, vlč. Stjepan Sokolović, i pokojni p. Tadej Vojnović iz franjevačkog samostana sv. Ivana Kapistranskog u Novom Sadu. Posjećivala sam predavanja i molitvenu skupinu u Franjevačkom samostanu koju je vodio p. Tadej

Vojnović te sam zavoljela Isusa koji je postao ideal mojega života. Vremenom sam Isusa počela uspoređivati sa svim dečkima koje poznajem i svi su oni bili divni, ali mi je Isus bio izvor ljubavi koji sam nalazila u svim ljudima koje sam poznavala. Onda sam uvidjela da mogu sve voljeti u Isusu te se u meni pobudila želja dijeliti tu radost sa svima. Svećenici i roditelji su nas učili da se ne moramo bojati kada kažemo da smo vjernici, da smo drukčiji od ostalih i da ne gledamo na posljedice toga. Svi su znali u školi da idem u crkvu, ali su me bez obzira na to poštovali, što mi je lijepa uspomena. Prijatelji iz župe poslije deset godina rekli su mi da su to moje opredjeljenje jako cijenili, ali u to vrijeme nisu imali snage priznati mi to. Rekli su mi da im je moje svjedočanstvo dalo podršku da ostanu vjernici. Obradovalo me je da imaju tako jaku vjeru. Moja želja da budem časna sestra je bila duboko u mojem srcu, ali to nisam mogla dijeliti s drugima. Kada sam upoznala p. Tadeja, njemu sam izrazila svoju želju, ali nisam u početku mogla zamisliti da ću ostaviti svoje roditelje, braću i sestre. Iako je želja da postanem časna sestra bila jaka, p. Tadej me je godinu dana odbijao jer nije mogao vjerovati u to. Poslije je p. Tadej otišao kod sestara u Zagreb i prijavio me kao kandidatkinju. Na moju odluku da postanem časna sestra utjecala je ljubav prema Isusu i želja da odem tamo gdje ljudi nisu iskusili Isusovu ljubav te im podijeliti tu radost. Željela sam biti misionarka Isusove ljubavi.

T. M.: Kojim ste putem krenuli nakon odaziva Gospodinu?

S. Mateja: Gospodinu sam s dva deset i četiri godine povjerala svoju želju za odlaskom u samostan kod misionarki Majke Tereze. Ustrajala sam i otišla u Zagreb kod sestara Misionarki ljubavi. Nakon toga, kao sestra polagala sam četiri zavjeta: siromaštva, čistoće, poslušnosti i predanog služenja najsiromašnjima. Moje misionarsko djelovanje započelo je u Mađarskoj gdje sam bila pet godina, u potom u Vilnusu u Litvi, zatim u Finskoj i sada u Rusiji u Tomsku u centralnom Sibiru.

T. M.: Kakav je odnos prema vjeri ondje gdje sada služujete, a kakav u vašem zavičaju?

S. Mateja: Duh je isti ovdje i tamo, radost ljudi u vjeri koji tamo žive je velika. U Vilnusu gdje sam bila je možda najveća zajednica, u Finskoj i u Tomsku u Sibiru su manje zajednice.

T. M.: Poslije dugo vremena ste u mjestu svoje mladosti, vaši dojmovi i susreti?

S. Mateja: Svakih deset godina idemo posjećivati svoje roditelje. Moji roditelji su se poslije rata preselili u Rijeku, ali u meni je uvijek želja da na dva dana posjetim Petrovaradin. Jako sam radosna da ponovo vidim ljude koje nisam vidjela po 20 i 30 godina. U očima ovih ovdje ljudi vidim da su prošli težak period, ali se vidi da je u njima velika vjera, nada i radost susreta.

T. M.: Poruka katolicima u Srbiji?

S. Mateja: Isus je neprestano s nama i u svojim srcima, u svojim obiteljima, i jedni s drugima duboko živite tu ljubav Isusa. Neka ta ljubav bude prisutna uvijek i svugdje, gdje god se nalazili ta ljubav neka nas povezuje.

Jubilarni 10. Festival marijanskog pučkog pivanja u Monoštoru

U crkvi svetog Petra i Pavla u Monoštoru u subotu 11. srpnja održan je 10. festival marijanskog pučkog pivanja.

Marijanske su pjesme izvodile pjevačke skupine iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Vojvodine, prikazujući tradicijsko pučko pjevanje i nošnju iz krajeva iz kojih dolaze. Festival je pokrenut prije 10 godina, a Monoštor kao selo gdje se iznimno štuje Majka Marija pravo je mjesto za ovakav festival. Ove su godine najbrojnije bile pjevačke skupine iz Hrvatske, a na monoštorskom festivalu iz Hrvatske su sudjelovali: KUD Vesela Šokadija iz Koritne, MPS Biđani Bicko selo i MPS Bajе Ivanovac. Osim gostiju iz Sonて na festivalu su sudjelovali i domaćini Ženska pjevačka skupina Kraljice Bodroga.

„Ova je manifestacija značajna za Monoštor, a koliko ćemo uspjeti ustrajati u njenom održavanju pokazat će vrijeme. Ženska pjevačka skupina Kraljice Bodroga su jezgra koja čuva, razvija i promiče marijansko pučko pjevanje, a kada se to sve spoji s najljepšom nošnjom na cijelom svijetu, a to je šokačka nošnja, to je nešto što treba vidjeti i čuti. Festival je međunarodnog karaktera, a organizirati takav festival, koji mora imati i određenu kvalitetu, nije lako i uglavnom se kontakti uspostavljaju na osnovi preporuka“, kaže predsjednik KUD-a Hrvata „Bodrog“ **Željko Šeremešić**. Obraćajući se na kraju festivala monoštorski župnik **Goran**

Vilov istaknuo je kako se deset godina čuva tradicija i gradi prijateljstvo i kroz ove susrete međusobno obogaćuje. Nizale su se pjesme posvećene Majci Mariji i nizale su se nošnje, svaka drugačija, a opet svaka očuvana s mnogo pažnje i ljubavi za tradiciju.

/HR: Z. Vasiljević/

Predstavljena knjige Odsjaj ljubavi u Monoštoru

U organizaciji KUD-a Hrvata Bodrog, u Monoštoru je 12. srpnja predstavljena knjiga *Odsjaj ljubavi – suvremena duhovna lirika Hrvata u Vojvodini*, čiji je priređivač svećenik **Lazar Novaković**.

O knjizi su govorili priređivač vlč. Lazar Novaković i **Tomislav Žigmanov**, predsjednik Nakladničkog vijeća NIU Hrvatska riječ, koja je nakladnik ove knjige. O nakladničkoj djelatnosti NIU Hrvatskoj riječi govorio je ravnatelj **Ivan Karan**, koji je podsjetio kako nakladnička djelatnost postoji od 2005. godine, a do sada je tiskano više od 60 naslova. Na promociji se čulo i nekoliko pjesama iz knjige *Odsjaj ljubavi* koje su čitale članice „Bodroga“, dok su Kraljice Bodroga otpjevale nekoliko pjesama. /Z. V./

Spomen-program povodom 75. obljetnice smrti Alekse Kokića

Prije 75 godina, točnije 17. kolovoza 1940., preminuo je svećenik i pjesnik **Aleksa Kokić**. Tim povodom, a u okviru Godine hrvatskih velikana u Vojvodini, njemu je u čast u ponedjeljak, 17. kolovoza, u Subotici, priređen spomen-program u okviru kojeg je bilo riječi o njegovu djelu, a čule su se i njegove pjesme kako u izvedbi recitatora tako i one uglazbljene koje su nam dočarali članovi dvaju zborova.

Program je počeo polaganjem cvijeća na svećeničku grobnicu na Bajskom groblju, nakon čega je služena svečana sveta misa u crkvi Isusova Uskrsnuća koju je predvodio župnik **mons. Bela Stantić**. On je u svojoj propovijedi, među ostalim, istaknuo kako su Kokićeve pjesme živo evanđelje, u kojima on vrši svoju veliku zadaću: proslavljati Boga i voljeti ljude. Također je poručio kako Aleksa nije umro, te da i nakon 75 godina govori. „Aleksa živi u nebeskoj sreći, ali i u srcima svih onih koji vole Boga i svoj hrvatski narod! Hvala Ti, Aleksa, što nisi svoje divne talente zakopao, nego si ih umnožio, da tvoj rod uvijek crpi snagu za nove generacije!“, rekao je mons. Stantić.

Kokićev život i djelo predstavila je **Bernadica Ivanković** rekavši kako je u svom kratkom životu Kokić stvorio djelo neprolazne vrijednosti, te dodala da se stoga s pravom možemo ponositi čovjekom „bili salaša“, „čovjekom nizine“, „Marijinim sinom“, čovjekom tihe adoracije.

Kokićeve uglazbljene stihove u djelima skladatelja kao što su **Albe Vidaković**, **Milan Asić** i **Ljubo Stipišić** – izveli su zbor Collegium Musicum Catholicum pod ravnanjem **Miroslava Stantića** i zbor Franjevačke crkve „Sveta Cecilija“ kojega vodi **s. Mirjam Pandžić**. Stihove ovoga pjesnika kazivali su **Ivan Huska** (Budimo veseli), **Željka Zelić** (Srid žutog klasja) i vlč. **Dragan Muharem** (Tiha adoracija). Nakon spomen-programa, kojemu su nazočili i rođaci poznatog svećenika i pjesnika, položen je vijenac na Kokićevu bistu u dvorištu župe Isusova Uskrsnuća. Organizator ovoga programa bio je Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata u suradnji s Hrvatskom čitaonicom i župom Isusova Uskrsnuća. /Prema HR: D. B. P./

Otvoren Podunavsko-njemački crkveni muzej u Apatinu

Nakon duge priprave, 12. lipnja u organizaciji Njemačke udruge „Adam Berenz“ iz Apatina, organizirano je svečano otvorenje II. faze Podunavsko-njemačkog crkvenog muzeja, koji se nalazi u crkvi Srca Isusova u Apatinu.

Muzej je otvoren nakon svečane svete mise koju je, prigodom liturgijske proslave patrona ove župne crkve, predslavio **preč. Jakob Pfeifer**, apatinski župnik i podunavski arhiprezbiter, u koncelecijaciji s **preč. mr. Mirkom Štefkovićem**, tajnikom Subotičke biskupije. Nakon mise, u galerijskom prostoru ovog monumentalnog crkvenog zdanja, otvorena je izložba „Misno ruho i liturgijski predmeti iz njemačkih crkava u Bačkoj“.

Događaj koji je svojom nazočnošću počastio i **dr. Živorad Smiljanić**, predsjednik Općine Apatin, nastavljen je obraćanjem **Borisa Mašića**, utemeljitelja Muzeja. On je naglasio da je višestoljetna baština njemačkog naroda, koji doslovno nestaje s ovih prostora, dobila kroz ovaj Muzej priliku trajno očuvanje. Zahvalio je svima koji su pomogli u formiranju Muzeja i očuvanju njemačke baštine, od Općine Apatin koja je uređila groblje, pomogla adaptaciju kapele obitelji **Fernbach** i pomogla da se postavi video nadzor, do svih ljudi u dijaspori, u Njemačkoj. Projektiranje, opremanje, uređivanje i stručnu obradu inventara pomogla je fondacija „Renovabis“ uz asistiranje **mons. Roberta Zolitcha**, umirovljenog nadbiskupa Freiburga i nekadašnjeg predsjednika Njemačke biskupske konferencije (rođe-

nog u Bačkom Gračacu). Konkretno izveo je Arhitektonski atelje „Domus“ iz Sombora. Prva faza ovog Muzeja otvorena je 23. srpnja 2014. godine. U izložbenoj postavci nalaze se raritetne liturgijske i druge knjige koje su se koristile u katoličkim župama u mjestima u kojima su živjeli Podunavski Nijemci, misno ruho, liturgijski predmeti, ali i crkveni inventar, ponajviše kipovi svetaca ili njihovi dijelovi, arhivska građa koja svjedoči o njihovu naseljavanju, te raznovrsni ornamenti. Većina izloženih predmeta sakupljena je zahvaljujući zalaganju **preč. Pfeifera**, dok je liturgijsko ruho iz crkve sv. Ivana Krstitelja u Prigrevici, koja je tijekom posljednjeg rata srušena, sačuvala **Dušan Paskaš**, tadašnji tajnik Mjesne zajednice u tom selu. Najstarija knjiga koja je u Muzeju izložena datira iz 1550. godine i pripada zbirci svećenika **Leonarda Gerstnera**, a potiče iz dominikanskog samostana u Beču. Izložen je i najstariji ex-libris u Srbiji, iz 1618. godine. U zbirci je i arhivska građa iz župa u Apatinu, Prigrevici, Odžacima, Karavukovu i Srpskom Miletu, kao i nekoliko Biblija iz 18. stoljeća, ali i tiskanih materijala iz vrlo raznolikih oblasti koji ukazuju na to koliko su katoličke župe bile snažne kulturne institucije. Mašić kaže da je u pitanju oko 9000 knjiga, te zbirka periodike koja je najobimnija u Vojvodini, nakon zbirke časopisa Biblioteke Matice srpske. On dodaje i da je skupljeni materijal dragocjen je za izučavanje povijesti i kulture u naseljima u kojima su živjeli Nijemci, budući da bi ga, u suprotnom, bilo nemoguće čuvati. Određeni broj predmeta pripadao je i luteranskim žu-

pama u Vrbasu, Feketiću, Crvenki i Somboru. Osnivanje i funkcioniranje Muzeja nije išlo lako i zbog niza okolnosti i opasnosti. U travnju ove godine grom je udario jedan od tornjeva crkve Srca Isusovog, nakon čega je izbio požar, a kupola je djelomice urušena. Ipak, obnova ovog oštećenja, sličnog onome koji se dogodio na istoj crkvi 2011. godine, je u tijeku.

Marko Tucakov

Izložba „Armenska crkva u Novom Sadu – izbrisana baština“

Izložba Muzeja grada Novog Sada „Armenska crkva u Novom Sadu – izbrisana baština“, otvorena je 9. srpnja i trajat će do 30. rujna ove godine u Etnografskom muzeju u Beogradu. Nakon premijerne postavke u Novom Sadu, za koju je autorica Ljiljana Lazić dobila nagradu Muzejskog društva Srbije, javnost se ponovno ima priliku upoznati s poviješću i sudbinom srušene crkve sv. Grgura Prosvjetitelja.

Posjetiteljima su predstavljeni liturgijski predmeti i inventar koji se do 1963. nalazio u armenskoj crkvi, dokumentarna i foto-građa, kao i brojni podaci o povijesti male armenske katoličke zajednice u Novom Sadu, njezinom podrijetlu i tradiciji.

Marko Tucakov

Svečano proslavljen blagdan bl. Marije Petković

I ove nas je godine Marija Petković na poseban način okupila u vrtiću Marija Petković – Sunčica. U susret devetnici sve je u vrtiću bilo u njenom znaku. Djeca su je upoznala, učila pjevati njene pjesme, recitirati, proniknuti kakav je život ona imala, a mnogi su i dolazili skupa s roditeljima, bakama, majkama na svetu misu popodne u crkvu sv. Roka. Potekli su dječji radovi, ali i misli i znanja o njenom životu. Kako je to Blažena Marija došla u Suboticu i tražila žita za svoje gladne Blačane, razmišljala su djeca... Povezanost Blata, Korčule i Subotice stvorila je Marija Petković i ostavila nama na zadatak da je održavamo i čuvamo. Zato vrtić organizira putovanja u Blato, ali i ove godine ovaj susret je izostao jer se išlo na susret s papom Franjom u Sarajevo. Naše upoznavanje s blaženom Marijom pomogla je slikovnica s. **Jasne Crnković Božji smiješak**.

Evo nekih dječjih razmišljanja: **Andrej**: „Marija je došla brodom, pa konjima tražiti žita od naših ljudi sa salaša.“ **Božidar**: „Marija je sagradila ovu kuću.“ **Marija C.**: „Išla je u našu crkvu i tu se molila, kao i mi.“ **Nina**: „Pomagala je siromasima.“ **Martina T.**: „Bila je jako dobra!“.

Kroz devet dana župnik **mons. Andrija Anišić** tematski je podijelio dane na molitvu za: nezaposlene, parove bez djece, stare, bolesne, duhovna zvanja, blagoslov obitelji. Ljudi su svoje molbe pisali, bilo je puno žarkih molitvi koje su i djeca osmislila i napisala, pa vjerujemo da kada Marija svojim zagovorom „došapne“ Isusu te želje iz čistog srca... bit će i uslišane. **S. Silvana** pobrinula se približiti djeci i puku lik ove velike žene prigodnim programom na sam dan blaženice, djeca i mladi su prisutnima približili lik Marije Petković, njene kušnje u otkrivanju poziva, a **vlač. Dragan Muharem** na slikovit je način opisao „nošenje kufera“ kroz život. Razmišljajući o ovoj velikoj ženi ostaje nam slijediti njen primjer i utjecati joj se. Trebamo biti ponosni što je bila dio naših prostora. Želja svih okupljenih kroz ovih devet dana devetnice u čast ove blaženice, jest da Marija Propetog Isusa Petković jednog dana bude i proglašena svetom.

Marina Piuković

Dječja zahvala Bogu za žetvu – misa zahvalnica

Smotra dječjeg folkloru Djeca u Dužijanci počela je u subotu, 4. srpnja, na Gradskom trgu u Subotici. Tijekom dvosatnog programa redali su se najmlađi članovi kulturno-umjetničkih društava koji su se subotičkoj publici predstavili plesovima i pjesmama svoga kraja i naroda.

Folkorni dio programa

Na početku **mons. Stjepan Beretić**, katedralni župnik, predstavio je ovogodišnje male predvoditelje, malog bandaša **Tea Margetića** i malu bandašicu **Kristinu Kujundžić**. Folkorni dio programa otvorili su članovi HKC „Bunjevačko kolo“ – ogranak iz Žednika, a zatim su se predstavili: KUDH „Bodrog“ iz Monoštora, KUDŽ „Bratstvo iz Subotice“, HKPD „Matija Gubec“ iz Tavankuta, KUD „Rokoko“ iz Čikerije (Mađarska), UUT „Talentum“ iz Subotice, OKUD „Mladost“ iz Subotice, HKUD „Vladimir Nazor“ iz Sombora, FA „Pantlika“ iz Čorne (Mađarska), a program su zatvorili domaćini, najmlađa skupina HKC „Bunjevačko kolo“ iz Subotice. Posjetitelji su mogli uživati u dječjim izvedbama i neiscrpoj energiji.

Svečana sveta misa

U okviru manifestacije „Djeca u Dužijanci“ organizaciji HKC „Bunjevačko kolo“, uz podršku i suradnju župe sv. Terezije i UBH „Dužijanac“ djeca su u nedjelju, 5. srpnja u 10 sati sudjelovala u svetoj misi zahvalnici koju je predvodio subotički biskup **Ivan Pénzes** u zajedništvu s katedralnim župnikom, **mons. Stjepanom Beretićem** i **mons. dr. Andrijom Anišićem**, predsjednikom UBH „Dužijanac“ te svećenicima **p. Marijanom Kovačevićem**,

Lazarom Novakovićem, **Marijanom Vukovim** i **Draganom Muharemom** te đakonom **Ferencom Sotanyijem**.

Prigodnu propovijed održao je **mons. Stjepan Beretić**.

Na početku mise biskup je blagoslovio klasove pšenice koje su djeca obučena u narodne nošnje podijelila svim sudionicima toga slavlja.

Djeca predvođena malom bandašicom **Kristinom Kujundžić** i malim bandašom **Teom Margetićem** aktivno su sudjelovala u misi čitanjem Božje riječi, predmoleći Molitve vjernika te prinoseći darove za Euharistiji i simboličke darove koji simboliziraju plodnu bačku ravnicu, žetvu i kruh svagdašnji. Bandaš i bandašica su predali kruh, zaštitni znak dječje zahvale za žetvu.

Na toj svetoj misi sudjelovalo je i petnaestak časnih sestara „Naše Gospe – Zagreb“ predvođene njihovom vrhovnom glavaričom **s. M. Martinom Koprivnjak**. Tom misom Subotička biskupija zahvalila je sestrama za dugogodišnji plodan rad i služenje Bogu i narodu u Domu biskupije, u katedralnoj župi i drugim župama biskupije. Sestre su od nedjelje prisutne u Subotici još samo u svom samostanu „Anuncijata“ koji se nalazi na području župe Isusovog uskrsnuća i odande će pomagati u pastoralu grada prema svojim mogućnostima.

Na misi je pjevao katedralni zbor „Albe Vidaković“ pod ravnanjem **Miroslava Stantića**.

Svetoj misi nazočio je i generalni konzul gerant R. Hrvatske u Subotici **Neven Marčić** kao i predstavnici grada Subotice te predstavnici hrvatskih udruga.

Poslije svete mise bila je procesija s Presvetim Sakramentom oko katedrale, pred kojom su djeca zaigrala kolo i tako završila svoju ovogodišnju Dužijancu. /A. A./

Ljeto u znaku Dužijance i mladih

Nakon prošlogodišnjeg varljivog ljeta, ovo ljeto nam je donijelo puno više sunčanih dana što je pridonijelo da žetva bude bolja. Kruh od novog žita je na našem stolu. Bogu smo zahvalili za ovogodišnji rod, a to slavje su uljepšali naši **Martina** i **Nikola**, i naravno ostali mladi koji se sve više uključuju u Dužijancu. Mladi trebaju biti ponosni što oblače nošnju staru preko 100 godina, jer su im to ostavili njihovi preci. Naša ravnica nam daje povod za radovanje. No, iako je Dužijanica još uvijek aktualna, trebamo se okrenuti novoj školskoj i vjeronaučnoj godini. Mladi nas pozivaju da se odazovemo na vjeronauk, župnici da idemo na onaj školski. Isus je jednako prisutan na oba vjeronauka stoga ih trebamo pohađati. Srednjoškolke i studente čekaju školske klupe koje valja „zagrijati“ s Božjom pomoći. /Larisa/

Misa mladih

Na svetištu Bunarić 7. kolovoza slavljena je tradicionalna Misa mladih za mir. Kao i svakog prvog petka u mjesecu, nakon svete mise bilo je i klanjanje pred Presvetim oltarskim sakramentom. Misno slavje je predslavio **vlač. Dražen Dulić**, povjerenik za mlade Subotičke biskupije, a glazbeno je animirao VIS „Ritam vjere“. Tijekom svete mise bilo je mogućnosti za svetu ispovijed. Na misi je bilo tridesetak mladih. Sljedeća misa mladih je u Đurđinu, 4. rujna u župi sv. Josipa Radnika.

Mladi

Obavijesti

4. 9. 2015.
Misa mladih
u Đurđinu
u crkvi
Josipa Radnika

Emisija za mlade
na Radio Mariji
srijedom od
21.30 sati

Dođite na vjeronauk
u župu sv. Roka
u Keru!

Poziv na vjeronauk

Pozivamo sve mlade da nam se pridruže u novoj vjeronaučnoj godini koja počinje ove jeseni. Pozvani su svi mladi od 15 godina pa nadalje da nam se pridruže nedjeljom u župi sv. Roka gdje nas očekuju odlični predavači, razne radionice. Nakon svakog vjeronauka imamo druženje i čašćenje. Bilo bi lijepo da nas se okupi što veći broj kako bismo skupa slavili Isusa. Osim predavanja, gledamo i zanimljive filmove vezane za našu vjeru. Također, uz pomoć naše biskupije organiziramo susret s mladima iz Hrvatske i svijeta. Dođite, čekamo vas! ☺

Mladi Subotičke biskupije

Kraljica u bunjevačkoj nošnji

Patricija Merković je ovogodišnja sudionica izbora za najljepšu Hrvaticu u narodnoj nošnji. Predstavljala je našu zemlju i rado nam odgovorila na nekoliko pitanja o samom natjecanju i podijelila s nama svoje dojmove.

Zvonik: Tko te je predložio za natjecanje?

Još u ožujku me je Mladen Petreš upitao želim li se natjecati te sam pristala. Kasnije sam popunila prijavnicu, a uz nju je bilo potrebno poslati još nekoliko fotografija. Nada Sudarević me je fotografirala, zatim smo odabrali nekoliko najboljih fotografija.

Zvonik: Tko ga je organizirao i koji je cilj natjecanja?

Organizator je bila Udruga za promicanje hrvatske tradicijske kulture u BiH „Stećak“ u suradnji s Hrvatskom maticom iseljenika. Cilj natjecanja je susret i povezivanje Hrvata iz cijelog svijeta u svrhu promicanja zajedničke tradicijske kulture, upoznavanja i pružanja potpore Hrvatima diljem svijeta.

Zvonik: Tko te je pratio na natjecanju?

Na natjecanju me je pratila moja rođaka s. Eleonora Merković koja mi je pomogla oko oblačenja nošnje i pravljenja frizure.

Zvonik: Kakav je bio program i gdje ste boravili tijekom natjecanja?

Program je trajao šest dana. Boravili smo u Karmelićanskom samostanu sv. Ilije na Buškom jezeru kraj Tomislavgrada. Imali smo niz događanja. Bilo je 29 cura iz 21 države, a neke od njih su prvi puta boravile na prostorima svojih predaka. Posjetili smo još i Sarajevo gdje nas je primio član Predsjedništva BiH dr. Dragan Čović i vrhbosanski kardinal Vinko Puljić. Zatim smo posjetili Knin i Kninsku tvrđavu, Zagreb gdje sam gostovala u emisiji „Dobro jutro, Hrvatska“.

Obišli smo i Franjevački samostan u Tomislavgradu i muzej eksponata, a u etno selu Grabovica nas je primio gradonačelnik Tomislavgrada Ivan Vukadin.

Zvonik: Kakve dojmove nosiš s natjecanja?

Drago mi je što sam upoznala djevojke iz svih krajeva svijeta, a s kojima sam i danas u kontaktu. Sprijateljila sam se sa svima, mnogo smo razgovarale i naučila sam puno o njihovim kulturama. Kroz smijeh i druženje dani su nam proletjeli.

Razgovarala: **Larisa Skenderović**

Ljetovanje u Postirama na Braču

Članovi VIS-a „Ritam vjere“ ove godine ljetovali su u Postirama (otok Brač) zajedno sa salezijanskom mladeži iz Zagreba. Ti mladi su ovog proljeća posjetili Suboticu, te su nam se na ovaj način željeli zahvaliti na gostoprimstvu.

Boravak u Postirama bila je divna prilika za rast u vjeri i zajedništvu. Imali smo priliku iz prve ruke vidjeti kako funkcionira jedna velika grupa mladih vjernika koja je vrlo aktivna u svojoj župi. Svaki dan smo išli na Svetu misu koju je animirao VIS zajedno s drugim mladima, molili smo krunicu i tumačili Božju riječ. I pored toga smo imali dovoljno vremena za kupanje, druženje i obilazak prelijepog Brača.

Ovo ljetovanje smo doživjeli kao jednu dužu duhovnu obnovu. Hvala svim mladima, don Tihomiru i ostalim svećenicima što su nam omogućili da budemo dio njihovog salezijanskog ozračja.

Tatjana Lendvai

Vjera

Živjeti vjeru u današnje vrijeme nije nimalo lako. To je veliki izazov. Ali – isplati se žrtvovati se za Boga. Zar nam najbolji uzor nije Isus Krist koji se žrtvovao za nas predavši svoj život na križu?!

U vjeri treba rasti. Izgrađivati je. Važno je pouzdanje u Boga, ali i naš napor, i uz Božju pomoć „premještat ćemo planine“. Potrebno je biti otvoren vjeri. Ona predstavlja žudnju za Bogom, vjerovanje u Boga i u sve što je On rekao. Najprije je trebamo upoznati kroz odlazak na svetu misu, čitanje Božje riječi, razgovor s drugima. Odmalena je treba njegovati. Roditelji trebaju biti uzor svojoj djeci kroz svoj život, s njima odlaziti na svete mise, moliti, uputiti ih na vjeronauk. I kršteni i krizmani kumovi su osobe koje nas cijeli život trebaju „pratiti“ i upućivati na prave vrijednosti.

Nakon što upoznamo bliže našu vjeru trebamo je vršiti. Svojim živo-

tom, postupcima pokazati da smo Božja djeca. A zatim je treba ispovijedati, svjedočiti. Nikada je ne zatajiti. I u toj vjeri posve se Bogu predati.

Vjerujemo dok molimo – imamo vjere da će Bog brinuti o svim našim potrebama, problemima, kušnjama. On nam želi pomoći. Trebamo ga samo zamoliti da nam pomogne i strpljivo čekati vjerujući da će nam pomoć doći u pravi čas. Bog želi biti uključen u sve što se događa u našem životu i zna što radi. Uvijek sve napravi ispravno i sve obavi na vrijeme, u pravi čas.

Njeguimo vjeru da se ne dogodi da posustanemo. Da postanemo nevjerni. Jer – *Tko vjeruje u njega, ne osuđuje se; a tko ne vjeruje, već je osuđen što nije vjerovao u ime jedinorođenoga Sina Božjega* (Iv 3,18). Produblivanjem svoje vjere svaku sumnju ćemo otkloniti. Nemojmo biti kao Zaharija koji nije povjerovao. Ugledajmo se na Abrahama, Josipa, Mariju. Vjera nam je nužna za spasenje! Jer – *Tko god se, dakle, prizna mojim pred ljudima, priznat ću se i ja njegovim pred*

Ocem, koji je na nebesima. A tko se odreče mene pred ljudima, odreći ću se i ja njega pred svojim Ocem, koji je na nebesima (Mt 10,32-33).

Jelena Pinter

Zahvala Bogu

Centralna proslava ovogodišnje Dužijance održana je 9. kolovoza u katedrali sv. Terezije Avilske. Ovogodišnji nositelji Dužijance – bandaš i bandašica – bili su **Nikola Bašić** iz župe sv. Roka i **Martina Ivković** iz župe Marija Majka Crkve iz Aleksandrova. Oni su imali čast ove godine kruh od novog žita predati gradonačelniku Subotice te su s nama podijelili svoje dojmove o Dužijanci.

Zvonik: Kako je došlo do tog da ti budeš bandaš/ica? Tko vas je upitao želite li biti bandaš/ica?

Martina: Pitao me je vlč. Stjepan Beretić.

Nikola: Na pitanje katedralnog župnika vlč. Stjepana Beretića i uz blagoslov mojih roditelja, pristao sam biti bandaš na Dužijanci 2015. godine.

Zvonik: Što je na vas ostavilo najjači dojam?

Martina: Najjači dojam su ostavili bandaši i bandašice, ali i ostali mladi koji su svojim zalaganjem doista pridonijeli što ljepšem slavljenju dužijance.

Nikola: Nekoliko detalja je na mene ostavilo snažan dojam tijekom svih aktivnosti koje smo imali vezanih uz Dužijancu. Najprije moram istaknuti da mi je drago što smo se bandašica Martina i ja sprijateljili sa seoskim bandašima i bandašicama. Kako bismo se još bolje upoznali s njima, sve smo ih okupili jedan dan na druženje u župi sv. Roka, još za vrijeme čišćenja žita.

Zvonik: Jeste li i prije sudjelovali na manifestacijama Dužijance?

Martina: Na Dužijanci sudjelujem od svoje četvrte godine kada sam se prvi put obukla u nošnju.

Nikola: Sam vrhunac proslave Dužijance na misi u katedrali, s riječkim nadbiskupom Ivanom Devčićem je bio doista divan. Srce mi je bilo puno jer su svi moji dragi pri-

jatelji bili odjeveni u narodnu bunjevačku nošnju i zajedno s bandašicom i samnom uzveličali euharistijsko slavlje a nakon toga i povorku učinili veličanstvenom.

Zvonik: Koliko su vam mladi pomogli u organizaciji (čišćenja žita...)?

Martina: Mladi su nam zbilja puno pomogli. Žito se čistilo pet dana, svaki dan po otprilike pet sati, a oni su neumorno dolazili i pomagali nam. Uvijek bi nas bilo desetak, dvadeset.

Nikola: Na kraju bih istaknuo da su bandašičini i moji roditelji i pojedini naši prijatelji odigrali veliku ulogu oko detalja vezanih za „Bandašicino kolo“. Veoma sam im zahvalan na tomu. Drago mi je što mi je pripala ta čast zajedno s bandašicom i pukom zahvaliti Bogu za ovogodišnju žetvu. Sretan sam što je sve prošlo lijepo i radosno. Neka je slavljeno i hvaljen Gospodin Isus do vijeka.

Razgovarala: **Patricija Merković**

Kolovoz... nekuda vozi... a kuda?

Dragi čitatelji! Kako se bliži početak škole, većini obitelji je ljeto nekako na izmaku – bilo da imamo djecu, unuke, ili radimo u školi, ili naši bližnji pripadaju u neku od ovih kategorija, početak škole je prekretnica. Koliko je ugodno odmarati i preživjeti bar neko vrijeme u odmoru, igri, druženju i zabavi, toliko čovjek (i dijete i odrasli) treba i raspored, redovito vrijeme za obveze, koliko god one bile i umarajuće ili stresne (toplo preporučamo priču u dnu stranice – kava nije uvijek samo kava! ☺). Kao i toliko puta u životu, najvećom mudrošću biva i priznaje se – naći mjeru, onu pravu mjeru: koliko raditi (što, zbog čega, dokle i za koga?), a koliko odmarati (na koji način, s kim i kakav odmor izabrati). Mjera... Izgovarajući to, dolazi mi u pamet ona Isusova riječ iz Lukina evanđelja: *mjera dobra, nabijena, natresena, preobilna dat će se u krilo vaše jer mjerom kojom mjerite vama će se zauzvat mjeriti* (Lk 6,36). Eh, Isuse, a koliko je to? Kako naći mjeru? Svi imamo svoja pitanja koja nas muče – koliko, kako, dokle, što sve trebam žrtvovati, kada će kraj, kad već toliko snage nema, i kad smo iskoristili i onu (meni sličnima omiljenu utjehu) *kada sam slab, onda sam jak*. Dok žudimo odgovore, ne preskočimo početak rečenice iz Lk 6,36: *Dajite i dat će vam se...* Slušajući Isusa u cjelini, ne možemo pogriješiti, čak i dok odgovor i putokaz čekamo. (vh)

10 đavlovih zamki

Zamka br. 3 – BITI NETKO I NEŠTO

Oko dvije i pol godine, dijete počinje izgrađivati sliku o sebi. Stvara pojam o sebi i uočava da je odvojeno od predmeta i pojava izvan njega. Tada dijete vidi i kako na nešto može utjecati, npr: bacajući žlicu, ono čuje zvuk koji je uspjelo proizvesti. Tako u trećoj godini života dijete postaje „bundžija“, veliko „Neću!“ kada roditelji prvi put dožive svoje dijete kao svojeglavo. Ono traži svoju autonomiju i to se nastavlja, samo u drugim oblicima, i traje kod nekih i do kraja života.

U odrasloj dobi, imati autonomiju znači imati utjecaj, status, položaj i vlast! Ta potreba za nadmoći, imanjem nekoga ispod sebe, istina, je u naravi čovjeka, no, postoje situacije u kojima zli iskoristi taj element naše naravi kako bismo prešli preko bližnjega, kako bismo se njemu poklonili i predali, samo da bismo imali nadmoć i vlast nad nekim, pa možda i samo nad našim ukucanima. Povišen ton je uvijek znak želje i potrebe za nadmoći, i plod takvog tona je svađa, prepirka, nemir, nesloga i često razdor. „Po plodovima ćete ih prepoznati“, rekao je sam Isus. Pa ako je plod moje autonomije bol drugoga, je li to od Duha Božjega ili duha palog anđela koji želi nemir i uživa u našim neslogama.

S druge strane, također u Matejevom evanđelju možemo pronaći redak: „Blago siromasima duhom, njihovo je Kraljevstvo nebesko“. I toliko drugih citata koji govore o duhu poniznosti, skromnosti i siromaštva. Dok imati vlast znači biti, bogatiti se nad drugima. Biti

slavan znači živjeti za vlastito ime, htjeti da te slave, da budeš poznat, da se tvoje ime uzvikuje i zna. A samo se jedno Ime uzvikuje i slavi, a to je Ime nad svakim Imenom. Ime Onoga koji Jest!

Ako imaš želju biti popularan, poznat, očitovati se masama po ovim ili onim karakteristikama i sposobnostima, znaj da je taj duh protiv duha Božjega. Taj je duh duh oholosti i sebeljublja, a iz priloženog, prema primjerima tolikih današnjih „zvijezda“, vidimo da biti slavan, biti netko, zapravo znači robovati medijima, onima koji tobom upravljaju radi dobiti. I tako ti predade svoju dušu đavlu, svjesno ili nesvjesno, dok tražiš sebe, a ne Boga i Njegovo Kraljevstvo.

Zamka br. 4 – SAMO JOŠ MALO

Među glavnim grijesima nalazimo riječi o hrani i piću (neumjerenost), no tu se ubraja sve materijalno, svaka ovisnost! Zašto je ovisnost zamka zloga? Nije li to čovjekova slabost zbog hormona u mozgu, nazvanog dopamin?!?

Prethodno napisah da zli jako dobro poznaje čovjekovu psihologiju i zna gdje smo slabi. Da bi se čovjek nečega oslobodio, mora vjerovati u sebe, da to može, i Boga da će mu dati snage, no što se najčešće događa, zli ti govori da ti bez „toga“ ne možeš, da ti je bolje s „tim“, da te to smiruje, da ti je lakše u stanju euforije i halucinacija, nesvjesnosti, a to je tako suprotno od evanđelja, jer ISTINA OSLOBAĐA, a zli zarobljava i ne želi tvoju

slobodu, zato u tebi stvara osjećaj nemoći, nesigurnosti, nevjere. Tu se vidi kolika je naša vjera. Kolika ti je vjera, toliko ti je u tim trenucima i snaga volje za život, za obranu svog vlastitog života koji ti je Bog dao.

Da je tome tako, ponovno si samo posvijestimo plodove ovisnosti: preljubi, raspuknuće brakova, prodaja vlastitog doma i djece, silan gnjev koji se kupi u čovjeku, a na kraju, propast samog čovjeka. Jesu li to plodovi Duha Svetoga? O nikako – to je dakle plod zloga. Bilo kakva sklonost čestom činjenju onoga što šteti tvome tijelu, tvojoj duši, tvojoj obitelji, tvojim bližnjima je duh zloga koji te želi odvući od sigurnosti koju imaš u Božjim rukama, od predanja u Božje vodstvo, od jakosti da obraniš sam svoje dostojanstvo na Božji način – vjerom i voljom.

I na kraju, što god da zaokuplja tvoje misli i ne daje ti vremena, prostora, slobode, ne osjećaj vlastitu krivicu do te mjere da se ne voliš, da se zamrziš, da sebi naudiš, nego se sjeti: to želi đavao, da me upropasti, zato zazovi Gospodina našega Isusa i Blaženu Djevicu Mariju. Ne boj se i Bog Te blagoslovio!

(Izvor:
kristocentrik.wordpress.com)

Male mudrosti

Božja kava

Grupa bivših studenata, a sada vrlo uspješnih poslovnih ljudi, sastali su se kako bi posjetili svog omiljenog profesora sa sveučilišta. Nedugo nakon pozdrava, studenti su se kroz razgovor počeli žaliti na stres na poslu i u životu uopće.

Ponudivši gostima kavu, profesor je otišao do kuhinje i za par minuta se vratio s velikim vrcem kave i cijelim asortimanom šalica – porculanske, plastične, metalne, staklene, skupe, jeftine. Bilo ih je više nego što je bilo studenata. Postavi ih sve na sto i reče im da uzmu po šalicu i posluže se kavom.

Kad je svaki od studenata imao u rukama šalicu s kavom, profesor im reče: „Ako ste primijetili, izabrali ste sve šalice koje su bile skupocjene i finog izgleda, ostavljajući pritom na stolu one jeftine i obične. Iako je normalno željeti ono najbolje, tu u biti i leži izvor vašeg stresa. Budite sigurni da sama šalicu ne daje kvalitetu kavi. U većini slučajeva je samo skuplja i ništa više. Sve što ste vi zapravo htjeli je kava, a ne šalicu. Ali ipak ste svjesno birali najbolje šalice. I onda ste još počeli gledati šalice koje su izabrali drugi.

A sada želim da razmislite o ovome: život je kava; poslovi, novac i status u društvu su šalice. One su samo predmeti koji sadrže kavu, dok oblik, veličina ili cijena šalice koju imamo ne definiraju niti mijenjaju kvalitetu kave, tj. života koji živimo.

Uglavnom, koncentrirajući se samo na šalicu, mi propuštamo da uživamo u kavi koju nam je Bog omogućio. Bog kuha kavu, a ne šalice. Uživajte u vašoj kavi!!!“

Najsretniji ljudi na svijetu nemaju sve najbolje, oni od svega prave najbolje.
(*Nepoznati autor*)

VRIJEME ZA (STAROMODNU) IGRU!

Školice

– Potrebno: komadić krede (ili opeke) i površina na kojoj se može pisati i skakati – beton ili asfalt.

– Broj polja birajte sami, a raspored vjerojatno još pamтите – jedna „kocka“, pa zatim dvije spojene, pa opet jedna, i tako do kraja. U svako polje upisati broj, od 1 pa navise.

– Dijete, stojeći na startu, baca kamenčić u polje broj 1, skače do njega, uzima kamenčić i vraća se na početak. Dijete do obilježenog polja skače na jednoj nozi, a ukoliko spusti drugu nogu, pogodi polje koje nije na redu ili stane na okvir, ide ispočetka. Kada se javi novi igrači, kod svake načinjene greške,

igrač kamenčić predaje sljedećem djetetu, dok svi ne budu „pobjednici“.

– Varijacije: predmet bacati unatraske, skakati objema nogama, žmireći...

– Igra je odlična za razvijanje osjećaja za prostor, preciznost i jačanje zglobova i mišića nogu.

Iscrtaјmo betone i skačimo! Bit će ljepši – i mi i oni!!!

Teškoće sa subotičkim bratovštinama

Piše: Stjepan Beretić

Međutim, kako je vinograd donosio bogat urod, a bratovština nije uspjela prodati vino, sami su članovi počeli trošiti vino okupljajući se oko čašice, pa su se i napijali, što se vidi iz zapisnika kanonskoga pohoda: saepe usque ad ebrietatem semet ingurgitarunt (=često su se napijali do pijanstva). Kako bi se to zlo dokrajčilo, te se bratovštini osigurali sigurniji prihodi, bratovština je 1752. godine vinograd prodala Mihályu Vavri (Vavra Mihály) čizmarskom majstoru u Szent Máriji. Od te prodaje je u blagajnu bratovštine ušlo 300 rajnskih forinti. Taj se iznos darovima članova povećao do 500 forinti. Sve se to uložilo na čuvanje s kamatom od 6 posto.

U to je vrijeme na čelu bratovštine bio kao staratelj vijećnik Grgo Križanović. Blagajnici su bili Ivan Sučić i Marko Vukelić. Staratelj bratovštine je podizao kamate, darove u korist bratovštine, pristojbu za sprovodne simbole koje je bratovština izdavala za 24 krajcare. Te je prihode stavljao u blagajnu bratovštine. Blagajna je imala dva ključa, od kojih je jedan držao staratelj, a drugi blagajnik. Oni su bili dužni svake godine podnijeti obračun pročelniku kao i ostalim službenicima bratovštine.

Bratovština svetoga arkandela Mihovila

Druga bratovština je nosila ime svetoga arkandela Mihovila. Članovi te bratovštine su se obvezivali da će: 1. nositi medaljicu s likom svetog Mihovila, 2. dnevno izmoliti u čast sv. Mihovila bar jedan Oče naš, jednu Zdravo Mariju i jedno Vjerovanje i 3. da će svaki član prema svojim mogućnostima dati služiti jednu svetu misu za žive i jednu za pokojne članove bratovštine. Te su točke obvezatno morali obdržavati oni koji su željeli uživati oprost određene za članove bratovštine. Sama je bratovština svakog mjeseca na teret blagajne bratovštine davala služiti po dvije svete mise: jednu za svoje žive i jednu za pokojne članove.

Ova je bratovština kao pobožna udruga osnovana 1742. godine. Do tada se mogla držati samo za društvo prijatelja čaše. Govedari tj. stočari i zemljo-

djelci su se više puta sastajali na čašicu. Na kraju su se dogovorili da se udruže i osnuju jednu bratovštinu. Oni koji su se odazvali na taj poziv platili su izvjesnu članarinu. Od tih uplata je kasnije nastala tako velika svota da je bratovština mogla kupiti vinograd. S urodom toga vinograda su isto tako postupali kao i članovi bratovštine svetoga Franje. Zato je nadbiskup Patačić raspustio tu bratovštinu koja je škodila ugledu Crkve. Vinograd koji je bratovština kupila prodan je za 300 forinti građaninu Szent Márije Albertu Peiću.

Nova bratovština svetoga Mihovila

Raspustene, a zaista vjerne članove bratovštine nadbiskup je okupio u novu bratovštinu svetoga Mihovila, koja je kasnije, 1759. godine, dobila oprost od pape Benedikta XIV. Pročelnik i blagajnik bratovštine je u to vrijeme bio vijećnik Jeronim Vuković, koji je imovinom bratovštine postupao prema pravilu kojim se vodila bratovština svetoga Franje. O stanju u blagajni svake je godine podnosio račun članstvu.

Bratovština kršćanskog nauka

Treća bratovština je bila Bratovština kršćanskog nauka (Confraternitas de doctrina christiana ili Confraternitas catechetica). Tu su bratovštinu osnovali 1761. godine isusovci Petar Lipovčić i István Mihálcz. Nadbiskup grof József Battyány je želio učvrstiti kršćanski vjernički život među vjernicima nadbiskupije. Želio je vjernike uvesti u bolje poznavanje vjerskih i čudorednih istina. Zato je na području svoje nadbiskupije odredio pučke misije, koje su držali isusovci. Tako su u Szent Máriju došli gore spomenuti isusovci. Najprije je Petar Lipovčić 3. lipnja započeo osmodnevne duhovne vježbe vjernicima Dalmatincima. Po završenim duhovnim vježbama on ih je tako učlanio u Bratovštinu kršćanskog nauka da je sve Dalmatince rasporedio u skupine određenog broja. Svakoj je skupini postavio vođu ili ravnatelja i jednog učitelja. Taj učitelj je članove skupine poučavao u

vjerskim istinama. Na taj se način poznavanje kršćanske vjere bitno proširilo. To produbljanje vjerskoga znanja je bilo jako potrebno budući da je u tužnoj prošlosti poznavanje vjerskih istina i nauka Crkve na ovom području dospjelo gotovo na rub zaborava. Kako bi vjernike potaknuo na veću ustrajnost, on je za ovu bratovštinu isposlovao i oprost.

U sličnu bratovštinu okupio je isusovac István Mihálcz i vjernike mađarskoga jezika, kojima je 25. rujna 1761. godine započete duhovne vježbe držao kroz osam dana. Podijelili su se u pojedine skupine kako bi poučavali vjeronauk. I njihovo je djelovanje bilo popraćeno oprostima.

Glavna svetkovina ove bratovštine je bila Velika Gospa. Toga su dana članovi bratovštine uz uobičajene uvjete mogli dobiti potpuni oprost. Istoga su dana držali i svečani ophod. Uz uobičajene uvjete potpuni oprost su mogli dobiti i oni članovi bratovštine koji su na Kalvariji ili pred križem koji je dao podići János Fútó na Miljkutskom putu izmolili 5 puta Oče naš i pet puta Zdravo Marijo.

Staratelj ove bratovštine je bio vijećnik Jere Vuković, koji se starao za prikupljene darove. Iz tih su se darova podmirivale potrebe bratovštine, ali je staratelj bio dužan podnijeti i godišnji obračun.

§. 16. Ophodi (procesije)

Među lijepe svečanosti katoličkog bogoslužja spadaju ophodi u kojima su u to vrijeme svi vjernici Szent Márije bez iznimke s posebnom ljubavlju sudjelovali. Kad su redovnici kojima je bila povjerena pastoralna djelatnost shvatili koliko organizirani ophodi podižu vjernički osjećaj, oni su organizirali još i neke ophode koji nisu bili određeni zakonikom kalačke nadbiskupije kao uobičajeni.

Ophodi su se držali na prvi dan dvodnevni svetkovina: Božić, Uskrs i Duhovi, ali i na Spasovo, te na veće blagdane Blažene Djevice Marije. Procesija je bila i na blagdan Svijećnice, kada su vjernici s upaljenim svijećama išli u ophodu.

Proštenje sv. Ane u Subotici

Ovogodišnje proštenje sv. Ane u subotičkom Kerskom groblju proslavljeno je u nedjelju, 26. srpnja.

Sv. misu u 17 sati na mađarskom jeziku predvodio je župnik **dr. Andrija Anišić**, a prigodnu propovijed održao je đakon **Ferenc Sótányi**. Pjevanje je organizirao i predvodio **Balazs Lener**.

Svetu misu na hrvatskom jeziku u 18 sati predvodio je mladomisnik **Siniša Tumbas Loketić** u zajedništvu sa župnikom dr. Andrijom Anišićem, a đakonsku službu vršio je Ferenc Sótányi. Na misi je pjevao župni zbor uz pratnju na sintisajzeru **s. Silvane Milan**.

Obje mise su prikazane za sve sudionike proštenja i za sve pokojnike sahranjene u tom groblju. /Zv/

Proslava Velike Gospe na Bunariću

U Marijanskom svetištu „Bunarić“ kod Subotice 15. kolovoza svečano je proslavljena svetkovina Velike Gospe za vjernike grada Subotice i okolice.

Svetu misu je predvodio **mons. Slavko Večerin**, rektor Svetišta. Na misi je svirao Subotički tamburaški orkestar pod ravnanjem **Marijane Marki** i uz umjetničko rukovodstvo **Stipana Jaramazovića**. Pjevanje na misi predvodio je zbor župe Marije Majke Crkve. Poslije svete mise Subotički tamburaški orkestar održao je i polusatni koncert ozbiljne glazbe. /A. A./

Proštenje sv. Roka u Subotici

Vjernici župe sv. Roka u Subotici svečano su proslavili svog nebeskog zaštitnika u nedjelju, 16. kolovoza.

Od 16 do 17 sati bilo je Euharistijsko klanjanje za spas nerođenih i kao zadovoljština za grijeha pobačaja. Svečanu svetu misu u 17 sati predvodio je **preč. Julije Bašić**, biko-vački župnik i dekan. Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem **s. Silvane Milan** uz pratnju na orguljama **mr. Ervina Čelikovića**. Na kraju svete mise predvoditelj slavlja podijelio je blagoslov trudnicama, a poslije svete mise u dvorište župe priređeno je dru-

Proštenje Velike Gospe na Bikovu

U nedjelju, 16. kolovoza, vjernici župe Uznesenja BDM na Bikovu kod Subotice svečano su proslavili svoju nebesku zaštitnicu Veliku Gospu.

Svečanu svetu misu proštenja predvodio je **vlač. Siniša Tumbas Loketić**. Na početku mise vlač. Sinišu kao ovogodišnjeg mladomisnika Subotičke biskupije prigodnom recitacijom pozdravile su **Valentina Pećerić** i **Marijana Matković**.

Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem orguljašice **Nade Pipan** a vjernici su aktivno sudjelovali u liturgiji čitajući Božju riječ, pjevajući Psalam i Molitve vjernika. Na kraju svete mise svima je na sudjelovanju zahvalio župnik, **preč. Julije Bašić**.

U prostoru oko crkve slikar **József Gál** izložio je svoju zbirku slika koje prikazuju Deset Božjih zapovijedi.

Svetu misu je prenosila Radio Marija.

Vjernici biko-vačke župe za svoje proštenje pripremili su se tradicionalnom trodnevnicom u kojoj su svećenici **Slavko Večerin**, **Željko Šipek** i **Mirko Štefković** vjernicima u prigodnim propovijedima protumačili molitvu Anđeo Gospodnji.

/A. A./

ženje uz tradicionalnu „Večeru sv. Roka“: kuhani kukuruži, lubenice i dinje. Trudnice sa svojim supruzima i djecom uputile su i ovog puta predivnu poruku svima: **DJECA SU NAŠE BLAGO!** /Zv/

Ego i kršćani

Piše: Željka Zelić

Promatrajući dulje vrijeme, točnije godinama unatrag, dnevno-političku scenu, dolazim do zaključka da temeljni problem društva u cjelini, a onda i mikrodruštava unutar makrodruštva nije uvijek novac (kako se često misli) već puno češće ego (taština) i povrijeđenost istoga koja se onda preoblikuje i perfidno prerusava u oblike mržnje i animoziteta koji se s jedne prelijeva na drugu instancu (s više na nižu i obratno). Upravo u tomu možemo vidjeti i borbu za prevlast ili tko će „vladati svijetom“, koja će rasa biti najbrojnija, a to je u izvjesnom smislu i problem sve više rastućeg nasilja i terorizma u svijetu kojemu smo našalost u posljednje vrijeme i sami svjedoci. Kako god, u toj „igri za prijestol“ strada obično najniži na ljestvici i takozvani „mali čovjek“ koji nijemo promatra što se zbiva oko njega, ne stižući se prilagoditi neprestanim mijenama, te često biva instrumentaliziran i iskorišten da obavi „prljave poslove“. No, što kada su oni koji su u borbu uključeni izravno (bili mali ili veliki) kršćani? Kako se kao kršćani možemo i smijemo boriti protiv zla koje nas okružuje, protiv nepravde i različitih pošasti kojima smo izloženi? Kojim se i kakvim sredstvima možemo i smijemo služiti da bismo došli do cilja i kako se izboriti s nemanima vlastitoga ega?

Otegotna okolnost jest da u toj, ponekad svakodnevnoj borbi (nerijetko to bude borba s vjetrenjačama) nailazimo na ljude koji, a čak su i kršćani, nisu nužno dobri, plemeniti i svoje radnje obavljaju „u rukavicama“ ili pak udarcima „ispod pojasa“. Sve su to sintagme koje se koriste u krugovima u kojima ne vladaju kršćanske vrednote i teško je ostati autentični kršćanin u takvom neprijateljskom okruženju. No, ne pravi li svaki čovjek svjesno vlastite izbore kada pristane biti dio igre u kojoj vladaju takozvana „prljava pravila“, a to zna biti često viši poslovni ili pak politički svijet. Onima koji nisu bliski Crkvi ne bi smjelo biti dopušteno (s moralne strane koja vrijedi

za sve) koristiti se nečasnim sredstvima da bi došli do cilja, ali zasigurno da manje sablazni izaziva kada to čine oni nego kada to čine deklarirani i praktični vjernici kojima to nije dopušteno ni s moralne ni s vjerske strane. Osim toga, poznato je da se zlo ili nešto što nije dobro nikada ne može iskorijeniti istim sredstvima, drugim zlom. Ma s koje strane dolazilo, zlo je uvijek zlo. Mogu li i trebaju li onda kršćani opstajati u tom okrutnom svijetu u kojem vladaju okrutna pravila, samo zato da bi zadržali svoj trenutačni položaj, moć, ime, status, iz koristi, a bez potrebe da svijet učine boljim?

Kaže lijepo stara poslovice: „Daj čovjeku vlast pa ćeš vidjeti kakav je“. Da je to istina možemo se uvjeriti svakodnevno, i u tomu se prepoznaje ne samo to je li čovjek dobar ili loš već je li mudar pa gleda dugoročno (ako nije vjernik) tj. na vječnost (ukoliko je vjernik) ili je pak ograničen ovozemaljskim, trenutnim, danima, mjesecima ili godinama vlasti i mogućnosti da trenira svoju silu i moć ili pak poboljša imovno stanje. A moć osim onih koji imaju novac imaju i oni koji vladaju (nerijetko jedno ide s drugim). Svima koji su svojim radom imali prilike pridonijeti boljitku društva to bi trebala biti čast, ali bi isto tako trebali dati priliku i drugima da se dokazuju. Kad je svojedobno papa Benedikt XVI. odstupio sa svojega mjesta, svi su u toj gesti, i vjernici i ateisti vidjeli njegovu širinu ali i kršćansku i ljudsku poniznost, jer Drugoga kojemu je dao priliku da bude na njegovu mjestu nije doživio kao neprijatelja već nekoga tko će samo nastaviti utabavati staze kojima je i sam hodio.

Mnogi danas prolijevaju i krv i znoj da bi došli do boljeg auta, bolje kuće i stana, boljeg radnog mjesta, što nije i ne treba biti shvaćeno kao loše, jer čovjek uvijek treba težiti ka boljem, ka duhovnoj, formativnoj ili materijalnoj nadogradnji, ali samo do mjere da to ne ugrožava drugoga, a nikako kao oblik (samo) dokazivanja ili hranjenja ega. Biti prvi među jednakima zahti-

jeva biti do kraja spreman prihvatiti odgovornost za druge i za učinjeno, ali i poniznost da bismo mogli priznati poraz kada i ako do njega dođe, priznati svoju pogrešku i nastaviti dalje raditi, jer samo onaj koji radi i može griješiti. Stoga ne čudi da su ljudi danas u većini nezainteresirani za događanja oko sebe, jer zainteresiranost nosi sa sobom *a priori* i odgovornost. Jasno, svatko ima pravo birati prioritete u životu pa čak i odbiti primamljive ponude koje mu se nude, a najvažnije u tomu jest ostati svoj i zastupati svoje životne stavove koji nas temeljno određuju (ne djelovati kako vjetar puše). Za nas kršćane to je kršćanski identitet koji ostaje konstanta sve dokle ga se javno ne odrekne. U svakom drugom slučaju dužni smo braniti ali i svjedočiti svoja kršćanska stajališta i temeljne kršćanske vrijednosti, bez obzira čime se bavimo i imamo li manju ili veću društvenu ulogu.

Iako se na trenutak čini da nema goreg od toga kad narod postane neprijatelj drugom narodu, rekla bih da postoji još veće zlo, a to je kad brat udari na svojeg brata, kad krv udari na svoju krv. O tome piše i u Markovu evanđelju u eshatološkoj besjedi: *Mnogi će doći u moje ime i govoriti: „Ja sam!“ I mnoge će zavesti. Kad pak čujete za ratove i za glasove o ratovima, ne uznemirujte se. Treba da se to dogodi, ali to još nije svršetak. Narod će ustati protiv naroda, kraljevstvo protiv kraljevstva. Bit će potresa po raznim mjestima, bit će gladi. To je početak trudova. Predavat će na smrt brat brata i otac sina. Djeca će ustajati na roditelje i ubijati ih. Svi će vas zamrziti zbog imena moga. Ali tko ustraje do svršetka, bit će spašen (Mk 13,6-8. 12-13).*

Ponekad je uistinu dobro, a nerijetko je to i nužno kao oblik pročišćenja, da se kuća sruši do temelja pa se na novim temeljima i s novim materijalom izgradi ponovno. Zato je bolje ostati kršćanin do kraja, ako treba ostati bez svega, ali biti spašen!

Katedralni zborovođa nastavlja studij glazbe

Zborovođa i orguljaš subotičke katedrale, **Miroslav Stantić**, nastavlja akademsko usavršavanje studijem na odsjeku za muzikologiju na Muzičkoj akademiji u Beogradu, kao stipendist udruge Njemačke biskupske konferencije „Renovabis“ iz Freisinga.

Svoja muzikološka istraživanja, spojena s interpretacijom, usmjerit će na crkvenu glazbu i njenu prošlost u Subotici i Vojvodini, s posebnim naglaskom na skladatelje Đuru Arnolda, Stanislava Prepreka, Albu Vidakovića i Loranda Kilbertusa, čiji opusi do sada nisu detaljno analizirani i vrednovani od strane muzikologa. Katedralnom zborovođi želimo Božji blagoslov u daljnjem studiju. /Zv/

Zlatni jubilej redovničkog zavjeta

U crkvi Isusova Uskrsnuća, 5. kolovoza, zlatni jubilej 50 godina vjernosti Bogu u redovničkom zavjetu proslavila je s. **Bernardica Đukić**, članica Družbe sestara Naše Gospe.

Svetu misu predvodio je vlč. **Dragan Muharem**, urednik Zvonika, u zajedništvu sa župnikom **mons. Belom Stantićem** i ostalim susestrama koje djeluju na teritoriju župe. Slavlje je uzveličao zbor Collegium musicum catholicum, koji svoj začetak i djelovanje zahvaljuje upravo s. Bernardici. U propovijedi, misnik je orisao životni i redovnički put jubilarke, a napose istaknuo njezinu ljubav prema liturgijskoj glazbi. Svoju čestitku izrekao je i **Miroslav Stantić** u ime zbora. /Zv/

Kršćanski glas u vašoj kući!

Radio Marija Srbije živi od svojih slušatelja. Svojim darom činite našu zajedničku misiju mogućom!

Svoje donacije možete uplatiti na račun :

160-324873-16

Banca Intesa a.d.

Svrha uplate : **donacija**

Primatelj : **Udruženje Marija, Matija Gupca 10, 24000 Subotica**

Bog vas blagoslovio!

Naši pokojnici

In memoriam

Fra Klarus Pecze

Puni vjere u život budućega vijeka javljamo svim ljudima dobre volje da je blago u Gospodinu naš brat fra Klarus Pecze, franjevac okrijepljen svetim sakramentima preminuo u samostanu franjevacu u Subotici 12. srpnja 2015. godine, u 93. godini života i 58. godini redovništva.

Blagi Kriste, podaj mu život vječni!

Braća franjevci i rodbina

In memoriam

Ružica Žigmanov rođ. Mačković (1934.-2015.)

Okrijepljena sakramentima pomirenja i bolesničkoga pomažanja, u miru s ljudima i čvrsto uzdana u Gospodina, tiho, požrtvorno i zatajno, kako je i živjela, preminula je 13. kolovoza.

Hvala liječnicima Odjela kardiologije subotičke bolnice Aleksandru Živkoviću i Dimitriju Dončenku, te načelniku Branislavu Vidačiću na iznimno stručnom i zauzetom liječenju u posljednjih 10 dana njezina ovozemaljskoga života. Napose hvala medicinskome osoblju Odjela na djelatno očitovanoj brizi, a osobiti sestrama Jeleni Dulić i Danijeli Benčik na nesvakidašnjoj posvećenosti i pružanju pomoći.

Zahvalni smo župniku Franji Ivankoviću na riječima utjehe tijekom sprovoda na Tavankutskome groblju, kao i njegovoj subraći Istvánu Palatinusu i Mirku Štefkoviću na sudjelovanju u obredu. Hvala i časnim sestrama dominikankama na izrazima sućuti. Hvala i predstavnicima hrvatskih institucija i organizacija iz Vojvodine te Republike Hrvatske, kao i rođacima, prijateljima, poznanicima i *komšijama*, što su podijelili bol s nama.

Krijepi nas žalosne nada da oni koji su za života svjedočili ljubav, koji su nesebično voljeli i bili voljeni, ne umiru nikada! Tvrdo vjerujemo da se u tome *pisku* života nalazi *slime* spasenja...

Dica: Marija, Pere, Tome, Ana i Kata, s obiteljima, i sestra **Terezija**.

JUBILARNI HosanaFest

Jubilarni, deseti Festival hrvatskih duhovnih pjesama – HosanaFest 2015. održat će se 20. 9. 2015. s početkom u 20,00 sati u sportskoj dvorani Tehničke škole „Ivan Sarić“ (MEŠC) u Subotici pod sloganom „Snagom ljubavi“. Sudionici HosanaFesta, po redosljedu nastupa, su sljedeći:

1. Rastimo u ljubavi
– „Anima Una“ (Zagreb)

2. Ljubim Te do kraja beskraja
– Marija Kovač (Subotica)

3. Kao rijeke
– vlč. Anđelko Cindori
(Čepin-Osijek)

4. Pjesmom Te slavim
– Tamara Babić (Subotica)

5. Moj Bog
– „Unitas“ (Osijek)

6. Amor est victoria
– „Imakulata“
(Gromiljak-Sarajevo)

7. Dan pun nade
– „Novo Nebo“ (Zenica)

8. Providnost
– Antonija Odeljan (Zagreb)

9. Oče naš
– Ana Ivanković Radak (Subotica)

10. Trag
– „Trinity“ (Čepin-Osijek)

11. Svetim imenom
– „Matheus“ (Bizovac-Osijek)

12. Tražim ljubav
– sestre Grubišić
(Dugo Selo-Zagreb)

13. Traži
– Miljana (Subotica)

14. Vidikovac ljubavi
– Jelena Barić (Tugare-Omiš)

15. Moj Gospode
– Marko Milas (Čepin-Osijek)

**Ulaznice će se moći
nabaviti pri ulasku
u dvoranu
po cijeni od 200 dinara.**

Slavlje redovničkih zavjeta

U župi Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni, u nedjelju 27. rujna, misom u 9 sati, s. Eleonora Merковиć proslavit će 50 godina redovničkih zavjeta.

Misu i obnovu zavjeta predvodit će biskup Ivan. Srdačno su pozvani svi župljani rodne župe kao i drugih župa gdje je s. Eleonora služila.

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“
24000 SUBOTICA, Trg svete Terezije 3 SRB 24000 Subotica
e-mail: drustvoia@gmail.com mob.: +381643226613; tel: +38124600240
Dinarski broj računa: 310-210508-62 NLB Banka A.D. Beograd
Telefon: +381 63 844 9368; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381 63 844 9368

Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika

dr. sc. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Društva „Ivan Antunović“

mr. sc. Ervin Čeliković, tehnički urednik

Katarina Čeliković, lektorica

mr. sc. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupiru: Ministarstvo vera R. Srbije, Grad Subotica,
Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske
i Hrvatska biskupska konferencija

Hrvatska

osnovana 2002. u Subotici
sa sjedištem u spomen-kući
prof. Bele Gabrića, radi prikupljanja,
objavljivanja i promicanja kulturne
baštine Hrvata u Vojvodini

Subotica, ulica Bele Gabrića 21

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

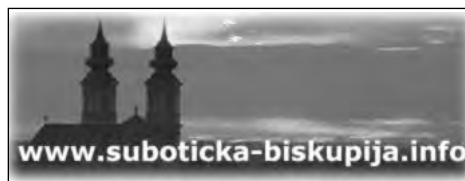
RADIO MARIJA

Tel.: 021/4790-529; 024/692-265; 031/3349745

www.radiomarija.rs

radiomarija.srbija@gmail.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; PLANDIŠTE: 99,7 MHz;
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; VEDNIK: 88,4 MHz; NIŠ: 102,7 MHz

**Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ, Vedran Jegić,
UBH „Dužijanica“ /Zoran Vukmanov
Šimokov/**

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva
mogu poslati na račun s naznakom **Zvoni-**
nik:

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200533294

Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“, Trg sv. Terezije 3, 24000 Subotica, Serbia.

Bandašicino kolo

Dužijanica malenih

Dužionica u Somboru

Maleni bandaš i bandašica

Predaja kruva gradonačelniku

Najlipče prelje

Povorka od katedrale do trga

Sudionici i publika na književnoj večeri

Dužijanca 2014.

...u Tavankutu

...u Đurđinu

...u Bajmoku

...u Maloj Bosni

...u Žedniku

...u Lemešu

...u Somboru

...u Ljutovu